

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవారపత్రిక

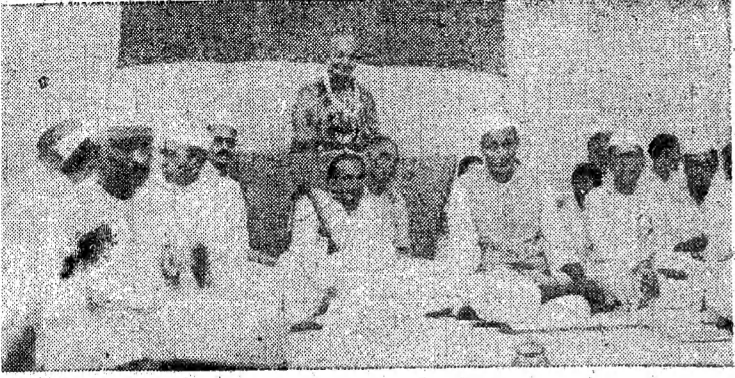
Saranyala Niketanam,
VETAPALEM.

ప్రచురణకు వచ్చినది ఆంధ్రపత్రిక సంస్థ వారు
వెంకటేశ్వర స్వామి వారి ఆశ్రమమునందు

కృష్ణ నది

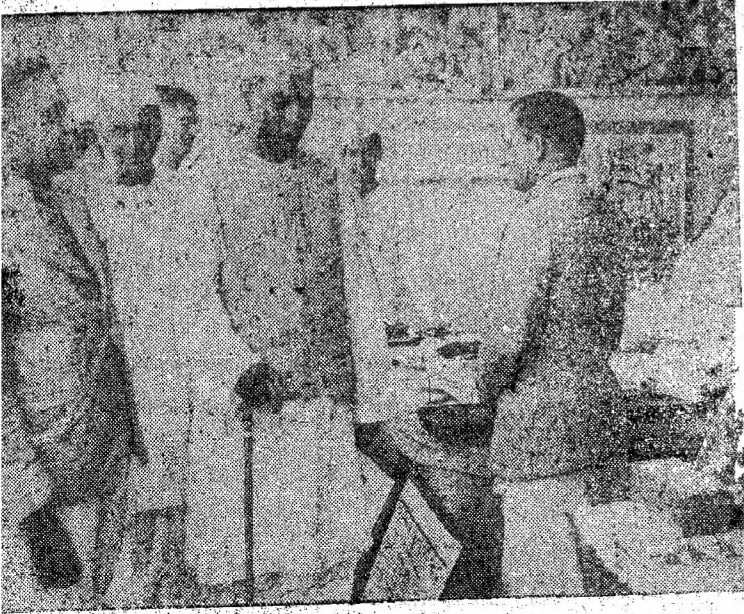
❧ ❧ వార్తా చిత్రాలు

బొంబాయిలో జాతీయ ప్రేక్షకానియంకు సంఘ ప్రభుత్వ సమావేశానికి హాజరయిన రాజేంద్రబాబు అహిదర్శి జ్యోతిబాయిగారు సంఘంతరపున స్వాగతమిస్తున్నారు.

కాశ్మీర్ స్వాతంత్ర్యదినోత్సవసందర్భమున, భారత ప్రధాని జవహర్లాల్ నెహ్రూ, సైన్గరోత్సవాలలో, కాశ్మీర్, మహిళారక్షణ సైన్యదళాలను పర్యవేక్షిస్తున్నదృశ్యం.

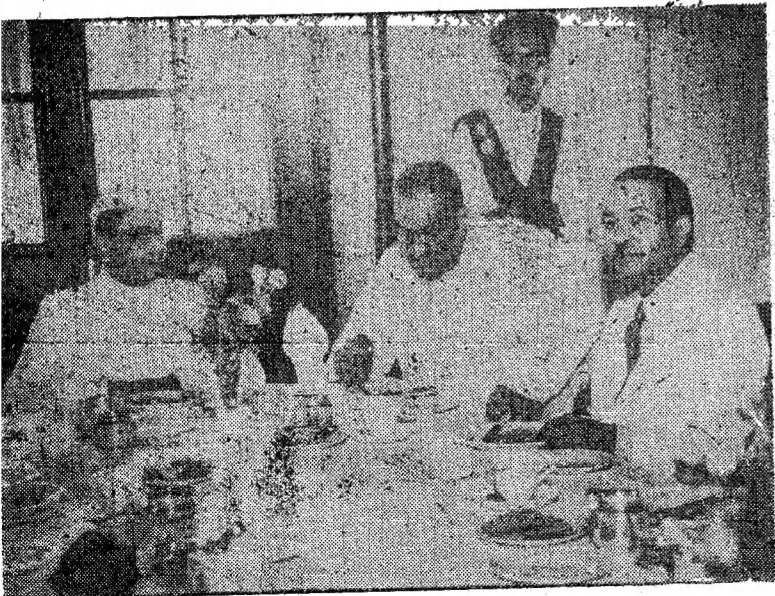
రాజేంద్రబాబు ప్రదర్శనాన్ని పరికిస్తున్న దృశ్యం

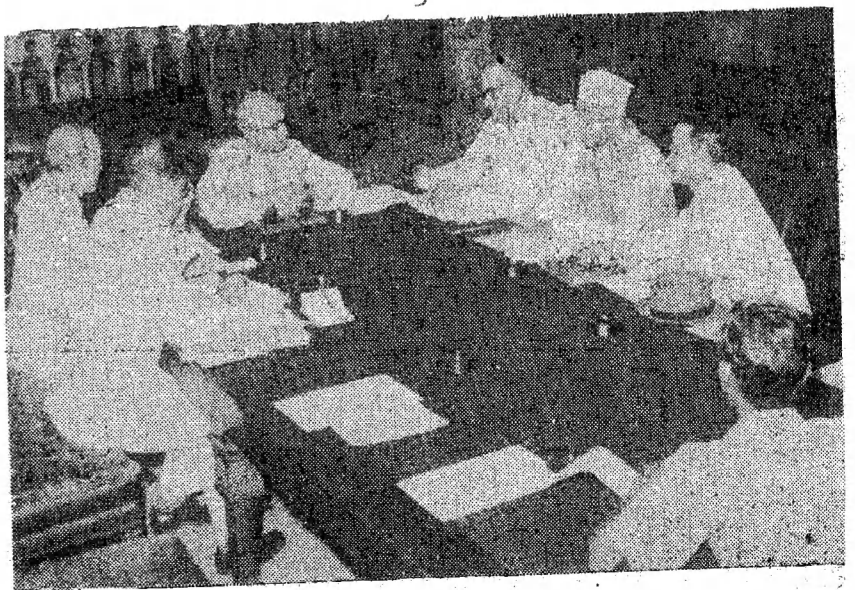
భారత పరిశ్రమ ప్రదర్శనము. బొంబే అజిడ్ మైదానంలో సభ్యుల వారి కోత్తవ పరిశ్రమల ప్రదర్శనం జరిగింది. రాజప్రముఖ నానగర్ జాం సాహెబ్ గారు ఈ ప్రదర్శనాన్ని ప్రారంభించారు

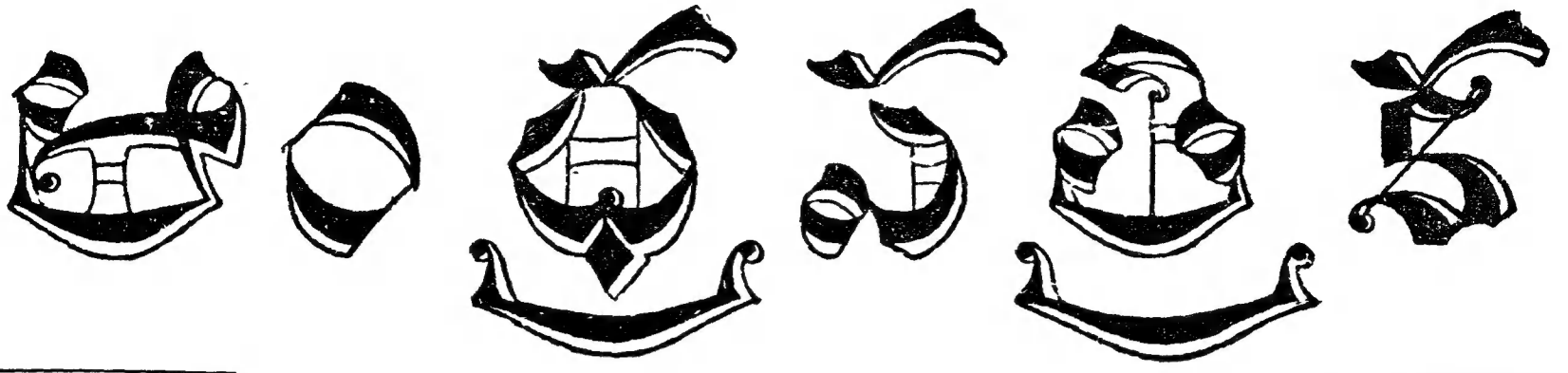
జపాన్ వ్యాపార రాయబారసభానికి, బొంబే ప్రధాని బి. జి. థేర్, ప్రభుత్వసభలలో ఆతిథ్యమిచ్చినపుడు తీసిన చిత్రం

విశ్వవిద్యాలయ విరాళచర్చా సమావేశానికి వచ్చిన బి. జి. థేర్, రాబర్ట్ బి. సి. రాయ్, యస్. యస్. థిల్మర్ గారు.

విశ్వవిద్యాలయ విరాళాల చర్చాసమావేశము బొంబాయిలో సభ, యం. ఆర్. జయకర్ గారి అధ్యక్షతన జరిగింది. సభకు పబ్లిక్ రిలీజ్ ప్రధాని బి. సి. రాయ్ గారు హాజరయ్యారు

సంవత్సర చందా రూ. 12-0-0

విడిపత్రిక అకౌంట్ 0-4-0

ప్రతిబుధవారమున ప్రకటింపబడును

ఓరు శ్రేయవి యొనరించిన వరవర! యస్మియము తన మనంబున కగు దా

నొరులకు నవి నేయకునికి పరాయణము పరమధర్మ పథముల కెల్లఁగ. (మహాభారతము)

సంపుటము 40

సంచిక 37

Founder: K. NAGESWARA RAO.

సర్వధారి సంవత్సర వైశాఖ బహుళ తదియ బుధవారము

మధ్యాహ్నస్నానము

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1948-వ సం॥ నెల మే 26-వ తేది బుధవారము

సమచిత్రమైన నిర్ణయం

ఉత్తరహిందూస్థానమంతటను మత కల్లోలప్రజ్వలన కారణముగ తీవ్ర అశాంతి, అరాచకము ప్రబలియున్న సమయమున దక్షిణ భారతదేశము మతోన్మాదమున కవకాశమివ్వక అఖిల భారతదేశమునకును ఆదర్శ ప్రాయముగ నుండు విధానమున సంపూర్ణ శాంతిని అనుభవించినందులకు గవర్నర్ జనరల్ లార్డు మాంట్ బాట్ ల్ ఆభినందించియుండెను. వాస్తవమునకు దక్షిణాదిన ఎన్నడు మతసంఘోభము ప్రజ్వరిల్లి యుండలేదు. దాక్షిణాత్యులెదుర్కొనవలసిన సంఘోభము, అరాచకము కుల, వర్గ వైషమ్యజనితము. ఇటీవల రాష్ట్రరాజకీయములు కుల వివక్షతావిధానమువలన కలుపితమైనవి. గాంధీమహాత్ముని మాతాన్వంతరము దక్షిణాదిన ఒక కులమునకు చెందినవారు ఇతరకులముల ఉన్నత చర్యలకు గురి కావలసినవారైరి. అదృష్టవశాత్తు స్వార్థపరులు కొందరు విషప్రచారమును సాగించినను సామాన్యప్రజలమాత్రము తమ సహనమును, సుహృద్భావమును విసర్జింపలేదు. కాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వము మాత్రము ఇట్టి కులవివక్షతా విధానమును అనుసరించి కుల విద్వేషముల ప్రోత్సహించుచుండెను. ఈ విషయములో వీరు ముస్లింలీగ్ వారికి సరి తూగుచుండి రని చెప్పక తప్పదు.

విద్యాసంస్థలలో విద్యార్థులకు ప్రవేశ మిచ్చుట మొదలు విద్య పూర్తి అయినపిమ్మట ఉద్యోగము లిచ్చువరకును చెన్నరాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఈ కులములకే ప్రాధాన్య మిచ్చుచుండెను. విద్యాసంస్థలందు కుల వివక్షతకు ప్రాధాన్య మిచ్చుట వాంఛనీయముగాదని, అట్టి విధానమును వెంటనే విరమింపవలసిన దని కేంద్రప్రభుత్వము చేసిన హెచ్చరికను రాష్ట్ర ప్రభుత్వము లక్ష్యము చేయకపోవుటగాక, ఈ విధానమును విరమించిన ప్రభుత్వమున తీవ్ర అరాచకము ప్రబలునని ఏ పరిస్థితులలోను ఈ వివక్షతావిధానమును విరమింప సాధ్యము గాదని తెలిపిరి.

ఇంక ఉద్యోగముల విషయమున కూడ ప్రస్తుతవిధానమును విరమించు

ఉద్దేశము ప్రభుత్వమునకు లేదని రాష్ట్రమంత్రులు పదేపదే స్పష్టము చేసియుండిరి. హరిజనోద్ధరణ శాఖామంత్రి వేముల కూర్మయ్యగారు ఇటీవల విజయవాడయందు జరిగిన అఖిల భారత నిమ్నజాతుల సభలో కమ్యూనలు 'జి. ఓ.'ను రద్దుచేయ వీలులేదని ప్రకటించిరి. ఈ 'జి. ఓ.'ను రద్దుచేయవలసినదని కోరుచు తెన్నేటి విశ్వనాథముగారు ప్రతిపాదించ దలచిన బిల్లును కాంగ్రెస్ శాసనసభ పక్షము అణచివేసినది. వీటన్నింటివలన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ప్రతిప, కులవివక్షతావిధానమును అనుసరించుటకే తీర్మానించుకొనినట్లు స్పష్ట మగుచున్నది.

కాని ఉద్యోగుల నియమించుటలో ఈ కులవివక్షతను పాటించ రాదని హిందువులందరికీ ఒక్క హరిజనులు వినా, సమానావకాశములే ఉండవలెనని వెంటనే ఈ పద్ధతిని రద్దుచేయవలసినదని కేంద్రప్రభుత్వము రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల నాదేశించినది. దీనిపై చెన్నరాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఏమి చర్య తీసికొనునో చూడవలసియున్నది.

నూత్న రాజ్యాంగము అమలులోనికి వచ్చిన అనంతరము రాష్ట్ర ప్రభుత్వము గాని కేంద్రప్రభుత్వముగాని ఇట్టి విధానమును అనుసరింప వీలుగాదు. ప్రాథమిక హక్కులను వివరించుచు ప్రభుత్వమున ఉద్యోగముల పొందుటకు యూనియను పౌరులందరికిని సమానహక్కులుండవలెను అనియు, కేవలము కుల, మత, జాతి, మున్నగు వాటిని బట్టి ఎవరిని ప్రభుత్వోద్యోగమున కనర్హు టని ఉత్తరువు చేయరాదనియు నూత్న రాజ్యాంగ ముసాయిదా యందు స్పష్టముచేయబడెను. భారత దేశమున సంపూర్ణ ప్రజాస్వామిక రాజ్యాంగవ్యవస్థను ఏర్పరచుటే లక్ష్యమైనట్లు రాజ్యాంగవిమర్తకు తీర్మానించి యుండెను. నూత్న రాజ్యాంగము అమలునకు వచ్చుటకు పూర్వమే ఆ రాజ్యాంగతత్వ ఆశయములకు విరుద్ధముగ నున్న నిబంధనలను రద్దుచేయటవసరము. భారత అధినివేశ ప్రభుత్వము ఈ తరుణమున ఈ ఉత్తరువును జారీచేయుట ఎంతయు సమంజసముగ

నిజాం-భారతయూనియన్ సంరంభాలు

నైజాం రాజీ అసంభవమును పూర్తిగా తేలిపోయినదని రాజకీయ వర్తమాలవారు తెలుపుచున్నారు. నైజాం ప్రభువు వాస్తవిక పరిస్థితుల విస్మరించి తా నొక స్వతంత్ర అధిపతి ననియు, భారతయూనియన్ లో సమాన అధిపత్యము తనకు కావలె ననియు ఒక దుర్భ్రమతో రాజీమాటలు నడుపుచున్నాడు. అంతేగాక, కాలపరిణామమును గుర్తించలేక ప్రాజాపత్యమునకు, బాధ్యతాయుత పరిపాలనాస్థాపనకుగూడ సుముఖత్వమును గూడ చూపలేకున్నాడు. ఎంతసేపూ రాయబారములందు, తన సర్వ స్వతంత్రత స్థితిని గుర్తించి తనకు సమానముగా పీటవేయవలెననుటచే భారతప్రభుత్వము రాజీకి ఎంత అనుకూలముగా నున్ననూ అన్యాయమైన ఇతని కోర్కెలను మన్నించలేకున్నది. యుద్ధము వచ్చినచో తన వంతులపాలనను ఇంతటితో అంతము కాగలదనియు, హైదరాబాద్ పరిపాలన ఇక ప్రజలపరము గానున్నదని తెలిసిననూ, తన బలమునే అమితముగా నమ్మియు, పాకిస్తాన్ అండనున్న దను విశ్వాసముతోను, బ్రిటన్ తన బాసనుండునను ధైర్యము అడియాసలు గొల్పగా, నైజాం సర్వము తెలిసియు కరుణిత వర్తించుచున్నాడు.

గత నవంబరులోనే నిజాం సంస్థాన ప్రతిపత్తిని తేల్చివేయవలసి ఉండియు అట్లు చేయక దారికి వచ్చుటకు పిల్లెంత ఆవకాశము ఇవ్వరలెనని భారత ప్రభుత్వము చూచినది. అటు మాంట్ బాట్ ల్, ఇటు మాంట్ బాట్ ల్ ఒక యథాతథపు బాడంబడికను సమకూర్చిరి. దాని చాటున నైజాం 12 వేలగా ఉన్న తన సేనను 25 వేలకు పెంచినాడు. రజ్వీ నొకనిని సృష్టించి అతనిచే ఒక సేనను నిర్మించి, స్వైరవిహార మొనరింప జేయుచున్నాడు. లియాకాత్ నీ ప్రధానిగా చేసినిజాం దేశమందలి అల్పసంఖ్యాకులైన ముస్లిం పారిశ్రామికవేత్తల, ధనస్వాముల పద్ధతును సంపాదించినాడు. విదేశములనుంచి భారతయూనియన్ గుండా ఆయుధములను, విమానములను, రహస్యముగా రవాణా చేయించినాడు. మైసూరికి గూండాలును మెజారిటీ కులములవారిపై దౌర్జన్యములకు పురికొల్పి భీతి పుట్టించినాడు. ఇంత చేసినా అతని మనోరథ మిడారలేదు.

100 కి 85 గా ఉన్న హిందువులకు 100 కి 15 గా ఉన్న ముస్లింలకు సమాన అంతస్తు, సమాన ప్రాతిఘ్యము అను పేరున రాయబారములు జరిపి హిందువులలో చీలికలు కల్పించయత్నించి నైజాం ప్రభువు విఫలయత్ను డయినాడు. ఆక ఎంత చూసిననూ ప్రజాభిప్రాయము, ప్రజల అతని కంఠకు దూరమగుచునే ఉన్నది. రజ్వీ నున్నది. అయితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు తన ఆదేశములను గౌరవించి అమలు చేయునట్లు చూచుటకూడ యవసరమే.

అసలు భారత యూనియన్ పౌరులందరికిని, సమానాభివృద్ధి యవకాశములు కల్పించుటగాక, వారే వర్గమునకు చెందినవారైనను, ఏ కులమునకు చెందినవారైనను జీవనోపాధిని, వ్యాపకమును కల్పింపవలసి యున్నది. ఏ ఒక్క వ్యక్తి జీవనాధారము లేకుండ నుండరాదన్నదే నవ్యభారతాశయము. ఆ ఆశయసిద్ధికి విఘాతముల కల్పించు విధానముల ఏవిధముగను సమర్థింప వీలులేదు.

ఇట్టి వివక్షత, విభజన పద్ధతులే ఉత్తరాదిన ప్రజ్వరిల్లిన మతసంఘోభమునకు కారణము. ఆ చరిత్ర వేరొక రూపమున ఇ చట పునరావృత్తము కాకుండ యుండవలెనన్న క్రమేపి అదృశ్యమగుచున్న కులవిభేదముల వృద్ధిగాక, వాటిని తొలగించుటకే ఉపయోగపడవలెను.

నైజ్యము, పోలీసులు పరీక్ష చేయుచున్న దుండగములతో నైజాంలో కొంతమంది జనం బయటకు పోయిరి. కొంతమంది ఎదురుదెగిరి తగ సమాధాన మిచ్చుచున్నారు. కాంగ్రెసు వారికై కమ్యూనిస్టులను పురికొల్పి వారిని చెరవిముక్తుః చేసినందువలన కొ రి వి తో తల గోకి కొన్నట్లే అయ్యెను.

నైజాంలో రాజీవిషయమున మాంట్ బాట్ మాంట్ బాట్ ల్ నూటిదనము లేదనియు, వీదో తిరుగుడు ఉన్నదనియు, ఇర్దుగర్, విషయమును తేల్చు కుండా క్లిష్టమైన రుచ్చుచున్నారనియు, వీరిచెనుక బ్రిటిషు ప్రభుత్వ తాంత్రిక బలము ఉన్నదనియు అనుమానము లేక ములో ప్రబలముగా నున్నది. మాంట్ బాట్ మాంట్ బాట్ ల్ వింతమాటలు లేనిచో హైదరాబాద్ సమస్య అమోఘమో తేలిపోయేదీ దని నమ్ముచున్నారు. మాంట్ బాట్ తాను సర్వవిధముల సమాధానమూర్తమునే ఆవలంబించెదనయు, అది ఫలించినచో తాను గవర్నర్ జనరల్ గా ఉండగా నైజాంపై ఇండియాను యుద్ధమునకు ఉరికించినదియు ఒక అభిప్రాయమును కల్పించెనని రాజకీయ వ్యములలో అభిప్రాయము వ్యాపించియున్నది. ఆరు వారములలో మాంట్ బాట్ ల్ భారతదేశమున ఉద్యోగమును విరమించి పోనున్నాడు సమాధానమునకై అతను చేసిన ఆఖరు యత్నము గూడ విఫలమైనది. సమాన అంతస్తు ముస్లిం పేరులకు ఇచ్చుటకు నైజాం ఎవరనియు, హిందువులే మైసూరికి జాతివారికి పరతులను విధించవలసిన స్థితిలో నున్నారనియు భారత సంస్థాన శాఖామంత్రుడు దృఢముగా రాయబారవాదులకు చెప్పిన చెప్పుచున్నారు. అందువల్ల యుద్ధము అనివార్యము కాగా ఇరుపక్షములవారు సన్నద్ధులగుచున్నారు.

యథాతథపు ఒడంబడికను ఆశీక నార్డు నైజాం ప్రభుత్వము భగ్గు మొనర్చినది. అందువల్ల తత్ప్రతికారముగా భారత యూనియన్ ఆరిక ద్వింధమునకు దిగియు, ఆయుధముల రహితాను ఆపుచేసియు క్రిందటి మాసము చర్య గైకొన్నది. కాలప్రవాహము ఉద్బృతముగా తిరిగితిరిగములుగా వెల్లువలైవచ్చి పడిపోవుచున్నప్పుడు రజ్వీలు, లియాకాత్ లు నైజాం పవని రక్షించలేరు. బంగారాఖాతజలములచే నైజాం పాదముల పావనము చేసెదని తెలిసిన రజ్వీగూడా నైజాంలోపాటు, ప్రజాగ్రహోసల తిరిగములలో తొలితముగాక తప్పుడు. తాము చేయు అక్రమ చర్యలకు ఒకనాడు భారత సమితి తమపై వచ్చి పడక తప్పదని నైజాం, అతని భృత్యులు, వండి మూగధులు గుర్తించకపోలేదు. అందువల్లనే వారు వాల్మీకి మాసముల పోరాటమునకు, ఆత్మకై రక్షణకు సంసిద్ధపడుచున్నారు. భారత యూనియన్ కేసలు భారత ప్రజారక్షణకు నైజాం రాజ్యముపైన జాలై నెలనుండి దండెత్తినచో మహా అయితే వాల్మీకివారములలో విజయము నందుకోగలమని తలంచుచున్నారు. లియాకాత్ కమ్యూనిస్టుల చింక నెక్కించుకొనుట కెంతయత్నించినా ప్రజాగ్రహమునకు ఆరెండు వర్గముల వింతచెలివి వాతనముగాక తప్పదని రాజకీయ వర్తమాలవారు ఊహించుచున్నారు.

కొలది రోజులలోనే నైజామునందలి భారత ప్రజలను రజ్వీనైజ్యము, నైజాం పోలీసుల బారి నుండి రక్షించుటకు భారతసేనల పంపక తప్పదని భారతప్రభుత్వము తుది నిర్ణయమునకు రానున్నదని తెలియుచున్నది. రాష్ట్ర కేంద్రప్రభుత్వములు నైజాం ప్రాంతమున కన్నివైపున బందోబస్తు చేయుచున్నారు. నైజాం తోపాటు పీరుగూడా చుట్టుప్రక్కల విమానాలయముల మరమ్మతు చేయించిరి. భారతసేనలంతకు సేనాపతి ఆజ్ఞకు ఎదురుమాచుచున్నవి. ఆ ఆజ్ఞ వచ్చిన మరుక్షణములో భారత సేనలు నైజాం సేనల నూడ్చిపెట్టుటకు సిద్ధముగా నున్నవి.

ఆగస్టు 15 వ తేదీ తర్వాత తనూ స్వతంత్రుడే ననే యూహతో నైజాం 12 వేలగానున్న తన సేనల పెట్టింపు పెంచితేసినాడు. డబ్బు విచ్చుల విడిగా కురిపించి రజ్వీనైజ్యమును పురికొల్పినాడు. పాకిస్తాన్ తోడువచ్చిననూ నైజామునకు స్వస్వరూపజ్ఞానము కల్పించుటకు భారత ప్రభుత్వము సమాయత్తమై ఉన్నది.

నేటి ప్రపంచం:

పాలస్తీనాలో యుద్ధ దీప్తి బ్రిటన్ ఆమెరికాల తీవ్ర విభేదాలు

బ్రిటిష్ వారి ప్రాజాపత్యం అంతమే సరిగా పది
కోట్ల నాగడిచినవో లేనేలేదో పాలస్తీనా
ఈ నాడు భయంకరమైన యుద్ధరంగంగా పరిణ
మించింది. సిరియా, లెబనాన్, ట్రాన్స్ జోర్డాన్,
ఈజిప్టు, ఇరాక్ దేశాలకు చెందిన
ఆరబ్ సేనలకు, సానిక్ యూదు పటాలకు
యుద్ధం మిన్నముట్టి సాగుతున్నది. మొదట
పూర్వపు సాదీ అరేబియా సేనలు సైతం మిగతా
ఆరబ్ దళాల సరసన చేరి యూదు రాజ్యాన్ని
ప్రతిఘటిస్తున్నట్లు వార్తలు వస్తున్నవి. సంఖ్యా
బలంలో, సాధనసంపదలో కిందిచేయిగా వున్న
పుటికీ వివిధరంగాలలో యూదులు సాగిస్తున్న
బ్రహ్మాండమైన ప్రతిఘటనను, పాలస్తీనాలో
ప్రత్యేక యూదురాజ్యానికి స్థాపనలేదనీ, వుండ
కూడదనీ తీవ్ర సంకల్పంతో పోరాడుతున్న
ఆరబ్ రాజ్యాల పట్టుదలను బట్టి చూస్తే ఈ
యుద్ధాన్ని ఇంతలో సమసిపోయే అవకాశమేమీ
కనిపించడంలేదు. వైగా పాలస్తీనాను దహి
స్తున్న యుద్ధాగ్నిజ్వాలలు ఒక్క పాలస్తీనాకు
మూత్రమే పరిమిమే వుండే అవకాశం కూడా
కనిపించదు.

పాలస్తీనా యూదురాజ్య విదేశకాఖామంత్రి
మోసే షెర్వాక్ చేసిన ప్రత్యేక విజ్ఞప్తి అనుస
రించి సోవియట్ సోషలిజం అమెరికాతో
పాటు 'ఇబ్రాయిల్'ను గుర్తించింది. ఈ విష
యంలో రష్యా మొదటిసారి అందరూ అను
కున్నట్లే ప్రవరించింది. యూదురాజ్యాన్ని
గుర్తించడంలో అమెరికాకంటే తామే
ముందంజ వేసినట్లు రష్యాను చెప్పుకుంటున్నారు.
ఏది ఏమైనప్పటికీ అగ్రరాజ్యాలైన అమెరికా
రష్యాలు గందూ స్వతంత్ర యూదురాజ్యాన్ని
పోటాపోటీలూ ద గుర్తించడం జరిగింది. కేవలం
స్వార్థకాంతతో జరిగిన ఈ గుర్తింపులకు ఉత్త
ర్రాష్ట్రాధిపతి విమమభిప్రాయం లేమిటో, యూదు
రాజ్యానికి జరిగే ప్రత్యేక సహాయమేమిటో,
పర్యవసానంగా పాలస్తీనా సమస్య ఏవిధంగా
పరిష్కారమవుతుందో ఇప్పుడప్పుడే చెప్పలేము.
ఏదోవిధంగా మధ్యప్రాచ్యరాజ్యాలలో స్థావరం
సాధించి కమ్యూనిజమును వ్యాప్తిచేయడమే
రష్యా వేస్తున్న ఎత్తుల ఆంశర్యం. రష్యా ఎత్తు
లను అరికట్టడమే అమెరికా సంకల్పం.

అమెరికా రష్యాల ఎత్తుల, ఎదురెత్తుం
తంగా ప్రపంచానికి మరొక ఘోరసంఘర్షణ
పుక పోవచ్చు; ఇట్టి సంఘర్షణ ఈ సారి
సంఖ్యా ప్రాచ్యంలోనే ప్రారంభం కావచ్చు;
కానికీ నేటి పాలస్తీనా యూదు ఆరబ్ అంత
స్వల్పమే నాందిప్రాయం కావచ్చు. అన్ని
యుగాలకంటే మానవజాతిపాటికి ఈపరమాణు
యుగం చాలా గొప్పయుగం కాబోతున్నదని
వైసిడెంట్ ట్రూమన్ అభిప్రాయ పడుతు
న్నాడు. అగ్రరాజ్యాల వైఖరినీ, నేటి ప్రపంచ
అకాంతియూనే ఈ పరమాణుయుగం మానవ
జాతిపాటికి హాద్యాగంగా పరిణమించడం
కంటే సర్వవిశాసనకరంగానే పరిణమించక
తప్పదేమననిపిస్తున్నది.

అజాం పాషా

అమెరికా రష్యాలతో పాటు గాటిమాలా,
పెరాగ్వే దేశాలు, పోలెండుకూడా స్వతంత్ర
యూదు రాజ్యమైన 'ఇబ్రాయిల్'ను గుర్తించి
నవి. యుగోస్లావియా, జెకోస్లావీయా
మొదలైన తూర్పు యూరప్ రాజ్యాలు (రష్యా
ఉపగ్రహాలు) కూడా గుర్తించడానికి ఆలో
చించి నిర్ణయించుకున్నవి. ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం
విదేశమంత్రి జార్జి బి డాల్ట్రేకు, ఆ ఆదను
రాగానే అవకాశం చూసుకొని గుర్తించడానికి
విస్తృతాధికారాలను ప్రకటించింది.
పాలస్తీనాలో ప్రస్తుతం ఏర్పడిన అయో
మయ పరిస్థితి తేటతెల్లమయే వరకూ యూదు
ప్రభుత్వాన్ని గుర్తించకూడదని వైగా అభి
ప్రాయపడుతున్నది. భారతప్రభుత్వంకూడా
అనేక కారణాలవల్ల ఇప్పుడప్పుడే గుర్తించ
బోవడంలేదని ఢిల్లీ వార్తలను బట్టి తెలుస్తున్నది.

తమ స్వతంత్రరాజ్యాన్ని గుర్తించవలసినదని
అన్ని రాజ్యాలకు చేసినట్లే యూదుప్రభుత్వం

బెనిక్

బ్రిటనుకూడా ఒక విజ్ఞప్తి పంపింది. ఏదైనా
ఒక కొత్తరాజ్యాన్ని గుర్తించే ముందు
అది అనేక అంతర్జాతీయ పర
తును నెరవేర్చడం అవసరమనీ, ఆ కొత్త రాజ్యా
నికి ఇదమితముని స్పష్టమైన సరిహద్దులు వుండా
లనీ, అవి లేనంతవరకూ గుర్తించడం సాధ్యపడ
దనీ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం అభిప్రాయపడుతున్నది.
ఇతే నూత్న యూదురాజ్య విదేశమంత్రి షెర్వాక్
పంపిన విజ్ఞప్తిని బ్రిటిష్ శ్రద్ధగా పరిశీలిస్తూ,
పాలస్తీనాలో అనుకూలం ఏర్పడుతున్న పరిస్థితి
పరిశీలన చేస్తున్నట్లు. అదనపు బాధ్యతలను
వేటిసీ నెల్సన్ వేసుకోవలసిన బ్రిటిష్ ఈ వైఖరి
అవలంబించడంలో అ సహజమేమో లేదు.

అగ్రరాజ్యాల వైఖరి ఇలావుండగా స్వతంత్ర
యూదురాజ్యమైన 'ఇబ్రాయిల్' ఐక్యరాజ్య
సమితిలో సభ్యత్వం కోసం సమితి
ప్రధాన కార్యదర్శి క్రిగ్విలికి
దరఖాస్తు సైతం పంపుతున్నది. పాలస్తీనా
వ్యవహారాలలో జోక్యం కలిగించుకుంటున్న
ఈజిప్టును అరికట్టడంలేదని కూడా యూదు
రాజ్య విదేశాంగ మంత్రి షెర్వాక్ సమితిని
కోరాడు. తమ ప్రభుత్వాన్ని అధికార పూర్వ
కంగా గుర్తించవలసినదని సమితిలో సభ్యత్వం
వున్న ఐరి రాజ్యాలనూ కోరుతున్నట్లు తెలియ
జేశాడు.

యూదురాజ్యాన్ని పాలస్తీనా యుద్ధరంగం
లోనేగాక, భద్రతామండలి చర్చలలో కూడా

హోరాహోరిగా ఆరబ్ జాతి ప్రతిఘటిస్తున్నది.
సమితిలో సభ్యత్వం ఇప్పించవలసినదని యూదు
రాజ్య విజ్ఞప్తితో పాటు, ఆరబ్ రాజ్యసమితి
కూడా పాలస్తీనాలో తమ లక్ష్యాలను నిర్వ
చిస్తూ ఒక దీర్ఘ ప్రకటనను అందజేసింది. పాల
స్తీనా అంతటినీ ఏక ఆరబ్ రాజ్యంగా వుంచ
డమే తమ సంకల్పమనీ సమ స్వా
పరిష్కారానికి అదొక తే భర్తసమ్మతమైన
మార్గమనీ ఆరబ్ రాజ్యాలు ఈ ప్రకటనలో
మరొకసారి స్పష్టపరిచినవి. కాంతిభద్రతల సంస్థా
పనకొసమే తమ సేనలు పాలస్తీనాపై దండ
యాత్రకు ఉపక్రమించినవని కూడా ఆరబ్
రాజ్యాలు వ్యక్తపరచినవి.

తూర్పు, ఉత్తర, దక్షిణదిశలగా సాగుతున్న
ఆరబ్ రాజ్యాల దండయాత్రను ఎదుర్కొం
టూన్న యూదు స్వతంత్రరాజ్య ప్రభుత్వం
విపరీతమైనవేగంతో, చాకచక్యంతో కార్య
క్రమాలన్నిటినీ నిర్వహిస్తున్నది. ప్రధాని డేవిడ్
బెన్ గురియోకు అత్యవసరాధికారాలను
ఇచ్చింది. ప్రముఖ యూదు నాయకుడు డా॥
వైమ్ వైజ్మన్ యూదురాజ్య అధ్యక్షుడుగా
నియమించింది.

వైజ్మన్ వైసిడెంట్ ట్రూమన్ తో సంప్ర
తింపులు జరపడానికి న్యూయార్క్ నగరంనుంచి
వాషింగ్టన్ వెళ్లాడు. ఇంతేగాక అమెరికా,
ఇబ్రాయిల్ రాజ్యాలు రెండూ రాయబారులను
నియమించుకోవడం అవసరమని కూడా ప్రతి
పాదనను అమెరికాకు అందజేసింది. ట్రూమన్
ప్రభుత్వం మధ్య ప్రాచ్యాలకు ఆయుధాల సప్ల
యిపై ఇదివరలో ప్రయోగించిన ఆంక్షను రద్దు
చేయడాన్ని గురించి కూడా ఆలోచిస్తున్నట్లు
వార్తలు వస్తున్నవి.

జెరూసేలం నగరంలో యూదుప్రాంత
పరిపాలనాధికారిగా పనిచేస్తున్న గొల్డా మెర్నెక్
సతి ఈవారంలోనే హైఫా నగరం నుంచి
న్యూ యార్క్ కు యూదు రాజ్య
వ్యవహారంపై వెళ్లి అక్కడ
"ఆయుధాల సప్లయిపై అమెరికా ప్రభుత్వం
ఆంక్షను రద్దుచేసేవరకూ యూదు పటాలాలు
పాలస్తీనా అంతటానుంచి ఆరబ్ సైనికులను కొన్ని
వారాలలోనే సుళువుగా తరిమివేయగలము."
అని ధైర్యంగా చెప్పగలిగింది.

పాలస్తీనా భస్మీకరణమై పోతుంటే పైకి
తలపెట్టలేని అనుసరిస్తున్న బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ
భోరణి మొత్తంమీద చిత్రంగానే వున్నది.
పాత ఒడంబడికల ప్రకారం ట్రాన్స్ జోర్డాన్
సైన్యానికి అధికారమేమో, ఇరాక్, ఈజిప్టు
సేనలకు ఆయుధాల సప్లయ యథాప్రకారం
సాగించవలసినదేనంటున్నది. ట్రాన్స్ జోర్డాన్
సేనలకు 1949 ఏప్రిల్ లోపుగా 20 లక్షల
పానుల సహాయాన్ని అందచేయవలసినందున,
ఈ సహాయాన్ని ఐక్యరాజ్య సమితి ఆదేశిస్తే
తప్పనిలవేయడానికి వీలేదట.

యూరప్ పునరుద్ధరణకార్యక్రమం నిమిత్తం
మార్గశుభకం కింద అమెరికా ఇస్తున్న ఆర్థిక
సహాయంలో ఏదైనా ఆరబ్ రాజ్యాలకు బ్రిటిష్
అందజేస్తున్న దేమా విచారణ జరపడానికి అమె
రికా ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తున్నది. బ్రిటిష్ విదేశ
మంత్రి ఎర్నెస్ట్ బెన్ థెలెమనుకుంటే పాల
స్తీనాపై ఆరబ్ రాజ్యాల దండయాత్రను
చిటికలో నిలిపివేయగలదనీ, అమెరికా ఈ
విషయంలో బ్రటన్ను ఒత్తిడిచేయాలనీ అమె
రికా హెచ్చరికను పాటించకపోతే, మార్గశు
భకంకింద బ్రిటనుకు సహాయాన్నే అమెరికా
ఇవ్వకూడదనీ, ఇందుకోసం
అమెరికా కాపనసభలో తానొక
బిల్లును సైతం ప్రతిపాదించబోతున్నాననీ వెనె
టర్ ఇమాన్యుల్ సెల్వర్ ప్రజాప్రతినిధుల సభ
(అమెరికా కాపనసభలో) ఈమధ్య హెచ్చరిక
చేశాడు. దీన్నిబట్టి బ్రిటిష్ అమెరికాలమధ్య

ట్రూమన్

పాలస్తీనా సమస్య కారణంగా తీవ్రవిభేదాలు
ఏర్పడి వ్యవహారం బెడిస్తే ప్రమాదంకూడా వున్న
దేమా ననిపిస్తున్నది.

ఆరబ్ రాజ్యాల నాళ్ళ నడుమయూదురాజ్యం
ఒకటి వుండడానికి ఏమాత్రం వీలేదనీ, దీన్ని
సమూలంగా నాశనంచేయక ఊరుకున్నట్లుయితే
త్వరలోనే యూదులు ట్రాన్స్ జోర్డాన్ మొద
లైన ఆరబ్ భూభాగాలలోనే ప్రత్యక్షంగా
యుద్ధానికి తలపడతారనీ, రష్యా
అమెరికాల ప్రోద్బల ప్రోత్సాహాలు
సైతం యూదులకు లభ్యం కాగలవనీ ఆరబ్
రాజ్యసమితి ప్రధాన కార్యదర్శి అజాం పాషా
హెచ్చరిక చేస్తున్నాడు. పాలస్తీనా సమస్యకు
సంబంధించినంతవరకు అమెరికా వైఖరి
ఉమ్మడిమాదిరిగా అటు ఇటు ఊగుతున్నదనీ,
అగ్రరాజ్యమైన అమెరికా ఈ పద్ధతిని అనుసరిం
చడం ఏమాత్రం యోగ్యత అనిపించుకోదనీ
పాషా ఈసడించాడు. ఈ విషయంలో
తన చర్యకు తిరుగు లేదనీ, అడిగేహక్కు ఎవరికీ
లేదనీ అమెరికాజవాబు ఇచ్చింది.

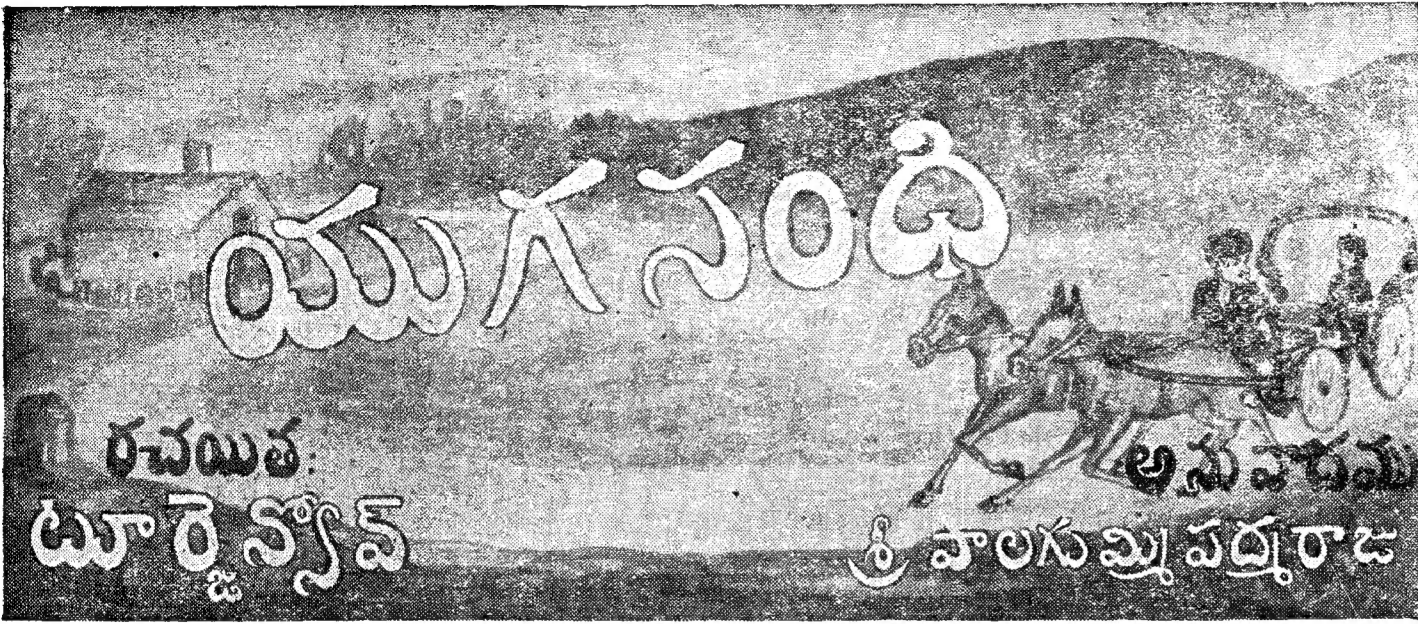
వివిధ ఆరబ్ రాజ్యాధిపతుల నాయకత్వాన
దాదాపు లక్షన్నరమంది ఆరబ్ సైనికులు
ఒక్కొక్కటిగా విజృంభించి యూదు స్వతంత్ర
రాజ్యాన్ని హతమార్చడానికి పురోగమిస్తు
న్నారు. దాదాపు 80 వేలమంది యూదుసైని
కుల సాహసోపేతంగా ప్రతిఘటన సాగిస్తూ
తమరాజ్యాన్ని కాపాడుకొంటున్నారు.

జెరూసేలం నగరంలో ఇప్పటివరకు హోరా
హోరి యుద్ధం సాగించిన యూదులు ఆరబ్
దళాలకు లోంగిపోయే ప్రమాదం ఏర్పడింది.
అయినప్పటికీ విమానబలాలతో సైతం విజృం
భించి ఆరబ్బలపై ఎదురుదాడులు సాగిస్తున్న
యూదులు సిరియన్ బలాలను వెనుకకు తరిమి
వేసి, రైల్వేపట్టణం సహాభీను పునరాక్రమించు
కున్నారు. ఇరాక్ ఈజిప్టు సేనలు యూదు రాజ
ధానిటెల్ అబీల్ వైక్ కమ్మకొని ముందుకు
పోతున్నట్లు తెలుస్తున్నది.

ఈ పరిస్థితులలో భద్రతామండలిలో పాల
స్తీనా సమస్య ప్రపంచకాంతికి తీవ్రప్రమాద
హేతువని సత్యరమే యుద్ధవిరమణ అవసరమనీ
అమెరికా ప్రతిపాదించిన తీర్మానంలో తొలి
భాగం రష్యా బలపరచినా, వీగిపోవడమూ,
సత్యరమే యుద్ధవిరమణ (మే 24-వ తేదీరాత్రి)
అవసరమనీ భాగము మాత్రమే నెగ్గి తదను
గుణంగా ఒక ఆదేశాన్ని ఆరబ్ రాజ్యాలకు
అందజేయడమూ జరిగింది. పాలస్తీనాపై దండ
యాత్ర ప్రారంభించిన ఆరబ్ రాజ్యాలు తమ
సైనిక చర్యను ఏ విధంగా సమర్పించుకోగలవని
తెలియజేయవలసినదని అమెరికా ప్రతిపాదిం
చిన ప్రశ్నాపరి భాగం భద్రతామండలిలో తగిన
సంఖ్యాబలం చేతురక ఓడిపోయింది.

సామర్యసాధనకై ఇదివరలో భద్రతా
మండలి నియమించిన కన్ఫుల్స్ సంఘం పరి
స్థితిని పరిశీలించి బలప్రయోగం సాగించడం
ఆరబ్ సేనలను పాలస్తీనానుంచి పంపివేయడం
అసంభవమని నిశ్చయించింది.

ఈ పరిస్థితులలో సత్యరమే యుద్ధవిరమణ
అవసరమని భద్రతామండలి చేసిన తీర్మానాన్ని
తాదూ, బొంగరమూ లేని ఐక్యరాజ్యసమితి
ఏవిధంగా అమలు చేయగలదో చూడాలి.

౧౫

“ఈ లత ఏ జాతికి చెందిందో కొంచెం పరిశీలిద్దాం,” అన్నాడు బజర్ వా ఆర్కెడీ, మరలాడు ఓడిక స్టాప్ చేసి బంచేసిన హోల్ మెట్టు ఎక్కుతూ, “ఎక్కడో కొంత దోపం ఉన్నట్లు వాసన తిగుతుంది.”

“నాకు నిజంగా ఆకృష్టం కేసోంది,” అన్నాడు ఆర్కెడీ, “నవ్వు, బజర్ వా, ఇంకా సమచితమయిన నీతినియమాలను కట్టుకుని...”

“ఎంత చిత్రమయిన ముఠివోయి నవ్వు!” బజర్ వా అతన్ని సగంలానే అపాడు, “నా పరిభాషలో ‘దోపం’ అంటే ‘మంచి’ అన్న సంగతి ను వెళ్ళగొల్పా? అట్లా పెట్టుకోవడం నాకు కొంత సులభమే. నవ్వుగా పొద్దు నాతో అన్నావు, ఆమె ఒక చిత్రమయిన వెళ్ళి చేసుకుంటుంది? నా ఉద్దేశంలా డబ్బుగల మనలి వాణ్ణి వెళ్ళాడం చిత్రమయినదేమో కాదు, చాలా తెలివయిన పని. నలుగురూ నవ్వుకునే ప్రవాదాలు చేసే నవ్వును. సంస్కారి అయిన మన రాష్ట్రాధికారి అన్నట్టు, ఈ ప్రవాదాలకు కొంత ఆధారం ఉండేదియేమోనని నా ఆశ.”

ఆర్కెడీ సమాధానం చెప్పలేదు, పెట్టు ఎక్కి తిలుపు తట్టాడు. సేతుని దుస్తులు వేసుకున్న ఒక యువకుడు వారి నిదరిన ఒక కెడగది లోకి తీసుకువెళ్ళాడు. సాధారణంగా రవ్వకా హోల్ లలోలాగే ఆ గదిలో తగినన్ని కర్మిలు, బల్బులు కేళు; పువ్వులు మాత్రం కావడంలేనివి ఉన్నాయి. నిరాడంబరంగా పొద్దున్న కేసుకునే దుస్తులు తొడుక్కుని ఉంటే ఓడిక స్టాప్ సరి వచ్చింది. ఆ వసంతపు తెలుడలో ఆమె మరీ యావనంగా కనబడింది. ఆర్కెడీ బజర్ వాని పరిచయం చేశాడు. బజర్ వా కొంచెం తడబడిన నూచిన మానీ అతడు లోలోకల ఆకృష్టపడ్డాడు. ఓడిక స్టాప్ సరి, ఇదివరకులాగే అతిప్రకాంతంగా ఆగుసింది. తన ఆందోళన పడుతున్నట్లు బజర్ వా కే తెలుసుకు. అంచేత అతనికి కొంత చిరాకు కలిగింది. “అత! కట్టి ఎత్తుమడమల జోళ్ళు చూసి భయపడ్డాను” అనుకున్నాడు. అచ్చంగా నిట్టికోవలగ, పడక కర్మిలో దొర్లుతూ, నర్తకత్వం నటిస్తూ అతిగా మాట్లాడం ప్రారంభించాడు. ఓడిక స్టాప్ చేసి తన నిర్భయమయిన చూపులు అతనిమీద కేంద్రీకరించి చూస్తూకూర్చుంది.

ఆనా సగ్గిన్నా ఓడిక స్టాప్, కర్మి కోడెవిచ్ లాక్స్ కుమార్తె. అతని కేరీరసాంధ్యం పేరు పొందింది. అలాగే అతను జూదం ఆడడం, ధనాధనానం చిత్రవిచిత్రమయిన పోకడలుకూడా నలుగురికీ తెలుసుకు. పడిపోను సంకల్పరాల పొటు అతను పీట్స్ బర్లలోనూ, మస్కీలోనూ కలవర పెట్టేటంత పేరు గడించి, చివరికి పేకాటలో పూర్తిగా నాశన మయిపోయాడు. దానితో అతడు కెల్లెట్టులను ఆశ్రయించవలసి వచ్చింది. కాని తరవాత త్వరలోనే అతను చచ్చిపోయాడు. అతని ఇద్దరు కుమార్తెలూ అది కొద్దిగా నూత్రం అస్తి మిగిలింది. ఆనాకి అప్పుడు ఇరవయి సంవత్సరాలు. కొట్లాట నన్నెడ సంగీతరాల జాతీక. వారి తల్లి, నలు చేదులయి పోయింది ఒక రాజకీయంలో పట్టింది. భరమంచి ఉచ్చడలో ఉన్నప్పుడే ఆమె పీట్స్ బర్లలో చనిపోయింది. తండ్రి పోయిన తరువాత ఆనాటి చాలా కష్టతరమయిపోయింది.

పీట్స్ బర్లలో ఆమె పొందిన ఉన్నతవిద్యా సంస్కారాలవల్ల ఆమెకు క్లుప్తంగా కుటుంబాన్ని నిర్వహించడం, పల్లెపట్టణాల్లో అజ్ఞాతంగా జీవితాన్ని గడపడం చేత కాలేదు. ఇరగపొరగు ఎవరితోనూ ఆమె పరిచయం చేసుకోలేదు. ఆమెకు సలహా ఇచ్చేవారు ఎవ్వరూ కూడా లేరు. ఇరగపొరగువారితో సంపర్కాన్ని ఆమె తండ్రి పూర్తిగా ఏకగింపుకునేవాడు. వాగంటే అతని కొక విధమయిన ఆహ్వానం. వారి ధోరణిలో వారు అతన్ని ఆహ్వానించుకునే వారు. కాని ఆమె కంకారు పడలేదు. నెలకే ఆమె తన తల్లికి చెల్లెలయిన అవ్ దోటాన్ స్థిరాస్థానా హారాకుమారిని పిలిపించింది. ఆమె ముసలిది. అహంకారం ఎక్కువ. చాలా చిరాకు పట్టించే మనిషి. ఆమె ఇంట్లో అడుగుపెట్టగానే ఉన్న మంచి గదులన్నీ తన ఆక్రమించుకుంది. ప్రాద్దన్న మొదలు రాత్రికీ వరకు తిడుతూ నలుకుంటూఉండేది. ఆమెకు ఒక్కడే బానిస ఉండేవాడు. అతని తోడు కేసుండా తోటలోకన్నా విహంగానికి పోయేది కాదు. అతడు మాడుకోడా అన్న ఒకటాసే, తేత నీలిరకం అందులు కట్టిన ఒక ఆకు పచ్చ దుస్తుధరించి ఎప్పుడూ ఎవరిమీదో కక్షాహించి నట్టు ఉండేవాడు. తన పిసెత్తి తిక్కలన్నీ, ఆనా అతి ఓమితో భరించింది. క్రమంగా చెల్లెలిని చూపులో పెట్టింది. తన జీవితాన్ని ఆ అజ్ఞాతవాసలలో స్వభవుచ్చడానికి కొంచెం ఇంచుమించుగా సమాధాన పడిపోయింది... కాని కిది ఆమెకు ఇంకొక జీవితాన్ని విధించింది. ఓడిక స్టాప్ ఆమెను చూడడం తలపెట్టింది. అతని వియస్సు నెలభయ ఆరు. లావుగా, బరువుగా, చిలాకుగా ఉండే ఒక తిక్కరికం ముఠి. కాని అతడు మూర్ఖుడు కాదు, చెడ్డవాడు కాదు. ఆమె నతడు క్రేమించాడు. తన్ను వెళ్ళి చేసుకోమని అడిగాడు. ఆమె అంగీకరించి అతనికి భార్య అయింది. ఆరు సంవత్సరాలు కాపురం చేసిన తర్వాత అతను చచ్చిపోతూ, తన ఆస్తి సంతా, ఆమెకు రాసి ఇచ్చాడు. అతడు పోయిన తరవాత సుమారు ఒక సంవత్సరండాకా ఆమె పల్లెపట్టణాల్లోనే ఉండిపోయింది. తరవాత తన చెల్లెలితో దేశాంతరం వెళ్ళింది. ఒక్క జర్మనీలో మాత్రం కొంతకాలం ఆగింది. చివరికి విసుగెత్తి మళ్ళీ తన ఆభిమాన పుష్కర నికోల్ స్కీ కి తిరిగివచ్చింది. ఆ పురుషుడు—పట్టణానికి నమారు ముప్పుయివైల్లలో ఉంటుంది. అక్కడ ఆమెకు అనృతమయిన భవం ఉంది, చక్కగా అన్నీ అమర్చి ఉన్న భవనం, చుట్టూ అందమయిన తోటకాంది. చచ్చిపోయిన ఆమె కర్త తనకోరికలను సంతృప్తి పరుచుకోవడంలో ఎంత భిన్నమయినా తేక్క చెవ్వకేదు. ఆనా సగ్గిన్నా అరుదుగా పట్నానికి పోతుండేది, అడిగితూ పని ఉన్నప్పుడే. అప్పుడూకూడా అట్టేకాలం ఉండేదాడు. ఆమె స్వగ్రామంలో ఎవరికీ ఆమె అంటే టిగు. ఓడిక స్టాప్ తో ఆమెకు వెళ్ళి కయి నవ్వును భయంకరమయిన ప్రవాదాలు నెల రేగాయి. ఆమెను గురించి రకరకాల కథలు ప్రచారంలోకి వచ్చాయి. ఆమె తన తండ్రికి పేకాటలో మోసాలు చెవ్వడానికి సహాయ పడేదని ఒక గట్టి ప్రవాదం ఉండేది. అంతే కాదు. ఆమె పరిచయాలకు పోవడానికి చాలా

తీవ్రమయిన కారణాలున్నాననీ, కొన్ని విచారకరమయిన ఫలితాలనుంచి తప్పించుకోవలసిన అవసరం కలిగిందనీ కూడా... “అసంకల్పితా!” ఈ గుసగుసలు అసహ్యం చివరి బుచ్చుతూ అఖరయేవి. “అన్నీతో చెలాట మాడింది” అనేది ఆమెనుగురించి తరుచుగా ప్రజలు అనుకునే మాట. ఆ ప్రాంతాలలో అతి హాస్యాధని పేరుగాంచిన ఒకడు “తక్కిన నాలుగు భూతాలతోనో?” అని పూర్తిచేస్తుండేవాడు. ఈ ప్రవాదాలన్నీ ఆమె చెవిని పడ్డాయి. కాని ఆమె విననట్లు నిర్లక్ష్యం చేసి ఊరికుంది. ఆమె కర్మిలతో మంచి పట్టడం, స్వతంత్రత ఉన్నాయి.

ఓడిక స్టాప్ సతి వాడుకున్నాననీ, వెనక్కి చేరగిలబడి కూర్చుని చేతులు ఒడిలో మడుమకుని బజర్ వా చెప్పేంతా వింటుంది. అతడు, అలవాటుకి భిన్నంగా, అతిగా మాట్లాడుతున్నాడు. అంతేకాదు. ఆమెకు కుతూహలం కలిగించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు—ఇది ఆర్కెడీకి ఆకృష్టం గలిగింది. కాని బజర్ వా తన ప్రయత్నంలో కృతకృత్యం పుచ్చుకున్నాడో తేదో అతడు కేల్లకోలేకపోయాడు. ఆనా సగ్గిన్నా ముఖం చూసి ఆమె ఏ మనసుంటుందో గ్రహించడం చాలా కష్టం. మర్యాద, సంస్కృతి ఎప్పుడీలాగే ఆమెముఖంలో కృతమవుతున్నాయి. త్రోతో ఆమె అందమయిన కళ్ళు మెరుగున్నాయి—కాని అది ప్రకాంతమయిన క్రేడ. మొదట కొద్ది సమయంపాటు, మర్యాద నతిక్రమించిన బజర్ వా నడవడి ఒక అప్రమతిలాగ, ఒక దర్పంధంలాగ ఆమెకు కలత పెట్టింది. కాని అతడు తన సమక్షంలో ఏదో కలత చెందకున్నాడని ఆమె నెలకే గుర్తించింది. ఆమె అందుకు కొంత గర్వించింది కూడా. ఒక్క అసహ్యతరపు ఇంకేమీ ఆమెకు వెగటుగా కనిపించదు—బజర్ వాకు అనృతాదోషం మాత్రం ఎవరూ ఆపాదించలేదు. ఆర్కెడీ! ఆనాడు అన్నీ ఆకృష్టకాణాతే. ఓడిక స్టాప్ సతివంటి తెలివయిన స్త్రీతో సంభాషించేటప్పుడు, బజర్ వా తన ఆభిప్రాయాలు, దృక్పథం, పీటిని గురించి మాట్లాడుతాడని అనుకున్నాడు—ఆమెకూడా “దేన్నీ విశ్వసించ నవసరంలేని సామానం ఉన్న” అతన్ని చూడాలని తనకు కుతూహలంగా ఉందని అంది. బజర్ వా వైద్యాన్ని గురించి, హామియోపతిని గురించి, కృతకాస్తాన్ని గురించి మాట్లాడడం ప్రారంభించాడు. ఓడిక స్టాప్ సతి తన ఏకాంత జీవితంలో కాలాన్ని స్వభవుచ్చేదని ఇద్దరికీ స్పష్టమయింది—చదివవలసిన పుస్తకాలు ఆమె చాలా చదివింది. చక్కని రమ్యభాష ఆమె మాట్లాడుతుంది. ఆమె సుభాషణకు సంగీతం వేపు తిప్పింది. కాని బజర్ వాకి కళవిదా మోజు కేదని ప్రశించి, ఆర్కెడీ జాతీయగీతాలను గురించిన ఉపన్యాసాన్ని ప్రారంభించబోతున్నా—ఆమె తిరిగి మెల్లగా కృతకాస్తాన్ని ఎత్తుకుంది. ఆమె ఆర్కెడీని ఒక చిన్నతిమ్మకింద చూసేది. అతని మంచి తనాన్ని, యావన సహజమయిన అనూయ కతాన్ని మెచ్చుకే ఆమె ఆదరించింది. అంతే. సుమారు మూడుగంటలవైగా సంభాషణ అతి

ఉత్సాహంగా నడిచింది—అనేక విషయాలను గురించిన సంభాషణ.

చివరికి ఆ స్నేహితు లిద్దరూ కలవు తీసుకోడానికి లేచారు. ఆనా సగ్గిన్నా ఆరవూర్వకంగా వారి కేపు చూసింది. తన అందమయిన తెల్లని చెయ్యి ఇద్దరికీ అందించింది. ఒకటెం ఆలోచించి, కొంత సందేహిస్తూ. ఆయినా మృగింపుగా చిగురవు నవ్వుతూ అంది, “మీకు బొత్తిగా కాలక్షేపం కాదనే భయం లేకపోతే, మీరేమీ నికోల్ స్కీలో మా ఇంటికి ఒకసారి రండి.”

“ఆనా సగ్గిన్నా!”, అన్నాడు ఆర్కెడీ, “అంతకంటే అందమయిన విషయం నాకు ఏమీ లేదు.....”

“మీకో, బజర్ వాగారు?”

బజర్ వా ఊరికే తలవంచి తన అంగీకారాన్ని కృతపరిచాడు. ఆర్కెడీ! ఆకృష్టం కలిగించిన విషయాలు ఇంకా అఖరకాలేదు—తన స్నేహితుడి కళ్ళులంతాచే సమయంలో ఎర్రబడి సంకలి అడిగు చూశాడు.

బయటికి వచ్చి తరవాత ఆర్కెడీ అడిగాడు, “ఏమంటావు? ఇంకా నీ అభిప్రాయం ఆమె...”

“వరు నవ్వులరు? ఆమె ఎంత క, చతవ్వకుండా నడుచుకుంటుందో చూశావా!” బజర్ వా నర్తకత్వంగా అన్నాడు. ఒకటెం ఆగి అన్నాడు “మెలో రాజకీయ ఉంది. గొప్ప మహారణిలా ఉంది. ఆమెకు తలమీద ఒక కేరిటం, వెనకాల పరివారం మాత్రం తిక్కర.”

“మన మహారాజులు అంత బాగా కవ్యభాష మాట్లాడలేరు,” అన్నాడు ఆర్కెడీ.

“ఆమె జీవితంలో మెచ్చు స్థానం చూసింకట్టలంటే ఎల్లా ఉంటాయో ఆమెకు తెలుసు.

“ఏమియినా ఆమెది అద్భుతమయి సౌందర్యం”

“ంత చక్కని కేరీరం!” బజర్ వా తన ధోరణిలో అన్నాడు, “మెను బల్లమీద పడుకోబెట్టి కేల్లపరిక్ష చేస్తే!”

“యవ్వనీ! చాల్లేవోయి, ఏమిటా ధోరణి? దేశకయినా అంటుందా?”

“అబ్బాయి! ఆటే ఆగ్రహం తెచ్చుకోకు. నా అభిప్రాయం ఆ కేరీరం ఒక భారతమయినదని. ఆమె ఇంటికి మనం వెళ్లి తిరాలి.”

“ఎప్పుడు?”

“ఎల్లండే నడికేయేం? ఇక్కడ చేసేది ఏమింది? కడినాతో కూర్చుని సాంపేకా తాగడమేగా? లేకపోతే మీ జ్ఞాతి ఆగారవో దొర్లిగారి సంభాషణ వింటూ కూర్చోవాలి..... ఎల్లండి వెళ్ళిపోవాలి. ఈ నికోల్ స్కీ సంతా పోయే రోడ్డు మీద కాదా ఉంటా?”

“అవును”

“ఎందుకు సందేహించడం? మూర్ఖుల తిలకిస్తూ క్లమా సందేహాలు. అబ్బ, ఎంత అద్భుతమయిన కేరీరం!”

మూడు రోజుల అనంతరం ఇద్దరు స్నేహితులూ నికోల్ స్కీకి గుర్రపు బగ్గీ మీద బతులు దేరారు. పగలు భాసమనంగా ఉంది. కాని ఎక్కువ వేడిగా లేదు. కచ్చగా ఉన్న బగురాలు చక్క చక్క పరుగు పుచ్చుకు చుచ్చుక కలిగించిన తోకలు విడచుకుంటూ ఆర్కెడీ రోడ్డుకేపు చూస్తూ అకారణంగా చిరునవ్వు నవ్వాడు.

“నన్ను నవ్వు అభినందించాలోయి అన్నాడు కుటుంబి బజర్ వా, “ఈడే జూలై 22. నా రక్షక దైవతం ఉదయించిన రోజు”

(19 వ పేజీ చూడుడు)

వెరినిని వెంట్రుకల బెండెమిని రంగు మాయకరతలు. అయ్యేరవికల్ప, నిల్లి రంగును మార్చి కళితముగా వెల్లువలకు వెలుగు విచ్చును. గుణం కానివో, కష్ట నాచువేయబడును. తెలుపు కొండపై యుండిన మా కి-కి-తి మధ్యరకపై యుండిన మా కి-కి-తి పొట్టగా యుండిన మా కి-కి-తి. కనువినియ-ఇది మెదడుకు కంటికి మంది కోరిక నిచ్చు తోవడము.

నీలాపనిందలు

బ్రహ్మశ్రీ శతావధాని చెల్లవిల్ల వేంకటశాస్త్రిగారు

శాస్త్రములను అధ్యయనము చేయుటకు వచ్చిన వారికి నీలాపనిందలు వచ్చును.

ఈ కథనం సాధు వైవాకావాయనా స్థితైశ్చ కుకింగా ఆపాదించే అపవాదము యీ కథనంతోనే పండితులూ, పామరులూ వాడతారు. దీన్ని దిద్దేయడం నీ పనిందలు అని దిద్దవలసి వస్తుంది. యెన్నో కథలు యీలా మాటిపోయిన వున్నాయి. యీ కథనం యెంతో ఆపద్రంశంగా మాటికూడా సంస్కృతకృతమేమో? అనే ప్రశ్నను కలిగిస్తూ వుంది. నీలా X అనింద= నీలాపనింద అన్న పుష్కలమైన చెప్పి వొకప్పుడు వొక పద్యంకూడా చాలాకాలం క్రిందట చెప్పబడింది—

“నీలాపనింద యనఁగా.
భూలోకమునం దబద్ధపుం బలుకగు నీ,
నీలాపనింద ప్రకృతము,
నీలవలనఁ గలుగుతన నిజమై తోచెకా.”

ప్రస్తుతం మన క్షావలసింది నిశ్చయకావ వాదలకు నాకంటే యీ పదం పర్యావృత పదంగా అందలూ వాడుకుంటూ వున్నారన్నది. యీ అపవాదలు వేసే జనులు కొందలు ప్రతీకాలంలోనూ వుంటారన్నందుకు ప్రత్యాఘాతం వాటి వొక చాకలాయన మనకు పుద్బోధకుడుగా కనపడతాడు. కాని పవిత్రమర్మంగా ఆలోచిస్తే ఆరజశుడు సీతాపాత్రత్యం దురుద్దేశంతో అపవదించినట్లు కనపడదు. యేమంటారా? రాములవారి యందుగాని, సీతామహాదేవియందుగాని వాడికి యేవిధమైన దురుద్దేశమున్నూ వుందని యెవ్వరూ యింతవఱకు చెప్పగా యెవరేనా విన్నారా? లేదు. నిజానికి వాడు “తెల్లనివెల్లా పాలూ. నల్లనివెల్లా నీళ్లు” అనుకొనే వాళ్లలోవాడు, పెళ్ళామేమో తన యిల్లు విడిచి అన్యత్ర వుండడమే దోషంగా వాని కన్నబడదు. ఆ పట్లాన్ని “వెల్లి రాముణ్ణి కాన, యేలుకోవడానికి నేను” అంటూ ఉపమానవిధయా ప్రసంగించాడు. రాములవారి నాకరు విన్నాడు. మనవి చేయడం తప్పక మనవి చేశాడు. దానితో కొంపమీదికే వచ్చింది. ప్రస్తుతం మన కది యావత్తూ విచారించవలసిన అగత్యం లేదు. లోకంలో వుండే అపవాదములు అపవదించబడేవారిమీద యేదో వైరం వుంటే దాన్ని పురస్కరించుకొని యేవో అపవాదలు వేసి కనీకర్మకుంటూ వుండడం వుందిగాని ప్రస్తుతపు రజుడియందు అట్టి దోషం లేకమా లేకపోవడం చేత యితణ్ణి యీ అపవాదకావశ్యకతలో చేర్చవలసి వుండదని

వుంది. సుమారు ముప్పైయేళ్ల నాడు కాకిలో వెలువడే సరస్వతీ పత్రికలో—“అపవాదరంగిణి” అనే కీర్తితో ఒక గద్యపుస్తకం వెలువడింది. కాని, అందులో వున్న విషయం ప్రస్తుతవిషయాన్ని బోధించేదిగా వున్నట్లు లేదు. దాని కావేగు యెందుకు పెట్టవలసివచ్చిందో? అని ఆలోచిస్తే నాలుగో నేను అనుకున్నట్లుకూడా జ్ఞాపకం వుంది. వైజాం సంస్థానాలు మాచే రోజుల్లో వొక విద్యార్థికి మేం వెళ్లివచ్చడే అక్కడికి వచ్చాడు. యేదో సంస్థానపండితులు పరీక్ష చేసేటప్పుడు మాతో ఆయనకూడా కూర్చున్నాడుగాని నాడు ఆయనకు దైవాత్మా జ్వరం తగలడంచేత యేమీ వ్రాయలేదు. ఆయనకు ఆలా గడిచి పోయింది. ములుచటివర్తనం అవధాన సభ యేర్పాటు చేశారు. ఆయనకి. ఆవేళ యేకాదశి. పువనానం తోటే ఆయన శతావధానాని కంటూ పుచ్చక ప్రశ్నలను వింటూ ప్రథమచరణం చెప్పడానికి మొదలు పెట్టారు. 25 మందికి 25 చరణాలు వ్రాపి చెప్పిన అంతర్లో ఆయనకి యేం తోచిందో? మెడకు వ్రేమీద కండువా చుట్ట బెట్టుకొని సభకు సాష్టాంగపడి—

“అయ్యో! నాకు యీవేళ యేమీ స్ఫూరించడం లేదు. కనక తీమించండి; మఱివొకప్పుడు సభ చేస్తే అప్పుడు చేస్తాను అవధానం”

అని చెప్పేటప్పటికి రాజాగారు న్నూ, సభ్యులూ. ఏకాదశి ఉపవాసం దీనికి కొంత

కారణమే వుంటుందని అనుకున్నారు గాని అంతకంటే యేమీ అనుకున్నట్లే లేదు. వెళ్లి పోయింది. యిది జరిగిన సంవత్సరం మన్మథ.

మఱి యేదేనిమిదల్లకు అనగా శోభకృదే త్వంవర్తనంలో నేను యేలూరు లో—సోమంచి భీమకంకరంగారికి అతిథిగా వున్నప్పుడు ఆ వైజాంజీక్షులు యిద్దలు బ్రాహ్మణులు శీత్ర పధానంచేతేవారు వేదవిద్యాంశులు సంచారారం వచ్చారు. సంపన్నగృహులను చూచారు. వారికి కన్యకాపరమేశ్వరి ఆలయంలోనే అనుకుంటాను—సభ యేర్పాటుయింది. సభాదినం నాడు వారు నా బసలోకి వన్ను చూచేమిత్తం వచ్చి యేదో ‘పిచ్చా పాటి’ మాట్లాడుకోవడం జరిగిన తరువాత లోగడ గద్యాలో సభకు సంబంధించిన వృత్తాంతాన్ని యెఱుకొని “నాడు తమ అనుగ్రహాన్ని ఆయన శోరకపోవడంచేత ఆలా జరిగింది. అందుకోసమని తమదగ్గరానికి వచ్చి ఆజ్ఞ పొంది వెడదామని వచ్చా” మని మెల్లిగా చెప్పడానికి మొదలు పెట్టేటప్పటికి నిర్భాంత పడ్డాను. అప్పటివాకా నాటి ‘ఏకాదశి ఉపవాసపు సభావృత్తాంతం’ యీలా పరిణమించిందని సుతరామా నే నెలుగను. మనదేశం కంటే అదేకంటే యీలాటి విశ్వాసం విషయంలో చాలా అగ్రగణ్యంగా వుంటుంది. అనేకగాథలు పూర్వపండితుల వాదోపవాదాలకు సంబంధించినవి. యీలాంటివి విద్యార్థులపర చెప్పకొనేవి లేకపోలేదు పోనీ, ఆయనకిన్నీ మాకుమాన్నూ యేమేనా వాదోపవాదాలేనా జరిగాయేమో! అంటే అదీన్నీ లేదు. యికనల్లా వున్న సంబంధం పురయులయూ కవుల మహాకవిత్వ యితరంలేదు. యెవరు కల్పించాకో మహాప్రబుద్ధులు ఆయన నాడు అవధానం చేయడానికి ఆ రంభించి మధ్యలో వుపరమించడానికి ముఖ్యమైన కారణంగా నిరూపించారు. ఆలా నిరూపించినట్లు యీ వేదవిద్యాంశుల అమాయక ప్రసంగం సాక్ష్యమిచ్చింది. దీన్ని యథార్థాన్ని చెప్పి పోగొట్టుకుందామంటే శక్యమాకుందా? ప్రయత్నించినా కొద్ది మఱితర బలపడుతుంది. ఆయితే యిది కల్పించిన వారికి మాయం దేమేనా ద్వేషం వుండి వుండునా? ద్వేషం లేదు సరిగదా, వైగా అంతో యంతో, అనుగ్రహమే వుండి వుంటుంది. అందుచేత యీ ‘నీలాపనింద’ అనుగ్రాహకుల ద్వారాగా నే కల్పితమయిందనుకోవాలి. యిది జరిగిన ములుచటిసంవత్సరమే ఆత్మకూరు సంస్థానంలో పండితులకు మాకు కొంత విద్యావివాదం జరిగింది. అందులో వుండగా ఆ సంస్థానపండితులలో ప్రధానపండితుడికి ‘గ్రహణీ’వ్యాధి ప్రారంభించి చాలా చిక్క పెట్టింది. అప్పుడు వారు దాన్ని ‘చేతబడి’గా భావించి దానికి ప్రతిక్రియలు చేయడానికి పెద్ద అట్టహాసం చేయడం రాజాగారికి తెలిసి—

“తగిన వైద్యం చేయించుకోండి. ‘చేతబడు’ వుంటే వుండ నివ్వండి గాని ప్రస్తుతం ఆలాటి అనుమానంతో లేకమున్నూ అవసరం లేదు.”

అంటూ నివారించారు. ఆ పండితులు ఆ దోషం మామీద ఆపాదించాలని బుద్ధిపూర్వకంగా పన్నిన పన్నుగడే కాని నిజంగా ఆ గ్రహణీవ్యాధి మేము వారికి ‘చేతబడి’ద్వారాగా పంపిందని వారు విశ్వసించి వుండని మేమునుకున్నాం. యిప్పుడంతగా లేదుగాని పూర్వ కాలంలో కాస్త కుంకుమబొట్టు పెట్టేవాళ్ల కల్లా యీ అపవాద వుండేది. నిన్న మొన్నటి దాకా జీవించి వున్న ‘పాలంకి రమణయ్య’ గారికే కాక యిప్పుడింకా సతీపురాల్లో వున్న ఆయన భార్యకుకూడా యీ ‘చేతబడి’ విద్యలో చాలా ప్రవేశమని దానికి సంబంధించిన చాలా గాథలు చెప్పకోవడం వుంది. విస్తరభీతి చేత ఆ గాథలు వుదాహరించలేదు.

పండితులకు కవులకు యీ అపనింద అంతగా లేదు గాని పగటివేషాలవారికి భాగోతులకు

విశేషించి వుంది. యేవో గింజలు నోటిలో వేసుకొని సభలో యేమీ యెఱుగనివాడిలాగ కూర్చుని ఆ గింజలు పట్టుకున్న కొలకేటప్పటి కల్లా ముద్దిలి పగిలి పోయిందనిన్నీ భాంజేమగతై విలుచుకు పడిపోయిందనిన్నీ, తరువాత యీ సంగతి కనిపెట్టి ఆ భాగోతుల్లోనే మఱొకడు (యీచేతబడివిద్యలో ప్రవేశం కలవాడు) యేదో విధూతి మంత్రించి హ్రం హ్రీం హ్రూం అని ఆ చేతబడి తిప్పిన తరువాత భాగోతం సక్రమంగా నెలవేటిందట! గాని తెల్లవాతిన తరువాత భాగోతం చూడడానికి వచ్చిన జన మంతా యెవరిళ్లకు వాళ్ళు వెళ్ళడం జరిగాక మొట్ట మొదట చేతబడి చేసిన పురుషుడు అక్కడే కదలక మెదలక అగిపోవలసి వచ్చిందనిన్నీ, దాని క్కారణం భాగోతులు తమమీద కొట్టిన దెబ్బను (చేతబడి నన్నమాట) తప్పించుకొని మళ్ళా యెదురు దెబ్బ కొట్టడ మనిన్నీ వినడం. నా బాల్యంనాటికి బాగా యీలాటివి చెప్పకోవడం వుండేది. అంతకాకపోయినా యిప్పుడు కూడా యీలాటి సందర్భాలు వింటూనే వున్నాము.

‘సర్వా వెంకటేశ్వయ్య యమ్. యే.’— యితనికి యిట్టిప్రయోగబాధ తలపించడమూ, యింకా నిరర్థింపక పోవడమూ గతినంతవరకే మే బందరులో విన్నాను. మంత్రికాస్త్రాన్ని విశ్వసించేవారికి యిది విశ్వసనీయాలే. భారత యుద్ధాలు, రామాయణయుద్ధాలు యిరన్నీ మంత్రికాస్త్ర విశ్వాసంతో సంబంధించి వుంటాయి. నిన్న మొన్నటిదాకా పూర్వపు యుద్ధాలలో వుండే ఆశ్చర్యాలనూగూర్చి మనం చాలావఱకు కవుల కల్పనకేంద్ర తోనేయడం జరిగేది. యిటీవల యూరపుఖం డయుద్ధాలలో ప్రత్యక్షంగా జరుగుతూ వున్న ఆశ్చర్యాలు కాదనడానికి వల్లకాక పోవడంచేత పూర్వపు వాట్లకుకూడా కొంత యోగ్యత కలిగింది. యిప్పటిదానికన్నీ అప్పటిదాని కిన్నీ వున్న భేదం యెంతో లేదు. అదంతా మంత్రిబల మని వాళ్లు వ్రాశారు; కాదు—“మంత్రి బలమే” అని యిప్పటివాళ్లు ఋజువు చేస్తూ వున్నారు. యంత్రబలం గొప్పదా? మంత్రిబలం గొప్పదా అని మనం విచారిస్తే—మంత్రిబలమే యెక్కువదిగా తేలుతుంది. మంత్రిబలంచేత సాధించిన కార్యాన్ని మనం యంత్రబలంచేత సాధించ గలిగినా, దానికున్నంత అమోఘత్వం దీనికి వుండదు. ప్రస్తుతం యీ విషయం విచార్యం కాదు.

యిప్పుడుకూడా ‘చేతబడు’ వున్నట్లు కొన్ని ప్రమాణాలు కనబడుతూనే వున్నాయని వ్రాసే వున్నాను. యిది తుచ్చదేవతోపాసనల వల్ల సాధించేదనిన్నీ, మహామంత్రిోపాసనల పరమార్థదృష్టితో వుపాసన చేస్తారేకాని యిట్టి తుచ్చభూమిని అపేక్షించి తపస్సు వ్యర్థపడ రనిన్నీ అందలూ చెప్పకొనే విషయమే. కీ. శే. నడిమింటి మంగళేశ్వర శాస్త్రిగారికి సంబంధించిన చరిత్రలో యీ మంత్రికాస్త్ర విషయం చాలా ప్రధానంగా వుంటుంది. యేదో సంస్థానంలో రాజాగారు వీరిని—

“అయ్యో, మీరు? ‘శివోపాసం, శివోపాసం’—అంటూ వుంటారు కదా? పార్వతీదేవి మీకు భార్య అవుతుందా?”

అంటూ ప్రశ్నించేటప్పటికి శాస్త్రిగారు అప్పటికి పూర్ణకొని, రాజాగారి తల్లికి ఆర్థికం నాకు వెల్లికూర్చుని, (తమకు అక్కడికి వెళ్లవల

సిన ప్రసక్తితో సంబంధంలేకపోయినా) శాస్త్రిగారు రాజాగారు చేసిన శంకవంటివే కొన్ని నిర్మాణమంటంగా నిర్భయంగా చేసేటప్పటికి, ఆ శంకలు శుద్ధాంతానికూడా అవమానకరమైవిగా వుండడంచేత శౌర్యం పట్టజాలక— “చూస్తారేం పట్టుకొండి” అని నా కర్ణను హెచ్చరించేటప్పటికి నాకర్ణ శాస్త్రిగారిని పట్టుకోవడానికి దగ్గిరకు రాజోయేటప్పటికి ఆయనవద్ద సిద్ధంగానే వున్న విధూతిని వాళ్ల మీదకి వూడేటప్పటికి వాళ్లు ‘ఘయో, మొట్టమొదట అని పాటిపోవలసి వచ్చిందనిన్నీ, తరువాత రాజాగారుకూడా స్వయంగా త్రయత్నించ చూచారగాని కృతార్థులు కాలేక కలజ్జించ వలసివచ్చిందనిన్నీ చెప్పకుంటారు. ఆ యీ గాథలు యించుమించు 60 లేక 70 యేడనాటివి కాని, యుగాంతరాలనాటివి కావు, నిన్న మొన్నవొకానొక శాస్త్రిగారిని(వీరు పల్నాటి తాలూకావారు గూర్చిన మంత్రికాస్త్రప్రసక్తి అత్యాశ్చర్యకరమైనది చదివాను త్రిలింగపత్రికలో; ఆయా నడిమింటిశాస్త్రిగారికి సంబంధించిన మంత్రికాస్త్రపాండిత్యం లోగడ మాప్రధానగురువులవల్ల వినివుండడంచేత నాకు విశ్వాస్యంగానే కనపడింది. ఆయా నడిమింటి వారి చరిత్రకు సంబంధించిన గాథలు చాలా వున్నాయి. మఱొకప్పుడు ముచ్చటించుకుందాం సంస్కృతంలో అత్యాశుభారతో వీరు రచించిన శ్లోకాలు చాలా వున్నాయి. బొబ్బిలిలో వీరికి నాల్గో తరంగాకో? అయిదో, తరంగాకో యిప్పుడు వున్నారు. అమలాపురం తాలూకా ముమ్మిడివరం ప్రాంతంలోనూ కొందలు వున్నారు. సంస్కృత భాషాభ్యాసానికి మొట్ట మొదట ప్రారంభించి చదివే శబ్దమంజరి వీరు రచించిందే. దానిలో “శ్రీమన్మంజరికుల” అన్నమాటకు సరియైన నడిమింటి (నడిమింటి— నడిమి X యిల్లు నడిమిల్లు) పదం కొంత సంప్రదాయజ్ఞులకుగాని బోధపడదు. నేను మా గ్రామాన్ని గూర్చి ‘కంకణగ్రామంబు కాపురంబు’ అని వాడివున్నాను. మా ముత్తాతగారు ‘పలయపురం’ అంటూ వాడివున్నారు. యిది అనాదిగా కవుల ఆచారం. యీ శాస్త్రిగారి అల్లుడు రెడ్డి శాస్త్రిగారు పాచినకొలపు స్త్రీ డర్లు. కొంత సంస్కృతసాహిత్యం వున్న వారు. ఆయనకు సిద్ధాంతకాముది చదవాలనే కుతూహలం వుండి మామగారిని కోరేటప్పటికి ఆయన మనఃపూర్తిగా ఆశీర్వాదించినట్లు న్నూ, అపట్లాన్ని కాముడి పేరింటిగా రెడ్డిశాస్త్రిగారికి అన్యాయమైట్లున్నూ బహుమందిచెప్పగా వినడం యిది అసత్య మనదానికి కల్లకాదు. నిజమనడానికిన్నీ వల్లకాదు. కొన్ని యిప్పుడుకూడ వున్నాయి. కొని వాట్లని వ్రాస్తే కొందలు సహృదయులు విశ్వసిస్తారు. గాని కొండలో గేలి చేస్తారు. కాబట్టి బాపట్ల మైక్సాలు తెలుగుపండితులు (1) శ్రీ కుమ్మల సీతారామయ్యచౌదరి గారికిన్నీ, (2) శ్రీ కూరి సీతారామయ్యగారికిన్నీ, బరతం పెడతాను. రెండోవారు నూజివీటి నివాసులు. కావలీస్తే వారిని వాకపు చేయండి. ‘నీలాపనింద’ ప్రసంగంలో యీ ప్రసక్తి తగిలి కొంత తెలిగింది. దీన్ని అపి ప్రస్తుతం అందుకుంటాను.

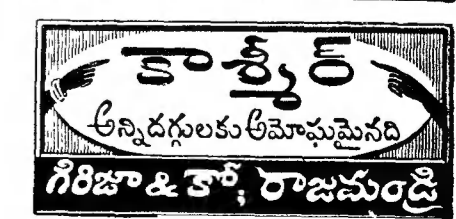
(సశేషం)

వెరసిన వెంట్రుకలపై వదమం

రంగు పూయవక్కరలేదు. అయ్యర్వద విశిష్ట. తెల్లని, రంగును మార్చి కాళ్ళరముగా వెంట్రుకలకు వదపు విచ్చును. గుణం కానిదో, దబ్బు వావమ చేయబడును. తెలుపు కొంపమైయుండిన రూ 2.8-0; మద్యరకమైయుండిన రూ 3.8-0; పూర్తిగా యుండిన రూ 5.0-0.

గమనింపు:- ఇది మెదడుకు కంటికి మంచి పోషణ విచ్చు పోషకము.

Kesh Ranjan Aushadhalaya, M. 63, P.O. Ranigani (Burdwan.)

భారతరాజకీయాలు :

పాకిస్తాన్ నుండి ముస్లిం కాందిశీకుల తిరోగమనం

భారతయునియన్ నుండి పాకిస్తాన్ తరలి వెళ్లిన ముస్లింలను గురించి భీద్రతామండలిలో జప్రుల్లా ఖాన్ గౌరవంలకు కొండంతలు చేసి, చిలవపలవ లల్లి, భారత ప్రభుత్వముపై నిందారోపణలు చేయుచుండెను. ఈయన కల్లబొల్లి మాటలు భీద్రతామండలి సభ్యులు చాల మంది నమ్మకలననుభవించి వుండిరి. కాని భారతదేశములో వాస్తవముగ జరుగుచున్న సంఘటనలు జప్రుల్లా ఖాన్ గారి మాటలకు కేవలము విరుద్ధములుగ నున్నవి. పాకిస్తాన్ వెళ్లిపోయిన ముస్లింలు అక్కడ నివసించుతే, తిరిగి భారతయునియన్ వచ్చి వేసే దమని అనుచున్నారు. ఇంతవరకు అయిదారు లక్షలమంది తిరిగి వచ్చి వేసిరి. ఆశ్చర్యమేమన: పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వము వీరి తిరుగు ప్రయాణమునకు ప్రోత్సాహ మిచ్చుటగాక అన్ని సౌకర్యములు కల్పించుచున్నది; ముస్లిం మేతర కాందిశీకులను తెచ్చుటకు పాకిస్తాన్ పంపబడిన రైల్వే ముస్లింలతో నింపి పంపుచున్నారు. ముస్లింల తిరుగువలన ఆశ్చర్యకరముగా నున్నను ఇందలి ఉద్దేశ్యము అనుమానాస్పదముగానే యున్నది. పాకిస్తాన్ ఉద్యమమునకు ఎక్కువ మద్దతు ఇచ్చినది భారతయునియన్ ముస్లిములే. పాకిస్తాన్ పీఠా భూతలస్థలముగా నుండునని వారు భావించిరి. పాకిస్తాన్ సిద్ధించగానే తమ జన్మకృతార్థమైనట్లు, ఆ రాజ్యము తమదే నైనట్లు వారు భావించిరి. అచ్చటి ముస్లిం మేతరులను, స్థానిక ముస్లింల సహాయముతో, నానాపాంసలుపెట్టి తరిమివేసిరి. భారతయునియన్ లోని ముస్లింలు బీదవారు. పాకిస్తాన్ లోని ముస్లిం మేతరులు భాగ్యవంతులు. భాగ్యవంతులను తరిమివేసి, వారి ఆస్తి పాసులను బీదలకు ముస్లింలకు పంచిపెట్టకలెనని వారి ఉద్దేశ్యమై యుండవచ్చును. కాని ఇతర రాష్ట్రములనుండి ముస్లింలు పాకిస్తాన్ చేరకమునుపే, అచ్చటి ముస్లిం మేతరుల ఆసులను స్థానిక ముస్లిములే ఆక్రమించుకొనిరి. ఇతర రాష్ట్రములనుండి పాకిస్తాన్ వెళ్లిన ముస్లింలకు తీవ్ర ఆకాంక్ష గల కలిగినది. సింధురాష్ట్రములో వీరికి ప్రత్యేక సౌకర్యము లిచ్చుటకు ఇప్పటివరకు ప్రధానిగా వున్న ఖురో నిరాకరించెను. పాకిస్తాన్ వెళ్లిన కాందిశీకులు అత్యధిక సంఖ్యాకులు గడచిన చలికాలములో ఆరు లక్షల నివసించవలసినవచ్చినది. సరియైన ఆవారము దొరకక అనేకులు అంటు జాడ్యములవలన చనిపోయిరి. అందుచే వారికి పాకిస్తాన్ పట్ల విముఖత ఏర్పడియుండటం సహజమే. వీరికందరికి పునరావాసపు టేర్నాల్లు చేయుట పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వమునకు కూడ కష్టమే. అందువలన వీరిని భారత యూనియన్ పంపించివేయుటే ఉత్తమమని పాకిస్తాన్ అధికారులు భావించియుండవచ్చును.

భారతయునియన్ లోని కాందిశీకుల లక్షకు లున్నారు. పశ్చిమ పాకిస్తానులోని ముస్లిం మేతరులందరు, అయిదారు లక్షలకు మినహా, భారత యూనియన్ వచ్చివేసిరి. తూర్పు బెంగాల్ నుండికూడ హిందువు లసంఖ్యాకులు వచ్చివేయుచుండిరి. వీరి కందరికి తగు ఏర్పాట్లు చేయుటకు భారత ప్రభుత్వము ఇప్పటివరకు తన సర్వశక్తులను నినియోగించుచున్నది. పాకిస్తాన్ లోని ముస్లిములు కూడ తిరిగివచ్చిన భారత ప్రభుత్వము మరింత కష్టపడిపోవును. ఇప్పుడు తిరిగి వస్తున్న ముస్లిములు మొదలై బీదవారు; ఇప్పుడవల కట్టు గుడ్డ కూడ సరిగా వుండకపోవచ్చును. అట్టివారికి పునరావాసము కల్పించుట మరింత కష్టము. భారత దేశములో వీరి కష్టములు మరొక మత సంఘోభ మునకు దారితీయును.

పాకిస్తాన్ నుండి ముస్లింలను తిరిగి పంపుటలో రాజకీయోద్దేశములు కూడ వుండవచ్చును. భారత ముస్లింలు తమ ఆశయములనెన్నడు మరుగు పరచలేదు. 'హన్ తెలాయా పాకిస్తాన్', 'లడకే దేంగే హిందుస్తాన్' అన్నదే వీరి నివాదము. దక్షిణమున హైదరాబాద్ ముస్లింలు ఇందు కొరకే కృషి చేయుచున్నట్లు నానాటికి స్పష్టపడుతున్నది. భారత ముస్లింలందరు పంచముగ దళముగా పనిచేసి తమకు తోడ్పడెదరని రక్ష్య మాటిమాటికి చెప్పుచున్నారు. భారత ముస్లిం నాయకులు రక్ష్య మాటలను ఖండించినప్పటికి, భారత ముస్లింల నైజము, వీరి పూర్వచరిత్ర పరిశీలించినవారెవరు ఇందుకు అవకాశము లేదనలేరు. ఢిల్లీ, తూర్పుపంజాబ్ లో కూడ పాకిస్తాన్ నుండి తిరిగివచ్చిన ముస్లింలు వున్న దేశ మంతట ఒక్కమారు కల్లాలము ప్రారంభించవచ్చునని వీరు ఆశించుచుండవచ్చును.

భారతయునియన్ గాని, పాకిస్తాన్ గాని మతప్రయోక్త రాజ్యములుగా వుండవలెనని భారత నాయకుల ఆశయముకాదు. పాకిస్తాన్ నాయకుల ఆశయము మాత్రము కొంచెము విరుద్ధముగా నున్నది. పాకిస్తాన్ ఇస్లామిక్ రాజ్యముగా నుండవలెను, భారత యూనియన్ లో ముస్లింలకు ప్రత్యేకరక్షణ లుండవలెనని వారి కోరిక. పాకిస్తాన్ లో ముస్లిం మేతరులకు ఎట్టి సౌకర్యము లివ్వబడునో, భారత యూనియన్ లో ముస్లింలకు అట్టి సౌకర్యములే ఇవ్వవలసియుండును.

ముస్లింలు పాకిస్తాన్ నుండి తిరిగివచ్చుటవలన రాగల సమస్తస్థితిములను భారత ప్రభుత్వము అనగానాన చేసికొన్నది. అందువలననే ముస్లింలు తిరిగివచ్చువిషయమై, ఉభయపక్ష నివేదనలు చర్చలు జరుపవలెనని, రెండువైపులనుండి కాందిశీకుల మార్పిడి జరుగవలెనని భారత ప్రభుత్వము ప్రకటించినది. భారత యూనియన్ నుండి పాకిస్తాన్ వెళ్లటకు ముస్లిం మేతరు డెవ్వుడు అంగీకరింపడు. అక్కడ మిగిలిపోయిన కొద్ది

భారతదేశంలో స్విస్ రాయబారి ప్రధానామాత్యుడు పండిట్ నెహ్రూతో గోప్తి జరుపుచున్నారు.

మందికూడా ఎప్పుడు వచ్చి వేసే దమని అని ఆత్మతతో నున్నారు. కాబట్టి పాకిస్తాన్ నుండి ముస్లింలు ఇక్కడికి రావలెనన్న, పాకిస్తాన్ భూభాగములో కొంత భారతయునియన్ కు కలిపివేయవలెను. తాము కోరి సాధించుకున్న రాజ్యములో నివసించుటకు ముస్లింలు నిరాకరించిన, ఇందుకు వారంగీకరింపక తప్పదు. ముస్లిం మేతర కాందిశీకులకు సౌకర్యము లివ్వలేక బాధపడుతూ, ముస్లిం కాందిశీకులను కూడ తెచ్చి పెట్టిపెట్టుకుని, కాందిశీకుల మతసమస్యను క్రొత్తగా సృష్టించుకొనుట రొరవితో తల గోకికొనుటయే.

పాకిస్తాన్ పౌరులు ఇప్పుడు సమావేశమగుచున్న పాకిస్తాన్ రాజ్యాంగపరిషత్తు సభలో పాకిస్తాన్ పౌర సత్వమును గురించి చక్కని చర్చ జరిగినది. పాకిస్తాన్ సాధనకు కృషి చేసిన భారతముస్లింలకు ఆ చర్చ అత్యంత ప్రాముఖ్యమైన దనుటలో సందేహము లేదు.

పాకిస్తాన్ సాధనకొరకు కృషి చేసినది ముఖ్యముగ ముస్లింలలో అల్పసంఖ్యాకులగా నున్న రాష్ట్ర ముస్లిములే. ముస్లింలు అధిక సంఖ్యాకులుగా నుండి, చివరకు పాకిస్తానుగా విడిపోయిన రాష్ట్రములగు పంజాబ్, సరిహద్దు, సింధు, బెంగాల్ లో ముస్లింలీగ్ ఉద్యమమునకు బలమైన ప్రత్యర్థి ముస్లిం ఉద్యమము లుండెను. పంజాబ్, సరిహద్దు రాష్ట్రములను ముస్లింలీగ్ ప్రభుత్వములు పాలించనేలేదు. ఇతర రాష్ట్రములలోని ముస్లింలు మాత్రము సంపూర్ణ విక్రయతతో లీగ్ కు అండగా నిలిచి పాకిస్తాన్ సాధించిరి. ఈ నాడు ఆ దేశములో వీరికి నిలవ తావులేకపోవుటయేగాక, పౌరసత్వము కూడ లేకుండపోయినది. ఏ భారతవిదేశీయి తిక్కి, వివాదమునకు వారు కృషిచేసికో దానినే పట్టుకు ప్రాకులాడవలసిన దౌర్భాగ్యము వారికి ప్రాప్తించినది.

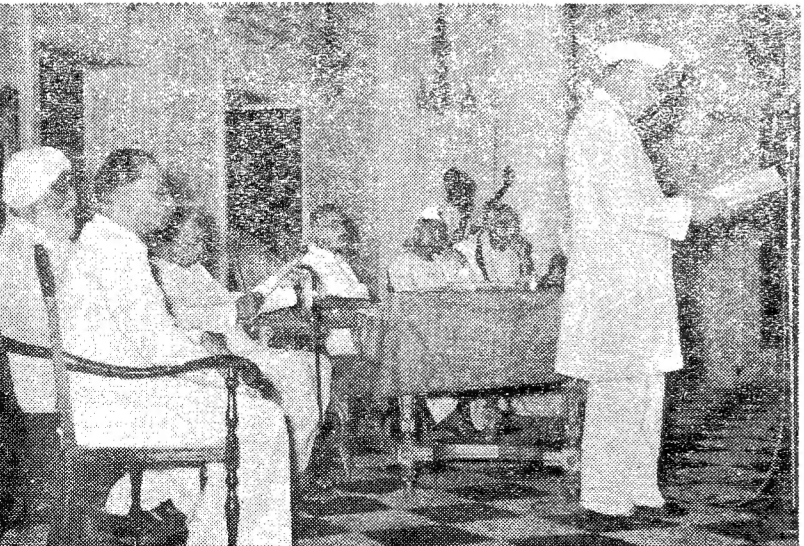
పాకిస్తాన్ రాజ్యమున నివసించని పరాయి వాడెవడు పాకిస్తాన్ రాజ్యాంగ పరిషత్తులో సభ్యుడుగా నుండికూడదను తీర్మానము పాకిస్తాన్ రాజ్యాంగ పరిషత్తులో ఆమోదింపబడనది.

దీనితో భారత ముస్లింలు, పాకిస్తాన్ ముస్లింలు సంపూర్ణముగా విడిపోయిరి. భారత ముస్లింల నుండి తెగ తెంపులు చేసుకోవలెనని పాకిస్తాన్ ముస్లింలు కోరుట న్యాయము, సమంజసమేకాని పాకిస్తాన్ పట్టుకు క్రేలాడవలెనని భారత ముస్లింలు ఎందుకు భావించుచున్నారో తెలియదు. పాకిస్తాన్ సాధనకు వీరు చేసిన కృషి నెవ్వరు కాదనలేరు; క్రొత్తరాజ్యము స్థాపింపబడగానే వీరందరు అచ్చటికి వెళ్లిపోయి వుండవలసినది. పాకిస్తాన్ రాజ్యముపట్ల విధేయతలు కలిగి, తమ రక్షణకొరకు పాకిస్తాన్ వంకకు అర్రలు జూచు ముస్లింలకు భారత యూనియన్ లో తావులేదని భారత ప్రభుత్వము స్పష్టముగా చెప్పి వేయకపోవుటను అప్పుడు చాలమంది విమర్శించిరి. ఇప్పుడా పని పాకిస్తాన్ చేసినది.

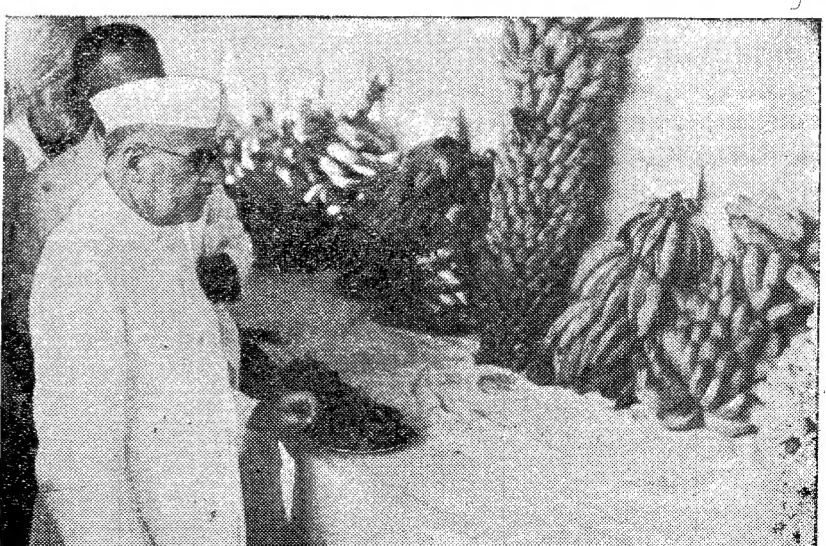
భారతయునియన్ ముస్లిములపట్ల మీ కట్టి బాధ్యతలు లేవా యని పాకిస్తాన్ రాజ్యాంగ పరిషత్తును సుహృద్ధి ప్రశ్నించెను. భారత యూనియన్ ముస్లింలపట్ల తనకు బాధ్యత వున్నదని పాకిస్తాన్ గుర్తించియుండల వారిని పాకిస్తాన్ తీసుకువెళ్లిపోవలెను. ఇతర దేశములో నున్నవారిని పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వమెట్లు రక్షింపగలరు?

పాకిస్తాన్ పౌరసత్వము పాకిస్తాన్ లో నివసించు పౌరులకు వుండవలెనని ఆ రాజ్యాంగ పరిషత్తు నిర్ణయించుకొన్న ఎవరికే అన్యాయము వుండ నవునరము లేదు. కాని ఆ సూత్రములనే పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వము మాటిమాటికి భగ్నపరుచుచున్నది. భారతయునియన్ కు చెందిన కాలీ కుజ్జామానుకు, ఎస్కోసీట్ కు పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వము ఈ మధ్యనే పెద్ద పదవు లిచ్చినది. పాకిస్తాన్ నాయకులకు జిన్నా, లియాకత్ ఖాన్, జప్రుల్లా, ముండ్రిగార్ మొదలగువారు భయూనియన్ వారే. వారికక్కడ వున్న ఆ పాసులను వారు వదులుకున్నారా? తాము భారతపౌరుడనియు, పాకిస్తాన్ నేవకుడననియు జిన్నాగారే ఒకమారు నెలవచ్చియుండిరి. పాకిస్తాన్ పౌరుడు కానివాడు పాకిస్తాన్ నేవకుడుగ నుండ గూడదను సూత్రము ప్రకారము వీ

(20 వ పేజీ చూడుడు)

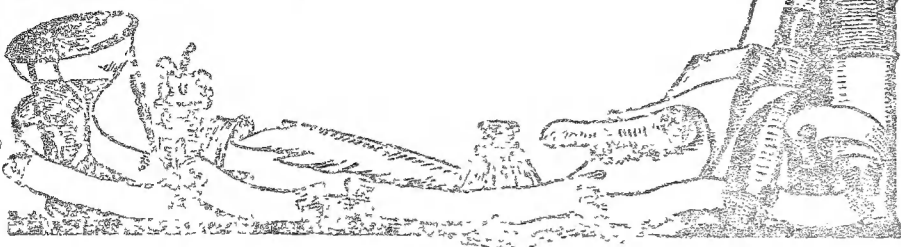

చెన్నై పట్నంలో ఆధినివేతప్రభుత్వ ఆవరణాభివృద్ధి శ్రీ జయరామ్ దాసు

దౌలత్ రామ్ గారు గత శుక్రవారం అఖిలభారత ఫల ప్రదర్శన ప్రారంభోత్సవం జరిపారు.

సాహిత్య విమానం :

పాండవ పక్ష పీఠాలు

శ్రీ పెండ్యాల వేంకటసుబ్బహృణ్యశాస్త్రి

శ్రీమద్రామాయణములో బాంబాలూ ప్రశంసయొ విస్తారము కలిగి యుండుట చేతను, "శతపథబ్రాహ్మణములో" కురు పాంచాలరు యుద్ధ మొకటి నూచింపబడుట చేతను కొండలు పాశ్చాత్య పండితులేకాక, వివేకా నందస్వామివంటి మహానుభావుడుకూడ పాండవులకు గౌరవులకు యుద్ధము జరుగ లేదనియు, కురుపాంచాలరుకే యుద్ధము జరిగియుండు ననియు జెప్పటకు గారణమైనది. (చూడుడు వివేకానందుని ద్వాదశోపన్యాసములు) కాని కురుపాంచాలరుద్ధ మొకటి కురుక్షేత్ర సంగ్రామమునకు గొన్ని శతాబ్దములకు ముందే జరిగెను. (ఆదిపర్వ 94, 172, 173 అధ్యాయం.) "సంవత్సరంబు" కురురాజవీరకును, దుష్కంధుడును పాంచాలరాజ మూలపురుషుని సంతతికిని సంగ్రామము జరిగెను. అందు సంవత్సరంబు పదమూడు దినముల పాండవులు పాండవులను నిండునదితీరమున బరిభ్రమించుచు "శతపథ" యను పనితనము జేసియు పసిమనుచు దిరిగి రాజ్యము నొందెను.

ఈ గాథనులై పరిశోధకులు గమనింపలేదని తలపలసియున్నది. పాంచాలరు సంవత్సరంబు నితోబోరునపుడు విశేష వైశ్యము నుపయోగించి నటులును, ఆ యుద్ధ మునేకకర్తృత్వముల కాలము జరిగినటులును బురాణాంతరములలో గలదు. ఆ పోరే "శతపథబ్రాహ్మణమున" వర్ణింపబడినది. శతపథము నాంగీకరించిన "బ్రాహ్మణియస్యగ్" హింస"దొరగారు, తాము రచించిన "యాన్తి కృతశతపథ" పీఠికలో బాంబురాజుచే గుంతికి జెప్పబడిన "శ్వేతకేతు" చరిత్రలోని శ్వేత కేతువు శతపథములో యజ్ఞ వల్క్యనితో గలిసి కొనినటులుండుటచేతను, శతపథము పాండు రాజునకు బూర్వమే రచింపబడియుండు నని యనుమానముగా రాసియున్నారు. కాని శతపథమునను, శ్వేతకేతువు యాజ్ఞ వల్క్యని యుద్ధము మహాభారతయుద్ధానంతరమే కలిగెను. శతపథమును రచించిన బుద్ధి యాజ్ఞ వల్క్యని శిష్యుడు. యాజ్ఞ వల్క్యని, శ్వేత కేతువులు జనమేజయునకి బిమ్మటి వారని యాశ్రయి కొరణములవలన స్వప్నముగెచున్నది.

యాజ్ఞ వల్క్యుడు జనమేజయునిచే జవరి దళిలో దర్శింపబడినప్పుడు జేయించెనని మత్స్య పురాణమున గలదు. శ్వేతకేతువు జనమేజయుని సర్వయాగమున సదస్యుడై యుండినటులు మహా భారతమున గలదు. కొన నా యిరువురు జనమే జయుని పృథ్వీలో యుద్ధముగా ముందురని తలంపవలసియుండును. శతపథబ్రాహ్మణమును బాగుగ బరిశీలించినచో నది "పతకేయ, వైత్తిరీ యాది" బ్రాహ్మణములలోని భాగములను "చాండోగ్యబృహదని వత్సలలోని భాగములను శేషి సమకూర్చిన గ్రంథమనియు బ్రాహ్మణ గ్రంథ కర్త యొక్క కవిత్వము కొంతమాత్రమే యుండి ననియు స్పష్టమగును. ఆ చర్చ నిట ప్రాయ నవసరములేదు. అయినను, శతపథోదిత "కురు పాంచాల" యుద్ధము సంవత్సరంబుని కాలమున జరిగినదేయని మాత్రము చెప్పగలను.

పాంచాలరు వైదిక కాలమునుండియు నేటి కుండు మహా సూరులుగా నుండుట లోకవిదితమై యున్నది. మహాభారతకాలమున బాంచాల దేశ ప్రభువు ద్రుపదుడు.

పాండవ నేనానులు : ద్రుపదుడు (1) ఈతడు "వృషద్రుడు" అనగాని పుత్రుడు. వృషద్రుడు "ఉగ్రాయుధుడు" అను రాజుచే యుద్ధములోదన తండ్రి యగు "దండనీయుడు"

చంపబడుటచే బలాయితడై రాజ్యబ్రహ్మదైవ ములలో సంచరించుచుండెను. యమున నీతడొక 'అ పుర స' ద్రు ప దు ని గ నె ను. ఆ స మ ద్రు ప దు ని పృ థ దు డు భరద్వాజాశ్రమమున విద్యాభ్యాసమునకై విడు వగా ద్రోణునితో నీతడు వేదమును ధనుర్వేదము నభ్యసించెను. ఉగ్రాయుధుడు వాసిపురిమైగూడ దండయాత్రను సాగించి తత్కాలముననే మృతి నొందిన కంఠనుని భార్యయగు "సత్యవతి" ని దన కిచ్చిన ముట్టినీ విడుతునగా భీష్ముడు కంఠనుని యంత్యక్రియలు ముగియవలకు నెటుల నో సంధికావ్యములను నడుపుచు బిమ్మని సంగ్రా

వైదిక శిరోమణి వీణాచార్య శ్రీమంత్ తిరుమల నల్లాజ్ చక్రవర్తి పెంకటనారాయణ చార్యులవారికి రు. 1116 సన్మానము. అధ్యక్షులు ప్రొ|| పి. సాంబమూర్తిగారు. (గంటూరులో)

యుధునితో ఘోరరణము సలిపి వానిం జంపుటయొక్క పెక్కిండ్లనుండి పదభ్రష్టుడై వనములలో నవయుచుండిన వృషదుని రప్పించి పాంచాలరాజ్యమున వానిని నిలిపెనట ! (హరి వంశములో నీ గాథగలదు) వృషదుని యనంత రము పద్రుడు తన రాజ్యమునకు బోవుచు, సతీర్థ్యుడగు ద్రోణునితో దన రాజ్య ము నకు వచ్చినయెడల విశేషసౌభాగ్యము గలుగజేయుదునని యాశాగిలిపి చనియెను. కాని కాలకర్మకమున ద్రుపదుడట్లు నేయక ద్రోణునితో విరోధము చేచ్చి కొని యె ను. ద్రు ప దు న కు "సత్యజిత్తు" అనునొకపిడుగు సోదరుడు గలడు. సత్యజిత్తు నర్జునుడుకూడ పిరుడనియు దనతో సమానుడనియు నొక పృథు ప్ర శం సిం చి యున్నాడు (ద్రోణపర్వ 17 అధ్యాయం) మతీయు మహాయుద్ధములో ప్రసిద్ధిచెందిన "ఉత్త

మోజాడు, యుధామన్యుడు" నను జ్ఞాతులను, "సాత్రామణి" యను భార్యయం దుద్భవించిన "నుమిత్తుడు, ప్రియదర్శకుడు, వీర కేతువు, శత్రుంజయుడు, నురగుడు. ధ్వజకేశవు"నను నార్యురు కుమారులను ద్రుపదునకు గలరు. "స్వంజయు" అను జాతులగు కూర పై నె కు లు కలరు. ఇట్లుండెను. ద్రుపదుడు తటాలన ద్రోణునితో తుల్య పచ్చి పడి న కు రు పాండవులతో బోరలేక యోడి యగునునచే గట్టుబడి ద్రోణున కర్పింపబడి "అహిచ్ఛత్ర" దేశము ("మాకండి" రాజధానిగా గలిగి గంగా నది కుత్తరముననుండిన దేశము) ద్రోణున కిచ్చు నటులను, గంగకు దక్షిణమై "కాంపిల్య"నగరము రాజధానిగా గలిగి "చక్రవర్తి"నని కుత్తరముగా గల దేశము తా నెంటుకను జేయునదిలేక సంతి చేసికొనెను. వైదిక ద్రుపదుడు ద్రోణునకు మిత్రుడుగా నటించుచుండినను ద్రోణుని బగ దీర్చుకొనుటకును (బాలగగు కురుపాండవులు దనవై జేసిన దండయాత్ర కంగీకరించుటచే (గాబోలు) భీష్మునక్కడించుటకును బ్రతు త్తించుచుండెను. తన కప్పటికుండిన కుతసోదర జ్ఞాతిర్ద్రుములో నెవ్వరును ద్రోణుని జయించు వారు లేకుండుటచే "పీఠం ద రెండుకు పీఠం గాల్చినా? ఛీ!" యని విసిగి కొనుచు (ఆదిపర్వ 167 అధ్యాయం) బ్రాహ్మణుని జయించుటకొరకు బ్రాహ్మణవీర్యమే కావలెనని గంగాతీరము నందలి బ్రాహ్మణాశ్రమములలో దిరుగుచు ద్రోణుని జయించు కుమారుని దమనీయు డని

నేయునునియు వేడెను. యాజ్ఞ "దుపయాజుని" మోమోటపెట్టి తనకు సహాయునిగా దీసికొని యొక యజ్ఞము ద్రుపదునిచే జేయించెను. యజ్ఞాంతమున ద్రుపదుని భార్యను హవిస్సును గ్రహించి పుత్రుని గనుటకు నీ ధము గా నుంటివా యని యాజ్ఞాడుగగా, గంధాద్వలంకారములను ధరించి యుంటిని ద్రుపదుని భార్య యనెను. అటుల యిన నీపు పుత్రుని గనుటకు నర్హురాలవు కావు. దూరముగా నుండుమని యాజ్ఞ దగ్గిగుండమున హోమముజేయ గవచాదియుక్తుడై ధనుస్సాగీరము లను ధరించిన ధృష్టద్యుము డగ్గిగుండము నుండియే యావిర్భవించెను. అతడు ముందు ద్రుపదుడు కోరని ప్రాపదికూడ వేదికపై (అగ్ని కుండపుటకును) నావిర్భవించెను. ద్రాపదిధృష్ట ద్యుము లప్పటికే పదుచువాండ్రై యుండిరి.

వైదిక మిత్రునివలె నటించు వాడుగాన ద్రుపదు డాధృష్టద్యుముని ద్రోణునికడనే ధనుర్విద్య నభ్యసించుబండెను. ద్రోణుడు ధృష్టద్యుముని చర్యలబాచి యాతడు తన్ను జంపువాడేమగునని తలచియు దన కుండిన ధనురాచార్య బిరుదుమును బోగొట్టుకొన నిష్పపడక ధృష్టద్యుమునకు ధను ర్విద్యనంతయు నేర్పెనట ! పై గాథాసందర్భము నాలోచింపగా యాజ్ఞాడు ధ న లో ధ ము చే మంచిన చెడను నాలోచింపనివాడుగాన ద్రుప దుని సంతోషపెట్టుటకై తన బంధుడో పుత్రు డో యగు యువకుని యజ్ఞ వాటికకు వెనుకనుంచి హోమాంతమున నాయురకుడు ధనుర్వాణాధి కము ధరించి హోమకుండము ద్రోక్తి (మొహ రముపండుగులలో నిష్కగుండము (ద్రోక్తి వానివలె జేసి) రాజేసి యుండును. (అగ్నిని ద్రోక్తివచ్చు రసాయనతంత్రము లానాడు గల వని "కాటిలీయార" కాస్త్రమునగూడ చెప్ప బడినది. ద్రుపదుడు ద్రోణు నోడ్చు కుమారునే కోరెనుగాని, యద్రునుకు భార్య కాదగు కుమా రైను మొదట గోరలేదు. ద్రాపది స్వయంవర కాలమున అద్రునున కీకన్యనిచ్చిన బాగుగ నుండు ననిమాత్రము తలంచె నని సంస్కృతభారతమున గలదు. నన్నయభట్టాంధిక రిం చుట లో ద్రోణుని జం పు పు త్రు డు ను. 'పాండు'కు భార్యకాదగు కుమార్తెయ గావలయునని యజ్ఞము జేసినటులు గలదు. అదియు అవ్యాప్తి దోషయుక్తముగా నుండెనని పరామర్శముతో ఆంధ్రభారతము జదివిన చదు వరులకు విశదమగును. పాండవవైశ్యము లే డడై హింసలను వేరువేరుగా నడుపుటకు శ్రీ కృష్ణుడు నిశ్చయించిన సేనానాయకులలో దృప దుడే మొదటివాడు అతనిని భీష్ముడు మహా రథు డని నిరూపించియున్నాడు. మహా రథు డనగా పడునొకండువేల రథికులతో పోరాడువా డని సంగ్రామకాస్త్రమున కలదు. ద్రుపదుడు, కురుపాండవులు ద్రోణుని ప్రేరేపణ ముచే హతాత్తుగ తనవై బడినపుడు మహాయుద్ధ మును చేసిన ట్లున్నదేకాని కురుక్షేత్ర మహా సంగ్రమమునాటికి వృద్ధుడగుటచే గాబోలు అంతగా బోరానర్హుడట్లు కాన్పింపదు. దృప దునివై మొదటినుండియు 'బగబూనిన ద్రోణుడే అతని విదవనాటి యుద్ధారంభమున జంపి యున్నాడు. కాని ధృష్టద్యుముడు ఈ పగను మనస్సున పెట్టుకొని కా బోలును తన తండ్రిని జంపిన ద్రోణుని స్వల్పకాలములోనే హత మార్చెను. ద్రోణుని జంపినందున ఆతని పుత్రుడు ధృష్టద్యుముని కపటముగా వధించెను.

ద్రుపదుని రాజనీతి అభిమన్యుని వివాహాంతరము "ఉపప్లావము"న జరిగిన పాండవ పక్షపు సభలో శ్రీకృష్ణుడుల సంభాషణ సమయమున తన పురోహితుని కారవులకడకు రాయబారిగా పంపుదు నని చెప్పి పంపుటయందే శోభించినది. అది కురుపక్షపువారి కిక్కడ గౌరవకరముగానే కాన్పించెను.

వెరసిన వెండ్లు కలు
రంగులు వాడవద్దు. మా మానె వాడండి. 60 రోండ్ల వరకు మీ జాబ్బును నల్లగా వుంచును. కొద్దిగా జాబ్బు నెరి నే రు 2/-లు బుడి చాలును. ఎక్కువ నెరి నే రు. 3/- బుడి వాడండి. తలంతా నెరి నే రు 6/-బుడి కొనవలెను. వనిచేయకపోతే ఖరీదు రెటింపు వాడను. అది మెదడుకు కళ్ళకు ట్రానిక్టు.
Viswakalyan Oushadhalaya,
99, Fremchand Barai St,
Calcutta, 12.

చరిత్రలోని కథలు

మహారత్నము

శ్రీ గొబ్బూరి వేంకటానందరావు:వరావు

ఇప్పటికీ మూడు నాలుగువందల ఇరువదియైదు సంవత్సరములక్రిందట నిజముగా జరిగిన కథను ఈ దిగువ వ్రాయుచున్నాము. ఇది జరుగు కాలమునాటికి మొదటి పానిపట్టుయొద్దము జరుగ లేదు. బాబరు అప్పటికి భరతఖానుపై దాడి వెడలలేదు; కాని ఆ సన్నాహములో నున్నాడు. ఈ కథారంగము ఇప్పటి ఆఫ్ఘనిస్తాన మనబడు దేశములో నొకభాగమైన హజారత్ పరగణాలో నున్నది. కథ ప్రారంభమగునప్పటికి ఈ పరగణాను ఏలఁచుండిన గుల్తాను మొగలాయిలెగకు చెందిన ఒక ముసల్మాన్ భాగం.

రాజ్యతంత్రజ్ఞుడైన యీ మొగల్ భానుడు ఒక గొప్ప రాచకార్యము గలిగి తన తమ్ముడైన ముకరాబ్ భానును దూరదేశమునకు రాయబార మంపెను. ఆ రాయబారము జయప్రదముగా నెఱవేర్చుకొని ముకరాబ్ భాను తన వెంట నున్న అటుగురు అనుచరులతో స్వగృహమునకు వచ్చుచుండెను. స్వగృహము నొక నెలతూరములో లేవు; త్వరలో నిల్చుచుకొని తన యాప్తబంధువులతో ముచ్చట్లు చెప్పుకొనుచు పోయిగా ఏకాంతిగా కొంతమంది కొండంగి హుస్సేన్ ముకరాబ్ భాను హజారత్ కోట సమీపించుచుండెను.

2. ఘోరాతిఘోరము

తా నొకటి తలచిన దైవ మొకటి తలచుట మానవుని జీవితములో క్రొత్త కాదు. భానుడు కోటచేరి చూచునరికి లోపల సందడి యేమియు లేదు. సర్వము నిశ్శబ్దము; ప్రకాంతము; లోపలనే ప్రాణియు మనుష్యుడు జాడకూడ కనబడ లేదు; విసబడలేదు. లోపలి వారందరు ఎక్కడకు పోయినారో ఏమైపోయినారో అని వానికి దిగులు పుటెను అసలు కోట దర్వాజా తుక్కుమరై పోయినది. ద్వార బంధములు విరిగి ముక్కలై నవి. తలుపులు చెక్కలై, విరుగక విరిగిన గొణిదలచుండి దీనముగా వ్రేలాడుచున్నవి. వానిని చూడగానే భానుని గుండెలు దడదడ కొట్టుకొనసాగెను.

అప్పటికి భానుడు గుఱ్ఱము నదిగి, కత్తి యొర దీసిపట్టుకొని తిడిబడుచునుండే లోపలకు నడువ సాగెను. వాని కెవ్వరు నెదురు రాలేదు; కిట్ట మనిషైన నచ్చట నున్న జాడ కనబడ లేదు. అంతయు నిర్వాసమయ్యెను. కాని యెదుట విరిగిన తలుపులు, విటతొట్టమైన గవాక్షములు, బ్రద్దలైన పెట్టిలు, రక్తపుడుగులు, సీనుగు పెంటలు, శ్రీ బాల శివములు, వారిని కాపాడుటకు ముంగిట వచ్చి మొదట చచ్చిన వీరపురుషుల కళిబరములు, మాడ బహుభీభత్సముగా నుండెను మృత్యుదేవత ఆ కోటలో వాడు తల విరియజ్జోకుకొని తాండవము చేసినది. మేడమీద అంతఃపురము గదులలో నొకచోట అతని వదిలె గారు చచ్చిపడియున్నది. ప్రక్కనే పాలు ద్రావుచు పడిపోయిన మగశిశువుకేవల మున్నది. మానసంరతుడార మయిల్లలు తన మొల బాకుతో తానే పాడుచుకొని చనిపోయినది. ఆమె వక్షస్థలమున గాఢముగా నాటుకొనిన బాకుపిడిని ఏమె చెయ్యి ఇంకను గట్టిగా పట్టుకొనియున్నది. ఆమె చనిపోయినతరువాత కర్ణ భూషణములను, నాసికాభరణములను పట్టి బలవంతముగా శ్రేంచి తీసికొనిపోవుటచేత, నామె చుక్కరంధ్రములనుండి, చెవులనుండి కారిన రక్తము నల్లగా మడుగులు గట్టెను. తెగిన చెవులను, ముక్కును చూడగా జాలిచేత కనిపెట్టలేన ద్రవంపగలవు. కాని చేతులార యీ ఘోర దౌర్జన్యముల జరిగించిన చోరులు శిలకంటె కఠినహృదయులు కావలయును. ఈ పితాచ దృశ్యములను చూచి, పాపము ముకరాబ్ భానుడు నిశ్చేష్టుడై కొంత దడపు ప్రంభించిపోయెను. తుదకతడు తనకుతానే కొంత తెలివి తెచ్చుకొని, ఈ ఘోరదురంతము లెవరివలన నెప్పు

డెట్లు జరిగెనో చెప్పువా రెవరైన దొరుకుదురా యని అంతిలకు అతడు కలయచెడుమంచుండెను.

3. తెల్లగడ్డపు ముల్లాసాహెబు

ఇట్లు కొంతసేపు భానుడు వెదురుకొనుచు రాగారాగా ఒక మూల తెల్లని పెద్ద గడ్డముగల ముల్లా సాహేబు ఒకడు లేని కత్తి తెచ్చుకొని పీనస్వరముతో మాటలాడుచు, అడుగులు తడబడవేయుచు, తూలు చుభానునివలంకకు రాసాగెను. ఆ ముల్లాసాహేబు యీ హజారత్ రాజకటుంబమును బహుకాలమునుండి భక్షివిశ్వాసములతో కొలిచిన కలగురవు. అతని కుడిచేతివ్రేళ్లు మూడు ఒక్కపెట్టున తెగిపోయినందున సాటచేయియైనది; ప్రక్కన లోతుగా కత్తిపోటున్నది. మొండిచేయి, ప్రక్కగా యములతో కొన యూపిరినున్న యీ ముల్లా సాహేబు ముకరాబ్ భానుని చూచినంతనే దుఃఖము పట్టలేక వెక్కి వెక్కి యేడ్చుచు, మధ్య మధ్య మాటలాడుచు పిగిసి దురంతము జాలిగా వివరించాడు ఆ వృత్తాంత విషయము.

“హజారత్ కోటమీదికి శత్రుసేనలు దండెత్తి వచ్చెను. వారితో బోరుటకు నుల్లాను సకల సైన్యములను ముందు పంపి, తానుకూడ కొంత దండు—కొలదిమంది యోధులతో వెనుక వెడలెను. ఇట్టితడు కొలది పరివారముతో వెనుక వెళ్లుచున్న సంగతి తెలిసి కొండదొంగల గుంపు దారి ప్రక్క పొంచియుండి ఆకస్మికముగా నుల్లానుపై బడి, పరివారముగా నతనిని చంపి వైచెను. ఇతడిట్లు మరణము నొందిన వార్త ఆ సమీపమున నున్న బండేలు దొంగల మురా నాయకునికి తెలిసినది. ఏ రక్షణగాని లేక నిష్పహాయులై యున్న హజారత్ కోటలోని అబలాజనముపై బండేలు దొంగలనాయకుడు గ్రద్దవలె వచ్చిపడి, కోట తలుపులు బ్రద్దలు కొట్టి జొరబడి లోపలి శ్రీ, బాలపుష్పలను చిత్రకథ చేసి కొల్లగొట్టి కనబడిన ప్రతివస్తువును దోచుకొనిపోయిరి.

ఈరాజకటుంబమువారికి పూర్వార్థమైన మహారత్న మొకటి యున్నది. మన దేశములో కోహినూరు వజ్రమువలెనే ఈ మాణిక్యమునకు గొప్ప ప్రసిద్ధి గలదు. ఈ గండరగోళములో నామహాజ్ఞుల పద్మరాగముణిని చేజిక్కించుకోవలెనని చోరులు ఎంతో ప్రయత్నించి పెట్టెలు ద్రద్దలకొట్టి, అన్నిములల వెదకుచుండిరి. అంతవఱకును గుల్తాగారి భార్య ఆ యురణముణి జాగ్రత్తచేసెను కాని చోరులు అంతఃపురము జొరబడుచున్న సర్వదీ గ్రహించి నదై ఆ విహాయులూ ఆ మహారత్నమును కులగుగవగు ముల్లాసాహేబున కప్పగించి తానంతఃపురమునకు తిరిగివచ్చి మానసంరతుడారము బాకుతో పాడుచుకొని ఆత్మహత్య చేసుకొనెను. ఇంకను పాలుత్రాగుచున్న శిశువును చోరులు చంపిరి.

“ఆమె యీ మణిని నాచేత పెట్టునపుడు చెప్పిన దేమనగా: నుల్లానుగారు చెల్లెదాయి నారు. నేనును చనిపోవుచున్నాను. మావంశములోమామమఱిగిగా రొక్కరే బ్రతిక రాగలరు. ఈ రత్నము మావంశమువారికి కాజాచి. దీని నెటులైన కాపాడిమీరు వారి కప్పగించవలెను. ఆయన మూలముగానే విచ్చిన్న మగుమన్న యీ రాజవంశము తిరిగి ప్రతిష్ఠపడసి అభివృద్ధి కాగలదు. ఇది మీకు మాకు చేయవలసిన ఆఖరు సేవ” అని యామె ఈ రత్నమును నాచేత పెట్టి నది—”అనుచు బాలభాస్కరుని మించిన యురణచులతో తేజరిల్లు నా మహారత్నమును ముల్లా సాహేబు ముకరాబ్ భానున కిచ్చెను. ఇచ్చి క్రమ్మగనిట్లనెను: “నేను మరగురవును, నన్ను చంపరను నమ్మకముతోను, విశ్వాస పాత్రుడనను భ్రాతృముతోను ఆమె నన్నును యీమణి నాకప్పగించెను. మేము పదివన్నెందు

రరములనుండి మీకుటుంబమును నడిపించి బ్రతుకుచున్నాము. ఈ మణి మీచేత పెట్టి నాను గనుక నిర్విచారముగా చనిపోవుచున్నాను. నా హృదయము తేలిక యైనది. మీ వదనెగారు నాకిచ్చిన యాజ్ఞ నెరవేర్చి భన్యడనై చనిపోవుచున్నాను అని దైవస్వరణము చేసికొని ముల్లా సాహేబు ప్రాణములు విడిచెను. కంపుల మేటి యనదగు నా యురణముణిని ఒక ఉత్తరీయమున పెట్టి, చక్కగా చుట్టి, ముకరాబుభాను, తన నడుమునకు గట్టిగా కట్టుకొనెను.

4. స్వామి ద్రోహి

మహాస్వకానమువలె ‘దీం దీం’ మనుచున్న కోట విడిచి గుమ్మముకడకు ముకరాబుభాను తిరిగి వచ్చునరికి—తనను గొల్చినచున్న యనుచరు లాటుగురిలో నొక పెద్దకత్తి మొనల్లు తెలియవచ్చుచున్నది. విరుగురు మాత్రమే కోట గుమ్మము కడ వేచియున్నారు. “ఏమైనాడు? ఆటవవాడేడి?” యని ముకరాబుభానుడు తక్కినవారిని ప్రశ్నింపగా, “వాడు మీ వెనుకనే కోటలో ప్రవేశించినాడు. మీకంటే పది నిమిషములు ముందుగా వచ్చినాడు. దాడు తీయుచు కొండలవంక పోవుచున్నాడు” అని తెలియజెప్పిరి.

“ఈ ద్రోహి నా వెంటనే వచ్చి, ముల్లా సాహేబు చెప్పినదంతయు విడిచి రప్పమణి నా కండుటవూచి, జూసిన పంగ్రహింప నెంచినాడు. ఈ పని తన కొక్కనికిని సాధ్యము గాక, కొందొంగల సాయము గోరుటకు ఆవంక దాడుతీయుచున్నా”డని ముకరాబ్ భాను ఊహించెను. రత్నమణి రహస్యము వెల్లడియైనది. కోటలో నెవ్వరును లేరు. కొండదొంగలు తనవెక్కి ఈ రత్నముకొఱకు దాడివెలినచో నానిని రక్షించు కొనుట దురము. కాబట్టి చోరులు తనవెక్కి బలలేకముందే తాను స్థలాంతరమున కలుగుట తేముకరమని ముకరాబ్ భానుడు యోజించుకొనెను.

అప్పటికి హజారత్ పౌరు లోనేకు లక్కడ సమావేశమై జరిగిన ఘోరమునకు సానుభూతి తెలిపిరి. “ఇప్పటి పరిస్థితులనబట్టి నే నిక్కడ ఎంతో కాల ముండుటకుగాని, చనిపోయిన నా బంధువుల అపరకర్మచేయుటకుగాని నా కనకాకము లేదు. దయచేసి మాయందు సానుభూతి గల వారి కోటలోని శవముల కంత్రికీయలు మీరే తేసిపెట్టవలెను” అని తన వెంట వచ్చి విశ్వాసముతో గొల్పుచున్న రాతులంజూచి, “అన్నలారా? మీ గుఱ్ఱములకు దాణాలుపెట్టి ప్రయాణమునకు సిద్ధము కండు నా గుఱ్ఱమునకూడ మాలీసుచేసి పెట్టి, దాణాపెట్టి ప్రయాణమునకు సిద్ధము చేయుడు. మిక్కిలి ఆకలి గొనియున్నాను. నాకు కూడ భోజనము తెండు” అని కోరెను.

5. విశ్వాసపూతకునికి విపరీతబహుమతి తెల్లగడ్డపు ముల్లాసాహేబు హజారత్ రత్న మాణిక్యమున గూర్చి ముకరాబ్ భానుతో చెప్పిన సంగతులు అతని వెనుక నిశ్శబ్దముగా పొంచి యున్న ఆటవ అనుచరుడు చెవులార విన్నెను. ఆ రత్నమును కనులార చూచెను. చూచినప్పటి నుండి యీ పాపాత్ముడెట్లులైన నా మహారత్నమును తానే చే జిక్కించుకొనవలెననియు, అది పీల కాని పక్షమున దానికొఱకు కోట అంతటను కలయవెడకిన కొండ దొంగలసాయముతో సాధించవలె ననియు, దొంగ లారత్నమును తన కిచ్చుట కొప్పకోక కొంత ద్రవ్యమే ఇచ్చునెడల సాధ్యమైనంత ఎక్కువ ద్రవ్యము వారినుండి గుంజాకొనిన పిమ్మటనే రహస్య మెగించవలయు ననియు నిశ్చయించుకొని కొండ దొంగలున్న వైపునకు గుఱ్ఱము వెక్కి దాడు తీయుచుండెను.

వాడెంతో దూరము పోకముందే బాటప్రక్క పొంచియుండిన దొంగలు వానిపై నొక్క పెట్టున బడి, పట్టి, కట్టి, తమ నాయకునెదుట పెట్టిరి.

చోరనాయకుడు ఆఫ్ఘన్ జాతి మహమ్మదీయుడు; మూరెడు నల్ల గడ్డమువాడు; రూపమున గోరిల్లా మర్కటరూపుడు. వానిగుఱ్ఱము ఆప్రక్కనే ఉన్నది. అది కూడ ధూమ్రవర్ణముగల బలిష్ఠమృగము. తురుమ్మరంగడమునకు చెందిన తురంగరాజము.

నాయకుడే ద్రోహిని చూచి “నీ వెడదవు? నీ వద్ద నే మున్నది? అని గద్దించి యడిగెను.

“నేను హజారత్ సంస్థానపు కొలువులో నొక రాతును. నాయుద్ధ నొక కరమరహస్యమున్నది అది మీతో ఏకాంతముగా మాటలాడవలెను” అనెను. నాయకుడు కొడువదొంగల, దూరముగా పొమ్మనెను. అందరును వెడలి పోయిరి వా రేకాంతముగా నున్న తరువాత వారి మధ్య నీ క్రిందివిధమున సంభాజరిగెను.

నాయ : “నీకు తెలిసిన కరమరహస్యము? రాతు : “జగత్ప్రసిద్ధమైన హజారత్ కంపుకొఱకు ఈ ఉదయము మీరు వెదకి వేసారినా?”

నాయ : “అవును. అది నీయెద్ద నున్నదా? రాతు : నావద్దలేదు. కాని ఎక్కడ నున్నదో ఆ జాడ నాకు తెలుసును.

నాయ : జాడ తెలిసిన నీవేల తీసికోలేదు? రాతు : “నాకు ఒక్కరికి అది తీసికొనట సాధ్యము కాలేదు. మీరు కొంచెముతోడ్పడి; చాలును. అది నాకు వశమగును మీ కొక వేయి రూపాయల నిచ్చెదను. దయచేసి సాయమరండు”

నాయ : “పు—ఇంతేనా? చెయ్యిరూపాయల?.. ముష్టి వేయి రూపాయలకే మేము తోడువచ్చి లక్షలు కిమ్మిస్తు చేయు నారత్నమును నీచేత పెట్టెద మనుకొంటివా? అటువంటి రత్నము రూమీ నుల్లాకే వద్దలేదు. ఇస్తాంబూల్ భలానాలోలేదు. పరిష్కా సాహగారివద్దగూడ లేదు. అటువంటి ప్రతిష్ఠమైన రత్నమాణిక్యము ముండాభాగ్యము—చెయ్యి గూపాయలకు ద్వారా నీవు అంకించుకొంటున్నవా? మేమంత వెళ్లి కుట్రలముగాము. దానిని సాధించుట మాటలతో జగగుపనికాదు. ఘోర యుద్ధములు జరిగి రక్తపుటేరులు పారి నగాని అధిమన కండదు. అందుకు కావలసిన సైన్య సాధనములు సరఫరా చేసి, గల్చి తెచ్చి నీకు ముష్టి సంచీ రూపాయలకు సమర్పించి చేతులునులుపుకొనుచు తూర్పుండుటకు పసవలమా? అది మాకే హక్కుగా చెందవలెను. రహస్య మెటిగించినందుకు నీకు ఈనాన్ ఏమి కావలెనో కోరుకొనుము. అంతేగాని రత్నము నీకు హక్కుగారాదు.”

తరువాత చాల సేపు తీవ్రముగా వాదోపవాదములు జరిగినవి. ఎన్నెన్నో బేములైనవి. తుదకు తేలిక సారాంశ విషయ : చోరనాయకుడు తక్షణమే ఏబది బంగారు మెహరులు రాతుకు ఇచ్చిన తరువాత వాడు రత్నరహస్యము నాయకున కెరిగించుటకును, నాయకుడు రత్నమును సాధించిన తరువాత మఱి నూరు బంగారు మెహర్లు రాతున కిచ్చుటకును ఏర్పాటు జరిగినది. అందుకు ఉభయములను సమ్మతించిరి.

ఏబది మెహరులను చోరనాయకుడు నిరయ ప్రకాశము రాతునకు లెక్కపెట్టి ముండుగూ ఇచ్చి వేసెను. పాపము మూకట్టికొనినట్లు ఆ స్వామిద్రోహి యీ బంగారు నాణెములను మూగట్టుకొని మొలలో దోపుకొనెను.

పిమ్మట స్వామిద్రోహి తనకు తెలిసిన రత్న యుదంత ముట్లు ఎఱిగించెను.

“మీ రాక చూచి హజారత్ సల్తానా బేగమ్ ఆ రత్నమును తమ కులగురుగకు నొక తెల్లగడ్డపు ముల్లాసాహేబునకు దాచుమని ఇచ్చినది. మీరు వాని కుడిచేతివ్రేళ్ళు మూడు నరికి వేసినను రత్నపు జాడ చెప్పలేదు. తరువాత వాడు నుల్లాకే తమ్ముడు ముకరాబ్ భానున కిచ్చి వేసి నాడు. ఆ రత్న మిప్పుడు ఆ భానుని వంట నున్నది. వాడిప్పుడు హజారత్ కోటలోనే ఉన్నాడు. మంచి బడుపు దొరికినది. మీ రిప్పుడే తగు సన్నాహముతో బయలుదేరిన పక్షమున ప్రార్థుగుంకులోపల నారత్నమును మీరు చేజిక్కించుకొగలరు”

ఇట్లు రత్నపు గుట్టంతయు పూర్తిగా వివిన వాడై దొంగలనాయకుడు తన యనుచరుల కందరకును బాగుగా వినవడునట్లు ఉచ్చస్వరముతో నిల్లు రివి పలికెను.

“ఒరి? నీకు ముందుగా ఏబది మెహరులు లెక్కపెట్టి యిచ్చినాను. నీ వాద్రవ్యము మాట గట్టికొని, ఆ రత్నపుగుట్టు లైల పెట్టి నావు. బాగున్నది. ఈ బాతిని యిచ్చినందుకు నీ కింకను ఈనాము ఇర్వవలెను. ఆ యీనాము మాట అటుండగా, ముందుగా నీ విశ్వాస పూతక

కథానిక :

అనుభవం

శ్రీ ఈరంకి వెంకటరావు

మొన్న పేరిలో సాయంకాలం చూడ ఏమీ తోచక కొట్టుకునేవాణ్ణి. పగలూ ఎండమూలాన్ని ఎక్కడికీ కదలడానికి వీలు లేదు. గాఢా—అందుకని గదిలోపల కూర్చుని ఏ పాత పత్రాలు చదువుకుంటూనో, వరండామీద చేరిన నలుగు రాడివాళ్ళూ చెప్పుకునే కబురు వింటూనో నిద్రపోయేవాణ్ణి. నాకు ధైర్యం లేదు. రికదా, ఆడవాళ్ళని చూస్తే అమితమైన జంకు. మ కృష్ణ మూర్తి అలా గాడు. వాడైతే వెళ్ళిన సరాసరి ఆడవాళ్ళ ముగ్ధులే కూర్చోగలడు. “ఈశ్వర మీ యింట్లో ఏం వొండుకున్నారు?” అనే ప్రశ్న దగ్గరనుంచి వైకంఠపాళీ అటలా చెప్పడాడే వరకూ వాడు ఆడవాళ్ళలో ఒకడై కూర్చుంటాడు. కూర్చోగలడు. నాకు అది చేతగాదు కాబట్టి నిద్రపోయేవాణ్ణి.

అది వొట్టి పల్లెటూరు గాబట్టి కొన్నాళ్ళ పాటు సాయంత్రం గూడా ఏమీ తోచేదిగాదు. కాని రామ్మూర్తి పంతులుగారితో పరిచయం ఏని దగ్గరనుంచి అతే బాధ అనిపించలేదు. ఆ ప్రాశ్నోవుండూం. రోజూసాయంత్రం ఆయనా, నేనూ ఏ తోటలవేళో, పొలాలవేళో పి కా రు పోయే వాళ్ళం. ఆయన నాకు అనేక విషయా లను గురించి కొలుతూవుండేవాడు.

రామ్మూర్తిగారు ఒక రి మైర యి పోయిన మోస్కూలుమేష్టరు. వెళ్ళాం పోయింది. నాకు క్లందరూ కాపరాలు చేస్తున్నారు. కొడుకులు ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారు. ఆయన మాత్రం పితృభిక్షం పొలాల చూసుకుంటూ ఆ పల్లెటూరిలో వున్నాడు. ఆయనకు ఇంట్లో వొండి పెట్టడానికి ఒక చెల్లెలు, చెగ వా విడ వుంది. మొత్తానికి ఆయన ముసలికాలంలో ఏ చీకా, చింతా లేకుండా హాయిగా వున్నాడు. నేను మా ఊన త్రసార్ని గురించి ఆవూరు పెళ్ళ బట్టి ఆయన పరిచయం అయింది.

ఒకరోజు సాయంత్రం నేనూ, పంతులు గారూ వాళ్ళ పొలాలవైపు నడిచివెడుతున్నాం. మాకు దారిలో ముగ్గురు స్త్రీలు ఎదురువచ్చారు. ముగ్గురూ క్రైస్తవులే. వారి చేతుల్లో వున్న కౌత్తి బట్టి, గొడుగుల్ని బట్టి వాళ్ళు పంతులుమిత్రుల చుంబారని మేము గ్రహించాము. వాళ్ళల్లో శిష్యావిది పంతులుగారి వేళూ, మిగతా యిద్దరు మునుకులు నాకేసి తీక్షణంగా చూస్తున్నారు. వారు మమ్మల్ని దాట వెళ్ళి పోయేటప్పుడు ఇంచుమించుగా మమ్మల్ని రాసుకు వెళ్ళినంత ద వైంది. ఆ యి ద్ద రు యు వ తు లూ నాకేసి అంత తీక్షణంగా చూస్తుంటే నేను వారి కేసి చూడలేక తలదించుకున్నాను. పక్కని పంతులుగారు నన్నునే జం కొకటి. వైగా వాళ్ళది మెజారిటీ. పంతులుగారు మాత్రం నిర్భయంగా, నిశ్చలంగా తనకేసి చూస్తున్నావిడ కేసి, క్రీగంట నాకేసి చూస్తున్నావాళ్ళ కేసి చూస్తున్నా దని నేను కనిపెట్టకపోలేదు.

మే విద్దరమూగూడా మార్గమందు జరిగిన యీ తుణిక సంఘటనగూర్చి నోరు మెదపలేదు. కాని యిద్దరిలలో గూడా ఆ స్త్రీలు, వాళ్ళకి సంబంధించిన స్త్రీజాతి, స్త్రీజాతికి సంబంధించిన అనేక విషయాలు మెదిలాయని మాత్రం గట్టిగా చెప్పగలను. ఇద్దరమూ నడుస్తున్నామన్న మాటేగాని, ఆ పని ఆప్రయత్నంగా మా కాళ్ళు చేస్తున్నాయి. మే విద్దరమూ ఆప్రయత్నంగా నడుస్తున్నామనే విషయంగూడా పంతులుగారి పొలాల దగ్గరకు చేరుకున్నాక “ఇవే మా పొలాలు” అని ఆయన నేనెవరకూ నాకు గుర్తు లేదు.

“ఈ మట్టి చెట్టుక్రింద కూర్చుంటామా?” అన్నాడాయన. “మీ యిద్దం. అలాగే” అన్నాను నేను.

ఇద్దరమూ మట్టిచెట్టుక్రింద కూర్చున్నాము. నాకు మాట్లాడటాని కేమీ కనబడటంలేదు. నా

ఉదాహరణగా నే నెరుగున్న స్త్రీల తత్వాలమీద పరుగుడుకున్నాయి.

పంతులుగారే సంభాషణ మొదలెట్టారు. “చూశావుటోయ్ ప్రకాశం, దారిలో మనకు కనపడ్డ క్రైస్తవ యువకులు ఎంత ధైర్యంగాను, ఎంత అమాయకంగానూ వున్నారో? వాళ్ళు మనకేసి నిర్భలమైన దృష్టితో, నిశ్చలంగా చూశారు. వాళ్ళు అలాగ చూస్తుంటే మనమే ముఖం దించుకున్నాం. ఎందువల్ల? మనలో ఆ నిర్భలత లేదు గా బట్టి.”

“అంతేనంటారా?” అన్నాను ఆప్రయత్నంగా. “ఆ మమ్మడికి అంతే. కొంతమంది స్త్రీలు ఎంతో బెదురుబెదురుగా వుంటారు. మనం అదంత అణకువ అనీ, అదే స్త్రీకి అంద మనీ అనుకుంటాము. కాని అలా బెదురు, బెదురుగా వుండేవాళ్ళే ఆవసరం వస్తే ఏ పనైనా చేస్తారు. వాళ్ళు అలా చేస్తారంటే గూడా మనం నమ్మలేని స్థితిలో ఉండేటట్లు వాళ్ళు చేస్తారు.” అన్నాడాయన. “నేను మీతో ఆటే ఏకీభవించలేను” అన్నాను. లోపల బాధ పడుతూనే ఆమాట అన్నాను—“అయ్యో, పెద్ద

దాల్ సరస్సులో స్వాతంత్ర్యోత్సవాలను చూస్తున్న షేక్ అబ్దుల్లా, పండిట్ నెహ్రూ, మాలానా అజాద్.

వాడిమాట తోసివేస్తున్నామే” అనుకుంటూ. “అదుగో నీకూ నాకూ రేడా అక్కడే వుంది. నువ్వేమంత పెద్దవాడి వనిగాని, నీ కే మం త స్త్రీతో పరిచయ ముందనిగాని, ఆ మాట అన గలవు? ఇక నా విషయమూ, స్త్రీల తత్వాలన్నీ పరీక్ష చెయ్యటంలోనే నా బుర్ర నోసిం దనుకో. ఇంట్లో కట్టకున్న పెళ్ళాం తత్వం దగ్గరనుంచి, క్లాసులో నాదగ్గర చదువుకునే ఆడపిల్లలతత్వం దగ్గరనుంచి అందరి తత్వమూ మూలకనుంగా గ్రహించా ననుకో” అన్నార పంతులుగారు సగంసంగా.

నే నొక చిరనవ్వు నవ్వాను. పంతులుగారు మళ్ళీ అందుకున్నారు. “నాకు చిన్నపుడు పెళ్ళిగాకమాండు జరిగిన దొక అనుభవం నీతో చెబుతా విన. ఆ సంఘటన తలుచుకుంటే అది ఇప్పటి కీ కళ్ళకు కట్టిన ట్టుంటుంది.

“నాకు 24 ఏళ్ళ వయస్సున్నప్పుడు నేను బెజవాడ హైస్కూల్లో కొత్తిగా మేష్టరి ఉద్యోగంలో ప్రవేశించాను. అప్పటికి నేను ఓ. ఏ. మాత్రమే పూర్తియ్యాను. ఇంకా యల్. టి. పూర్తికాలేదు. ఆ ప్పు డు నల్లభైరూపాయ లిచ్చే వారు. ఇంకా పెళ్ళి అవలేదు గాబట్టి, సంసార బాధ్యత నెత్తిమీద పడలేదుగాబట్టి ఆ డబ్బు నాకు బెజవాడలో ఆ రోజుల్లో సరిపోయేది. ట్యూషన్లకలల్ల పాతికా, వరకా ఏదైనావస్తే

ఇంటికి పంపించేవాణ్ణి. “బెజవాడలో నా గదికి ఎదురుగుండా ఒక పార్శ్వవ్యాపారం ఉండేవాడు. అతను అప్పటికి పన్నెండేళ్ళ బట్టి ఆ ప్రాశ్నో వ్యాపారం చేస్తు న్నాడు. తెలుగు బాగానే మాట్లాడుతాడు. నేను ఆ వీధిలో గది తీసుకున్నాగాని, ఇంటి పక్క ఎవరున్నారో, ఇంటి కెదురుగుండా ఎవ రున్నారో, యీ విషయా లేమీ పట్టించుకునే వాణ్ణి గాదు. రెండుమాడునెలలు పోయాక నా గది అరుగుమీద ఒకరోజున కూర్చుండగా, ఎదురుగుండా వున్న యింట్లోంచి ఆ పార్శ్వ వర్తకుడు నా దగ్గర కొచ్చి కూర్చున్నాడు. నేను ఆశ్చర్యపోయాను. కాని, అత నెంతో పరిచయ మున్న వాడిలాగ తన సం గ తం తా చెప్పి కొచ్చాడు. తన ఇంట్లో తన భార్య, తనూ, తన బావమరదితప్ప ఇంకెవరూ లేరనీ, బావమరది తనకి వ్యాపారంలో చాలా సాయం చేస్తూ వుంటాడనీ, వాళ్ళ ఇంట్లో అందరికీ బాగా తెలుగు వచ్చుననీ, ఇప్పుడు తన కున్న భార్య రెండోపెళ్ళి పెళ్ళామనీ, చాలా మంచిదనీ ఇంకా అనేకం చెప్పాడు.

“తరువాత అతను నా విషయంలోకి వచ్చి నన్ను ఆ గదిలో దిగిన దగ్గరనుంచీ తనూ, వాళ్ళ ఇంట్లో వాళ్ళూ కనిపెడుతున్నారనీ ఒకరి జో లి, ఒక రి ప్ర స క్తి లే కుం డా నే ను వుం డ టం వా ళ్ళ కి ఆశ్చర్యం కలగజేసిందనీ, నేను స్నేహపాత్రు డుగా వాళ్ళకు కనబడంచేత నాతో స్నేహం చెయ్యటానికి తన వచ్చాననీ చెప్పాడు. తరు వాత నేనుకూడా అతతో చాలా చురువుగా మాట్లాడుతూ నా చరిత్రంతా చెప్పాను.”

పంతులుగారు చెప్పినది ఇంతవరకూ శ్రద్ధగా

అలాగే చూసేది. ఆమె నన్ను చూపుటతో తీనే నేది. ఇప్పుడంటే నేను యిలాగ వున్నానుగానీ, ఆ రోజులో చాలా బాగుండేవాణ్ణి. “వాళ్ళ తో పరిచయమయ్యాక మరోసారిగు నెలలు హాయిగా నూ, బా ధ గా నూ గ డి చి పోయాాయి. వాళ్ళయిల్లు వదిలి నా గ ది కి వ స్తే అంతా బాధే. సరకంలోకి వచ్చిన ట్టుండేది. బ్రహ్మచర్యం చాలా కష్టమనిపించేది. స్కూల్లో కూర్చున్నా నాదృష్టి ఆమెమీదే వుం డేది. నన్ను పూర్తిగా పిచ్చివాణ్ణి చేసింది. ఆ పార్శ్వ వాళ్ళ పరిచయం అనకపోయినా బాగుండేది అనిపించింది.

“ఒకరోజున తెలుగుసంవత్సరానికి గాబోలు, మా స్కూలుకు శలవైతే హోటల్లో భోజనంచేసి వచ్చి గదిలోకూర్చున్నాను. ఆపార్శ్వవాళ్ళయింటి దగ్గరనుంచి నన్ను రమ్మని కబురు వచ్చింది. నేను వెళ్ళాను. ఇంట్లోమగవా ర్యవరూలేరు. ఆపార్శ్వ ఆయన వర్తకంపనిమీద మెద్రాసు వెళ్ళాడు. అతని బావమరది హెళులో వున్నాడు. భోజనం హెళుకే వెళ్ళండిట. ఇంట్లో ఆమెగాక మరె వ్వరూ లేరనే సంగతి ఆమె చెప్పేవరకూ నాకు తెలియదు.

“నాకు ఏమీ తోచటం లేదు. మీకు యీ వేళ శలవని తెలిసి కబురంపించాను. ఇక్కడ వుంటారా?” అన్నాడామె.

“నాకు మీ మగవాళ్ళు ఎవరూ ఇంట్లో లేకుండా రాకటానికి ఇష్టంకాలేదు. కాని మీరు తోచడం లేదంటున్నారు కాబట్టి నేను వుంటాను” అన్నాను.

“ఆమె సంతోషించింది. లేచి వెళ్ళి వీధి తలు పులు వేసి వచ్చింది. ఆమె మాటల్లో, నడకలో ప్రవర్తనలో వున్న మార్గం, విలాసం, బెదురు నన్ను తనవయస్కి చేశాయి.

“ఇలాగరండి, లోపలికి వెడదాం” అని ఆమె నన్ను లోపలికితీసుకెళ్ళింది. ఒకపక్క చూపించి “మీరు ఇక్కడ విశ్రమించండి; నే ను మీ కు పాటపాడి వినిపిస్తాను” అన్నది. ఆమె వీణ తీసు కుని ఒక హిందూసానీపాట, ఒక తెలుగు పాట కూడా పాడింది. నేను తనవయస్కియ్యాను. నాలో అనేక పాడు కొరికలు రేకెత్తాయి. నేను తలచు కుంటే ఆమెను ఏమైనా చెయ్యగలను. కాని నాలో నైతికదృష్టి చచ్చిపోలేదు. అదే నన్ను అప్పుడు ఆపింది.

“ఆమె పాట ఆపి వచ్చి నా పక్క లో కూర్చుంది. నేను ఆశ్చర్యపోయాను. అదికలా, నిజంగా జరుగుతోందా అనిపించింది. నేను మాట్లాడలేకపోయాను. ఆమెమరీ దగ్గరగా జరిగి తన బుగ్గలు నా చెక్కిళ్ళ కొన్నించి. అలా గ ఇద్దరం కొంతసేపు తనవయస్కిత్వంలో వున్నాము. ఆమెను నేను దగ్గరగా తీసుకోబోయాను. ఆమె అడ్డుపెట్టింది.

“తిప్పు. మనం మన వుల్లా ప్రవర్తించాలి. నేనుకోరే సుఖమిదే. మీస్వర్గాసుఖం, మీ దర్శనం, మీతో సంభాషణ, యివీ నాకు ఎంతో సుఖాన్నిస్తాయి చాలు” అన్నాడామె.

“నాకు వొళ్ళు మండిపోయింది. ఆమె నన్ను అంతవరకూ వచ్చేదాకా ప్రేరేపించింది. ఇక ఆఖరు ఊణంలో “మనం బాసవుల్లా ప్రవర్తించాలి.” అని నీతులు చెప్పబోతుందా, అంత నీతి గలది మానవుల్లా గేమిటి, మానవాతీతురాలుగా ప్రవర్తించడానికి అభ్యంతర మేమిటి? అనిపించింది. వెంటనే అక్కడనుంచి నా గదికి వచ్చే శాను. మరో వారంరోజులలో నాగది ఆ వీడ నుంచి మార్చేశాను. మళ్ళీ ఆమెమొగం చూధి లేదు. ఆమె నా కెంత ఆకాంక్షంగం కలుగచేసింది! వైగా నాకు నీతులు చెప్పబోయింది. ఆనాటి బ్రాహ్మచారిరోజుల్లో ఆమె మాటలు నాకు చాలా కోపాన్ని కలిగించాయి కాని ప్రకాశం. ఆమె చెప్పినదాంట్లో చాలా సత్యం వుంది. ఏమిటో ఆమె ఒకరకం తత్వం గల స్త్రీ. స్త్రీ హృదయం తెలుసుకోటానికి ఒక జీవితం చాల డేమా ననిపిస్తుంది.”

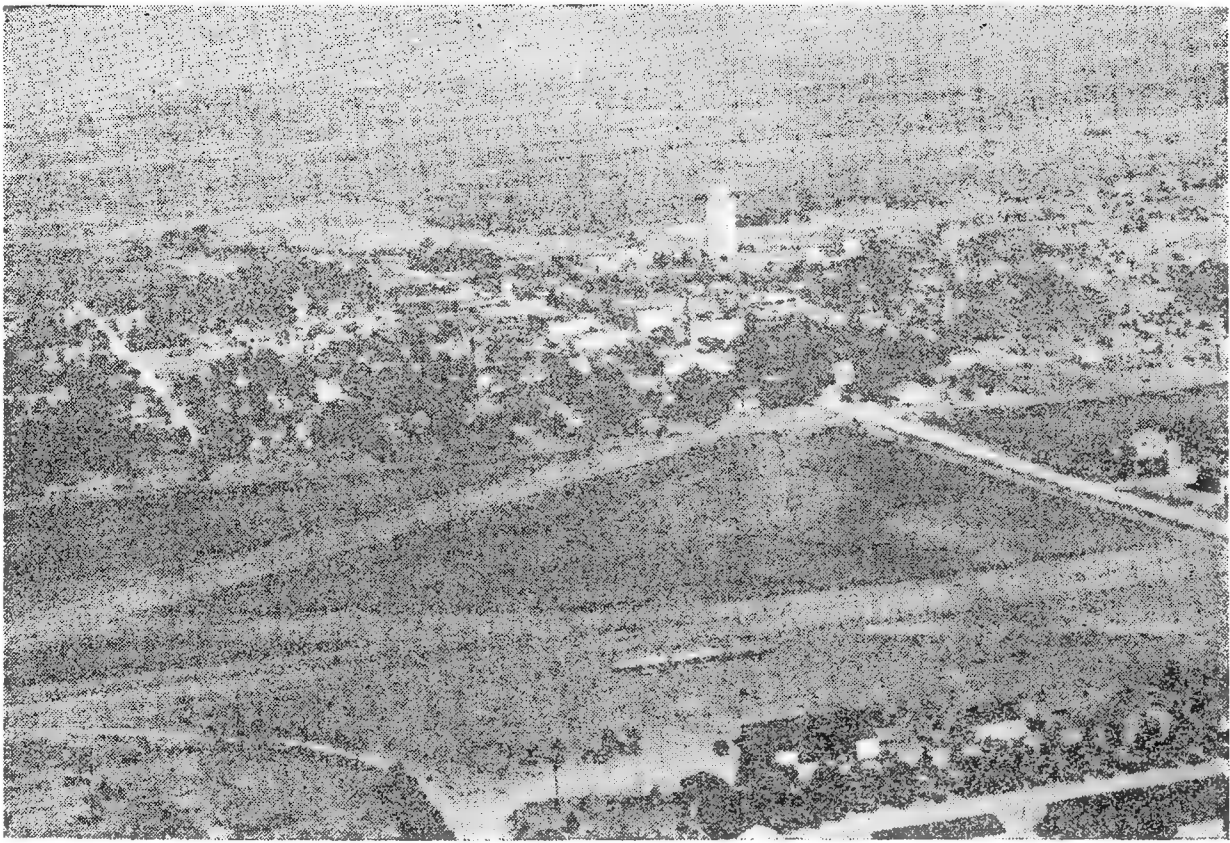
అని పంతులుగారు ఆగారు. ఆయన ఆ సంఘటన చెబుతున్నంతసేపూ నేను ఆశ్చర్యంలో మునిగి తేలుతున్నాను. దారిలో మా కా ముగ్గురు యువకులూ కనిపించకపోతే యీయన యీ చరిత్ర బయటకు రాదుగదా అనుకున్నాను.

“పదిండి, ఇళ్ళకుపోదాం, చీకటి పడుతోంది” దన్నాను. ఇద్దరమూ లేచి పూరివైపు నడిచాం.

విన్నానుగాని. ఇంక వినలే మో ననిపించింది. ఎందువల్లంటే ఆయన స్త్రీల మనఃప్రవృత్తుల్ని గురించి చెబుతానని మొదలెట్టి, తన ఆత్మకథ చెబుతున్నాడు పంతులుగారు నాలో ఆసక్తి తగ్గపోయిందని కనిపెట్టా పోలేదు.

“నేను చెప్పేదాన్నిగురించి నీకు శ్రద్ధ తగ్గి పోయినట్లుగా కనిపిస్తోంది. ఇదిగో అసలు విష యానికి వస్తున్నాను. ఆవేశమంటే ఆపార్శ్వ ఆయన కీ, ఆదివారాల్లో నన్ను వొదిలిపెట్టే వాడు గాడు. వాళ్ళ యింటికి తీసుకుపోయి ఫలహారాలు, టీ యిచ్చేవాడు. గ్రామఫోను వేశేవాడు. నిజంగా చాలా మంచిమనిషి. నావల్ల అతనికి యీషణ్యోక్తమైనా ఉపకారం లేదు. కాని నేనంటే పెర్రీ అభిమానం. అతని భార్య గూడా ఎప్పుడూ మాతోనే వుండేది. ఆమెకు ఇరవైసంవత్సరాల వయస్సుంటుంది. అతనికి నల్లభై ఆమె నన్ను పరాయివాడుగా చూసేది గాడు. వాళ్ళంతా నన్ను రామ్ డే అని పిలిచే వారు.

“కాని ప్రకాశం నీతో నిజం చెప్పాడూ— ఆమె అందం నన్ను పెర్రీవాణ్ణి చేసేదోయి. అప్పు ఆమె ఎదురుగుండా వుంటే నా నో టి వెంట మాటవచ్చేది గాడు. అంత అనందంగా వుండేది. కళ్ళు విప్పి ఆమెను చూస్తుంటేనే వీడో సంతృప్తిగా వుండేది. ఆమె కూడా నా కే సి

మెరికాలో, విమాన విశ్రామస్థలను, పల్లెటి దిక్కుల్లో వృద్ధి చేస్తున్నారు. ఒక్కాహామా జిల్లాలోని బఫెలోనగరంలో, విమానాశ్రయం పరిమధ్య రాజబాటలకు సమీపంలోనే ఉన్నది. వ్యవసాయోపయోగాలకు విమానాలు వాడటంలో, ఈ అభివృద్ధి చాలాసాయం చేసింది.

మెరికాలోని వ్యవసాయదారులు, పశువుల కాపర్లు, చిన్న చిన్న విమానాలను తమ నిత్యకృత్యాలకోసం ఇప్పుడు విరివిగా ఉపయోగిస్తున్నారు. రానున్న 5 సంవత్సరాలలో ఇటువంటి చిన్న విమానాలకు లక్షలవరకు అమ్ముడు పోవచ్చునని అమెరికా విమాన ఉత్పత్తిదారులు అభిప్రాయపడ్డారు. త్వరగా పనులు చేసుకునే సాధనగా విమానం అమెరికా రైతుల మన్ననలను పొందినది. పెద్ద పెద్ద పశువులకాపర్లకందాకీ విమానం లేనిదే రోజుగడవనట్టి పరిస్థితికి వీస్తుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు జీవితావసరాలు కొనుక్కోవడానికి కూడా విమానమే ఉపయోగిస్తుంటారు. పశువుల ప్రాంతంలోని రైతులు, అక్కడ గ్రామాలు చాల దూరం దూరంగా వుంటాయి.

విమానాలు ఉపయోగించే రైతులు అప్పుడే రెండు సంఘాలనుకూడా ఏర్పరచుకున్నారు. ఒకట్లా మాలోని రైతులు, 'ఒకట్లా మా పేయింగ్ ఫార్మర్స్ ఎసోసియేషన్'ను స్థాపించుకున్నారు. ఇది చూచి, ఓహియోలోని 400 మంది రైతులు తమకు కూడా ఒక సంఘం ఏర్పాటు చేసుకున్నారు.

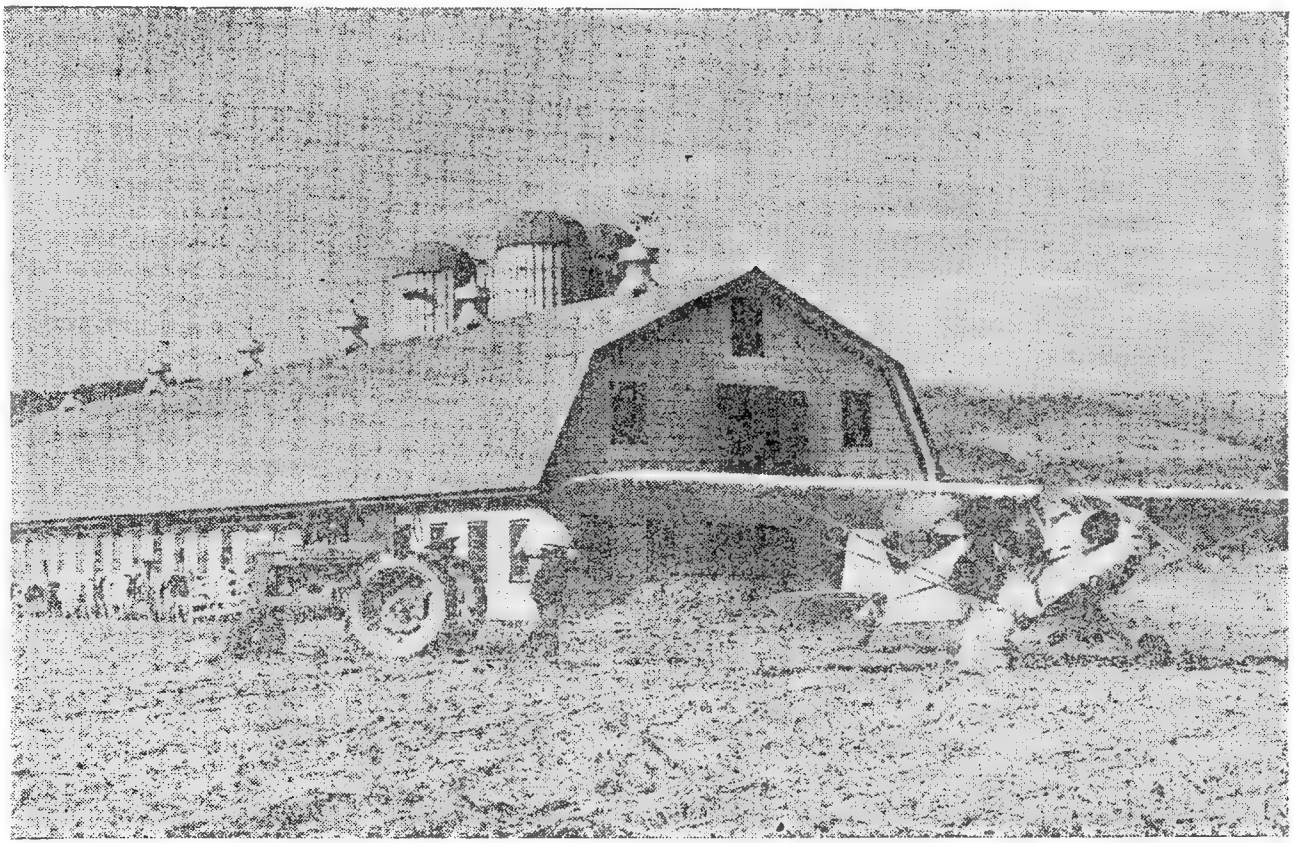
పంట పొలాలపైన, పచ్చికభీళ్లపైన ఈ చిన్న విమానాలు అనేకవిధాలుగా ఉపయోగపడుచుండుటవల్లనే ఇవి విరివిగా వాడబడుతున్నవి. పెద్దపెద్ద తోటలు, పంటపొలాలున్న

పశువులప్రాంతపు రైతులు తమ పొలాలను చూసి రావటానికి, తెగుళ్లకు మందువేయటానికి, కుంటలు, గట్లు సరిగా వున్నవో లేవో చూడటానికి, ఇతర పరికరాలు మొదలైనవి సరిగా వున్నవో లేవో చూడటానికి ఈ చిన్న విమానాలమీదనే ఆధారపడి వుండవలసివస్తున్నది.

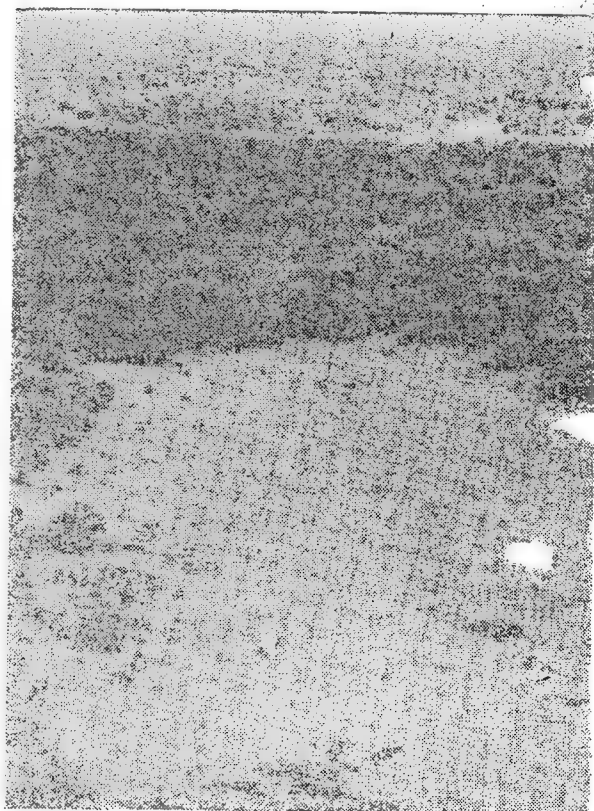
చిన్న విమానాల ఉపయోగం ద్వారా, రైతులు తమ వస్తువులు అతిత్వరగా అమ్ముకోవటానికి అంకాకం లభించింది. అప్పుడే పెట్టిన గ్రుడ్లు, కూరగాయలు మొదలైన చెడిపోయే వస్తువులు, ఇదివరకు రైతులమీద ఒక రోజులో రవాణా అయ్యేవి, ఇప్పుడు విమానంమీద ఒకగంటలో రవాణా అయి, ఎక్కువధరకు, చెడిపోకుండా అమ్ముకోవటానికి వీలవుచున్నది. పొలంలో ఎక్కడో దూరాన ఏనుర్పడియుండే మోతా చెడిపోతే, దానిని బాగుచేసే సామాను ఇంటి పోయి తెచ్చుకోవటానికి ఇదివరకు ఒక శోకానా పడుతుండేది. ఇప్పుడు ఒకగంట కూడ పట్టటంలేదు. అట్లాగే,

చిన్న విమానాలను, అవసరవ్యాపారాగ్రం ఉపయోగించినట్లే విలాసంగాకూడా ఉపయోగించుతున్నారు. పట్టణంనుంచి తనకు విశ్రాంతిస్థలమయిన సెలయేటిదగ్గరకు విలాసంగా చేపలు పట్టడానికి విమానంలో వచ్చిన వ్యవసాయదారు.

పొలంలో గొడ్డకు, జనుము, మొదలైన పశుగ్రాహాలు, సత్వరం సరఫరాలు చేసేందుకు ఈ చిన్ని విమానాలను రైతులు బాగా ఉపయోగిస్తారు. గడ్డి, ధాన్యాలలో బాటు, దూరస్థలాల నున్నవారికి, ఉప్పు, పప్పుకూడ పీటిగాకే త్వరలో సరఫరా చేస్తున్నారు.

బీళ్ళలోను చిట్లపుల్లలోను మేతకు పోయి తప్పిపోయిన పశువుల నన్నిటిని కొద్దిసేపటిలోనే రైతు ఎక్కడెక్కడో

వ్యవసాయం: ౧

అమెరికా రైతు

3 దూరపు పొలాలలో ఎవరికైనా ఒప్పు చేస్తే, పట్టణంలోని చెద్యకాలకు ఒక గంటలో చేర్చుట ఇప్పుడు ఈ విమానాల పుణ్యమా అని వీలవుతున్నది.

వేల ఎకరాలు వెళ్ళొం గల పొలాలలో రైతులు చల్లటానికి ఈ విమానాలు చాల సహాయకారిగా వుంటవనికూడా ఈ మధ్య జరిగిన పరిశోధనలు రుజువుచేశాయి. ఈ పరిశోధనలలో, చాలక్రిందుగా ఎగురుతున్న విమానాలమీదనుంచి రైతులు చల్లారు. ఇందువల్ల అతి చౌకగా, అతి త్వరగా ఎంతో పెద్దచేసుకో విత్తులు చల్లించును. ఓట్లు, వడ్లు, గొధుములు మొదలగు వాన్యాలేగాక గడ్డివిత్తులు కూడా ఈ విధంగానే చల్లవచ్చును. విమానాలమీదనుంచి వడ్లు చల్లే బద్ధుడు, ఆ పొలానికి ముందు బాగా నీట్లు పెట్టి, మొలకలెత్తేవరకు వానలెట్టి న వడ్లును, క్రిందగా ఎగురుతున్న విమానంమీదనుంచి చల్లుతారు. వడ్లు వెంటనే నీళ్లలో మునిగిపోయి, వరసలుగా, సమదూరంలో నాటుకుంటాయి

కాబట్టి పోయోరానం రాల వరిపంట ముఖ్యము ఈ విధంగానే వరినాట్లు కత్తిరి తర్యాత్, బాటు గించి వేయకుండా, వాటిని చెదరగొట్టి, వేలకొలది మేళ్ళ వర్ష పచ్చిక భీళ్లలో గడ్డి విత్తు కూడా ఈ విమానాలు ఇదివరకు, యంత్రసహాయ వీలు లేని భూములలో సి పేస్తే, నిరుపయోగ మనే భావించి ఇప్పుడు అటువంటి భూగంటలకు కురుస్తుందనగా విత్తులాలు చల్లి వస్తే, మభూమి ఉపయోగపడుతుంది.

పంటలను తెగుళ్లనుం పానుంగో ఒక ముఖ్యమైన

మన సాయం

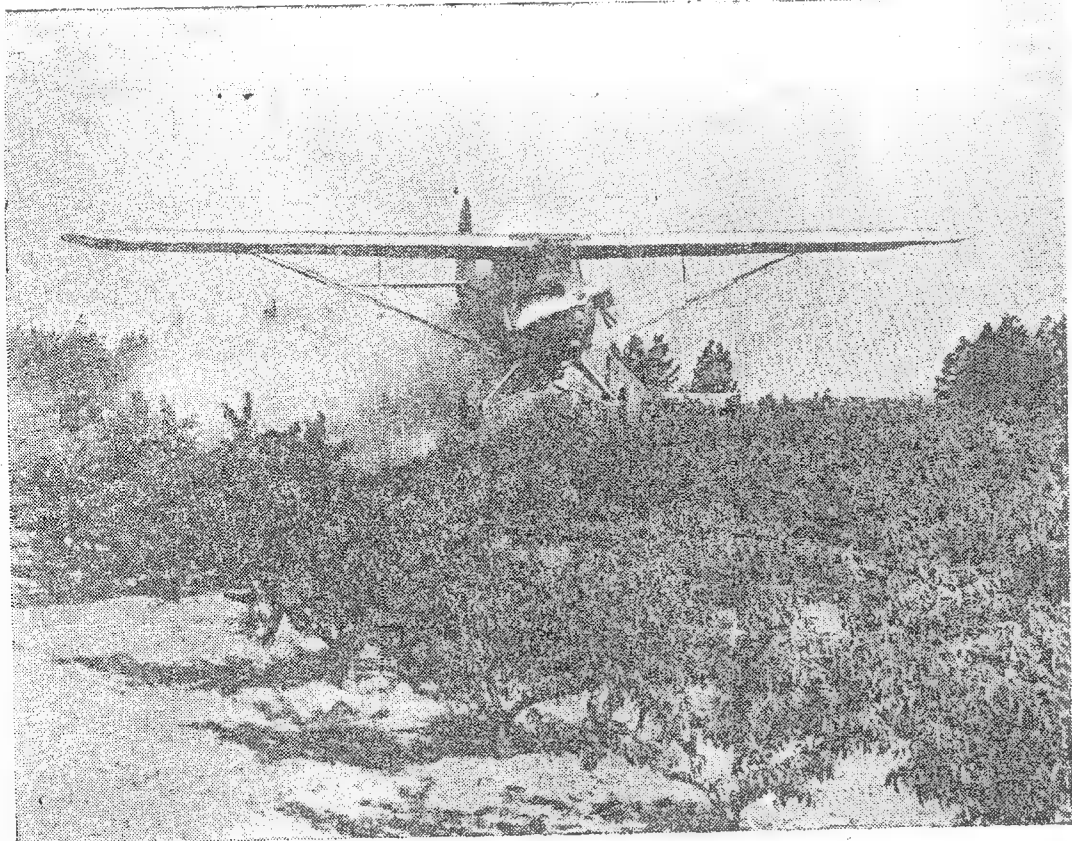
అభివృద్ధి

1,80,000 ఎకరాలలో 80 వంతులు నాగులకు చెందినవి. మిగిలినవి పశువులకు, పక్షిమందులకు ఉపయోగపడతాయి. నాగులకు చెందినవి పశువులకు, పక్షిమందులకు ఉపయోగపడతాయి. నాగులకు చెందినవి పశువులకు, పక్షిమందులకు ఉపయోగపడతాయి.

లాంటి పురుగులుగాని, తెగులుగాని ప్రవేశించిన తర్వాత కొద్దిరోజులు అలస్యం జరిగినా పంట నాశనమైపోతుంది. ఒక్కవిమానం రోజుకు 800-500 ఎకరాలపై ఎగిరి, మందు జల్లికొద్ది గంటలలోనే తెగులను, పురుగులను యాభుమావును. ఈమందు చలే వైమానికులు విమానాన్ని భూమికి 80 గజాల ఎత్తులోకూడా నడపగల నిపుణులు. ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాల దక్షిణ రాష్ట్రాలలో ప్రతి ముఖ్యమైన పంట ప్రతి 'హోల్-వీ' అనే తెగును ఎక్కువగా తిగుతుండటంవలన కొన్ని సంవత్సరాలు చాల నష్టం కలిగింది. ఇక్కడ విమానాధ్వారామందు 'జలీలే' మంచి ఫలితం కలిగింది. తర్వాత పండ్ల తోటలు, కూరగాయలతోటలకూడా ఈవిధానం అవలంబించారు. విమానంమీదనుంచి మందు చల్లటం, ఇతరవిధాల మందు చల్లటంకన్న ఎక్కువ ఫలం యిస్తుందని కూడా రుజువైంది. గైకులలెనే, పసుపుల కాపర్లకూడా తమ పెద్ద పచ్చికవీధిలో, ఈ విమానం ఎక్కువ

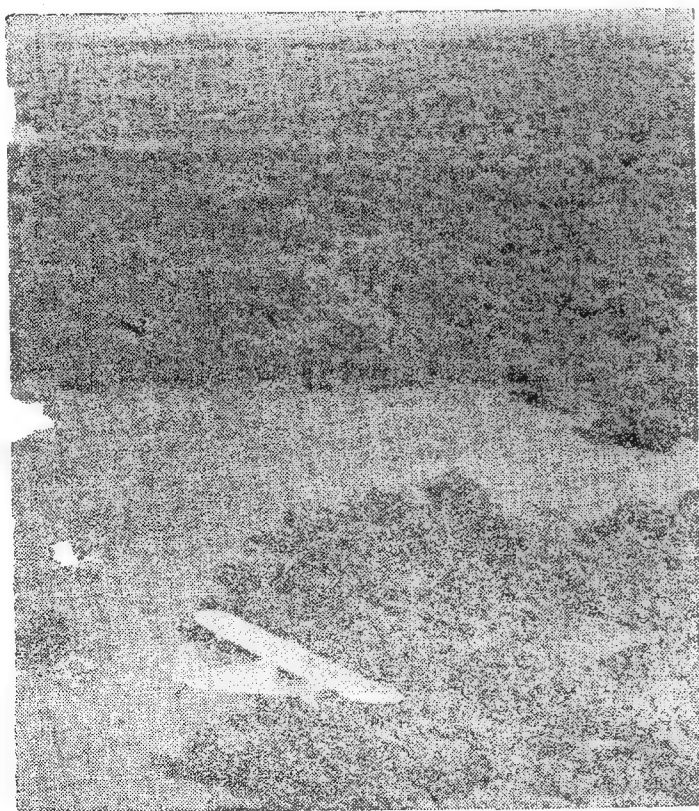
భూకానుగు, విమానంమీదే తన వ్యావసాయకావసరాలకు ప్రయాణం పోగిస్తూ, పొలందగ్గర దిగి, గొడ్డగోడ చూసుకుంటూ పొరుగువారితో వ్యావసాయక విషయాలు ముచ్చటిస్తున్నాడు.

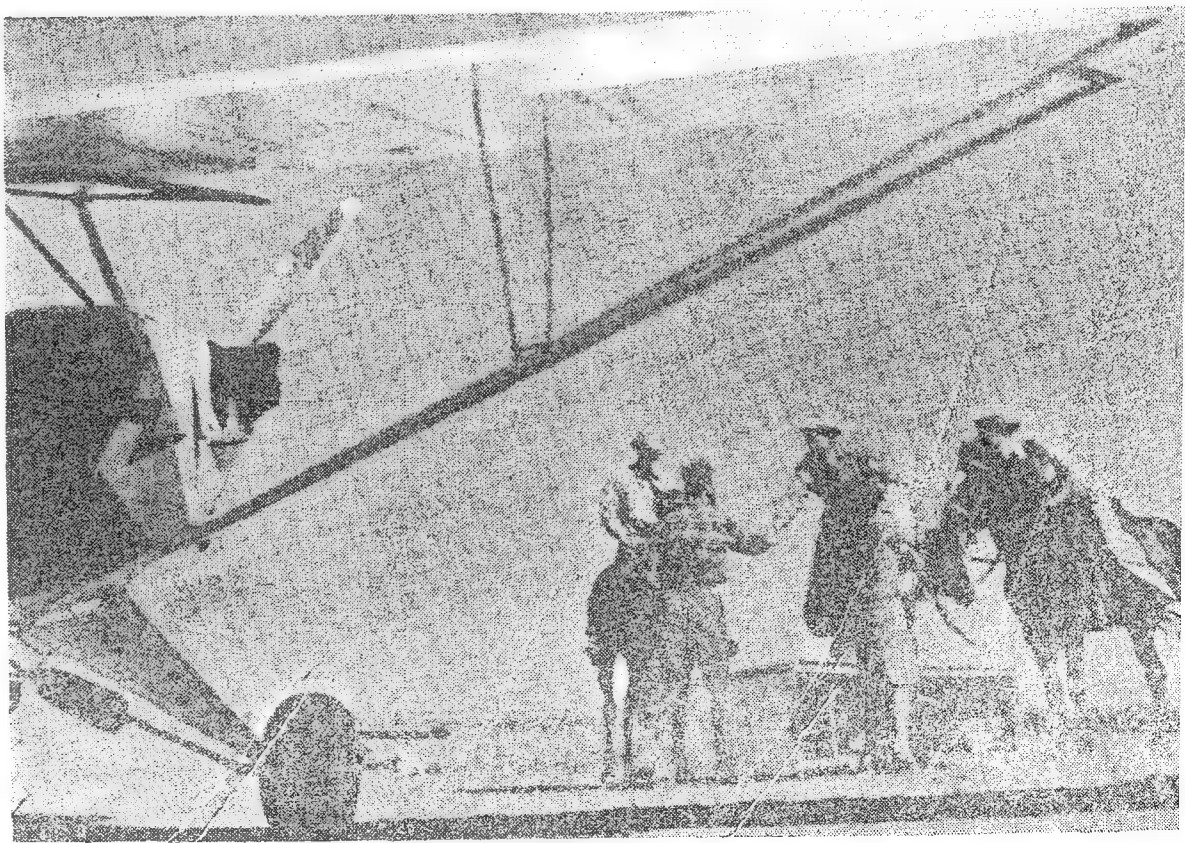
చెట్లతరులకు కాయలకు పురుగు పట్టకుండా, విమానంమీదనుంచి మందు చల్లటానికి విమానాలు చాలా ఉపకరిస్తున్నాయి. తేలికైన విమానము, చెట్ల తరులను రాసుకొంటూ ఎగురుతూ, రసాయనిక భస్మాలను చెల్లపై చిమ్ముతుంది.

ఉపయోగకరమని గుర్తించారు. ఇదివరకు వీరు తమ పల్లికవీడు చుట్టూ తిరగవలెనంటే ఒకరోజు గడిచిపోయేది; ఇప్పుడు ఒకగంట కూడా పట్టంలేదు. అవసరమైన చోట్ల నీళ్లు వున్నచో రేడ్ల చూడటానికి, తప్పిపోయిన గొడ్డను మందలోని తోలటానికి, మందను ఒక ప్రక్కనుండి ఇంకొక ప్రక్కకు తోలటానికి విమానామీద వెడితే, పని త్వరితగతినే జరుగుతుంది. పర్యటించిన చదునుగావున్న ప్రదేశాలలో ఈ విమానం అగవచ్చును. పశ్చిమ రాష్ట్రాలలోని కర్ణాటకా రాష్ట్రం, పశులకాపర్లకు కూడా కొమెలెనక్క (అడవి జంతువు) చాల నష్టం కలిగిస్తుంటుంది. దాని నిష్ఠుడు విమానాల మీదనుండి వేటాడుతున్నారు. ఇదివరకు ఈ నక్కలను వేటాడడానికి కొన్నిరోజులు శ్రమపడవలసి వచ్చేది. ఒక్కొక్కప్పుడు ఆ శ్రమల్ని విఫలమైపోయేది. విమానాల మీదనుంచి ఈ నక్కలను వేటాడటం మరువేగాక లాభదాయకం కూడాను. ఈనక్క కనుపించగానే విమానం చాల క్రిందకుదిగి కొద్దిసేపునెగురుతుంది. నక్క భయపడి విమానం

నీడలో పరుగెత్తుతుంది. అప్పుడు సురియాలి, దానిని తేలికగా చంపుతారు. ఈ నక్కలను వేటాడినందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ బహుమతి లభిస్తుంది; నక్కచర్మం చాల ఖరీదును అమ్ముకోవచ్చును. అడవిలో విప్లవిడిగా తిరుగుతుండే గుర్రాలను పట్టుకొని, మృత్యుచేసి, ఉపయోగించుకోవడం పశ్చిమరాష్ట్రంలో అనాదిగావున్న ఆచారం. ఇదివరకు ఆ పని చాల కష్టంగాను, ఒక్కొక్కప్పుడు విఫలంగాను వుండేది. ఈ విమానాలు ఉపయోగంలోనికి వచ్చిన తర్వాత ఈ పని చాల సులువైపోయింది. ఇదివరకు పశులకాపర్ల ఒకటిరెండు మందలను, అప్పుడప్పుడు పట్టుకుంటుండేవారు. ఇప్పుడు ఒక్కొక్కతరపున 5, 6 మందలను తరచుగా పట్టుకోవటానికి వీలవుతున్నది. అడవులలో నిప్పుంటున్న, అరివిల్లువైన కలపసాముగ్గి నాశనమైపోకుండా కాపాడటానికికూడా ఈ విమానాలు బాగా ఉపయోగపడుతున్నవి. ఇదివరకు అడవిలో ఎక్కడో నిప్పుంటుంటే కనుక్కోవటమే కష్టంగా వుండేది; కనుక్కున్న కొన్ని రోజులవరకు అగ్నిమాపకదళం అక్కడకు జేరేదిగాదు. ఈలోపలనే ఆ అడవి చాలభాగం దగ్ధమైపోయేది. ఇప్పుడు నిప్పుంటున్న ప్రదేశాన్ని చూచిన వెంటనే అగ్నిమాపకదళం పారాచూట్ ద్వారా దిగవచ్చును. విమానాలనుండి అగ్నిమాపకరసాయన క్రిందకుదిగి కొద్దిసేపునెగురుతుంది. నక్క భయపడి విమానం

న గొడ్డను వెదకటానికి ఈ తేలికవిమానాలు గైకుల బాగాపనికొస్తున్నాయి. పన్నదీ కషకొని కూడగట్టకు రంగుగుతున్నాడు.

సంయుక్తరాష్ట్రాలలో నైరుతి దేశాలలో, గైకులు కుటుంబంతో ఒంటరిపాటుగా ఇగ గూబారుగూ వందలమైళ్ల దిస్తుంటారు. ఒకళ్ల నొకళ్లు కలుసుకొనేందు కిప్పు డీ విమానాలు బాగా ఉపకరిస్తున్నాయి.

అల్లీబిల్లీ లోకంలో అమృతయి కథ

‘అల్లీబిల్లీ ఇన్ ది వండర్లాండు’
రచన
లూయీ కెరోల్

అనుకరణం -
“ఆ స్ట వాన్”

ఎలుక తన కథను ఆటల పదాలు
పాడుతూన్నట్టుగా రాగం మాత్రం
తీస్తూ ఓ లయూ ఓ తీరూ, ఉండీ, లేకుం
డానే చెప్పసాగింది.

కొంకి నక్క ఇంటి క్రక్క
జొంకలూన తిరుగుతున్న
చిల్లెలుకన చూసి అగి,
అట్టే తీసు అగి “ఆ,
కద, పద పంఝి తీకిపద
పంచాయితీ చెప్పించాలి,

నీమీద తప్పు పెట్టి,
నేరానికి కిత్తే యిస్తా
ఇవార నాకు పనే లేకు
ఓవేళ - నంటావేమో, ఆ
పప్పు లుడకవు పద పద
ఇప్పుడే పంచాయితీకి పద”
ఎలక నెల్లజోయి చూసి,
ఎల్లాగో ధైర్యం తెచ్చుకుని
“నక్కలో అంది అయ్యో,
ఒక్కమాట నెలెస్తా;
ఇంత పొద్దున్న పంచాయితీకి,
ఎంత పడకినా పెట్టు దొరకరు
ఇద్దరి మధ్య తీర్పు చెప్పే
పెద్దదొర లేనప్పుడు—
ఊరికీ వాదించుకోవటం,
కోరునెప్పేతిప్పు యీమీ లేదండి”
కొంకినక్క కొంటితవంగా
మక మాపు చూసి అంది.
“లేవిడీ మాటలు చెప్పి ఎవరూ
తరంలే తప్పుకుం దనుకొన్నావా?
తప్పును తప్పును, పద పద
నేనే పంచాయితీ పెద్దను
నేనే తీర్పు చెప్పేదొరను
నీమీద నేరం,
నేనే ఋణపు చేస్తా,
నేనే న్యాయంచూస్తా,
నీ తప్పుంతా విసి,
ఆ తీర్పు నేనే పెస్తా,
నీకు మరణ శిక్ష వేసి,
నేనే శిక్ష అమలు జరుపుతా.”

కథ చెప్తూచెప్తూ ఎలుక దబా
లున ఆగి, పాపంక తీరిగి “నవ్వు
కథ వినటంలేదు. పరధ్యానంగా
ఏదో ఆలోచిస్తున్నావు” అని కోపంగా
అంది.
పాప వెంటనే అతిశయంగా “అబ్బే
బ్బే లేదండి లేదు, నింటూన్నాను

నింటూన్నాను. నాల్లో చరణం దా కా
లయిందికాదా?” ఎలుకకు ఒళ్ళు
మండిపోయి అరవంతో అరచింది:

“అదెల్ల ముడిచూడ్”
పాప, ఎల్లాగో ఎలుకను మంచి
మాట చేసుకొందామని, “ముడా,
ముడి పడ్డదా, ఎక్కడా, నేను
విప్పనా?” అని బహువినయంగా అడి
గింది.

ఎలుకకు కోపం మరి హెచ్చి
పోయింది. “ఆ అవకాశవక వాగుడే
వద్దండి. నవ్వు కావాలని అవమానం
చేస్తున్నావ్” అంది.

పాప “అయ్యో రామా! నే నేం
అవమానం చెయ్యాని అనుకోండే.
అయినా నీకు ఉత్తపుణ్యానికి ప్రతిదానికి
పుట్టెడు కోపం వస్తుందాయెను—ఎల్లా
వడిచేది గొడవ” అంది.

ఎలుక మొహం బిగించుకొని, “ఉహు
హుహు” అని గొణుగుతూ, లేచి
పోవటం మొదలు పెట్టింది.

“బాబ్బాబు! పోకు దా! మా అమ్మ
వు కాదూ, కథపూర్తిగా చెప్పిపోక
పోతే మొండితేలు కుట్టుంది! దా!
మా తల్లివి కాదూ, దా చెప్పు” అని
పాప బతిమాలటం మొదలుపెట్టింది.
తక్కినవాళ్ళందరూ కూడా ఎలుకను
బ్రతిమాలటం మొదలుపెట్టారు. కాని
ఎలుక తలకాయ తిప్పేసి రాక తొందర
తొందరగా నడిచిపోయింది. ఎలుక
మలుపు తిరిగి మాయమైంది
“అరెరె! పాపం కథ పూర్తిగా చెప్ప
కుండా పోయిందే” అంటూ హంస
నిట్టూర్చింది.

ఈ అవకాశం తీసుకొని, ముసిలి
పీత పిల్ల పీతకు నీతులు చెప్తూంది.
“చూశావే అమ్మాయి! ఇది చూసి
అయినా కోపం తెచ్చుకోకూడదని
బుద్ధితెచ్చుకో” అని బుద్ధులు చెప్పడం
మొదలుపెట్టింది.

“ఓ యమ్మ, కాస్త నాలుక కట్టి
బెట్టుదూ తల్లీ! నీమాటలు వింటే చివ
రికి నత్తపురుగుకూడా చిరాకు
పుట్టుకొస్తుంది” అని ఆ పిల్లపీత
తల్లిని గదమాయించింది.

“ఇప్పుడు నాతో దీన ఉంటే ఎంత
బాగుడేది? ఇట్టే, ఈ ఎలుకను
వెనక్కి పిలుచుకొచ్చేదికదా” అని
పాప తనలో తనే గట్టిగా అనుకొంది.
“దీన ఎవరో మేం అడగటానికి
అభ్యంతరం ఏం లేదుకదా!” అని హంస
తన అతిమర్యాదపద్ధతిలో అడిగింది.

పాపకు దీననుగురించి మూట్లాడితే,
వినేవాళ్ళుంటే, ఇంక అన్నం నీళ్ళూ
కూడా అక్కరలేదు. అంత సరదా.

“దీన మా పిల్లి! అసలు ఎంత
మంచిపిల్లి అనుకొన్నావు. దాని

కన్నెన్నోవచ్చు. ఎందరూ! ఎలుకను
పట్టటం ఎంత గమ్మత్తుగా పట్టుంది.
ఓ! చూస్తేనేగాని, అసలు ఎవళ్ళకీ
తెలియనే తెలియదు. పిట్టలను
మాత్రం-అల్లామా పిట్టటికే గప్పవని
ఒక్క గంతేసి ఇట్టే పట్టేసుంది-”

పాప అల్లా మాట్లాడుతూండగానే,
చుట్టూ గొప్పకలవరం బయలు దేరింది.
పిట్టలన్నీ అడావుడిగా లేచి తమ
తమ గూళ్ళకు బయలు దేరాయి. పాల
పిట్ట “అబ్బో, చలి ఎక్కువైంది. ఇంకా
ఇల్లా కూర్చుంటే నాగొంతుక పాడై
పోతుంది” అంటూ తుర్రున ఎగిరి
పోయింది. గోరింకపిట్ట తన పిల్లలను
పిలుస్తూ “పదండి పదం, గూళ్ళకు
పదండి; ఇప్పటికే చాలా పొద్దు
పోయింది, ఇక నిద్దరోవాలి, పదండి.”

కథా గేయం :

ఆ బీ ము త్యం

‘ప్ర సా ద రా వు’
గీ

వరద జల్లువలైన నదిలో
బురదలే వై కుచికినట్టుల,
భగ్నహృదయ స్థంపు కలుహో
ద్విగ్నభావములకా.

కలగి బాగులుచు, కడకు ఎట్టో,
కలత దేర్చుక నెమ్మనమ్మును,
శాంత ధీరమొనర్చి వేణా,
వంత మానాడూ.

కన్నియకే జీవితమృంతా
జన్నియగ గట్టించినట్టుల,
పెండిలే లేకే వేణా
ఉండి పోయాడూ.

* * *

ఆలుమగలై, సుఖములకాదమ
బాలప్రాయపురాటి వలపును,
నిత్యకోభాకర మొనర్చుకు
ముత్యమూ, ఆణి—

పూర్వపుణ్యాల్ పండినట్టుల
సర్వసాభాగ్యాల దేలుచు,
పేదబ్రతుకుల మాధురిమముల
చేదుకొన్నారూ.

ఒకరొకరి కండగా నిలుచుచు,
ఒకరి కొక్కరు సాయముగ, సం
సార మొక స్వర్గమై సుఖముల
చూరగొన్నారూ.

4

5

6

ఆస్త్రప్రయోగం

శ్రీ వడ్డాది రామారావు

అంటూ తనపిల్లలను వెంటపెట్టుకొని బయలుదేరింది. ఉడుతపిల్ల, కోతిపిల్ల, హంస, డేగ పిల్ల, అన్నీకూడా ఒక్కటిలేకుండా బయలుదేరి వెళ్ళి పోయాయి.

పాప ఒక్కతే కూర్చుని జాలిగా "అయ్యో! దీనపేరు తేకుండా ఉండాలింది. ఇక్కడెవళ్ళకూ దీన అంటే ప్రదేమిటో ఇవ్వమే లేదు. పాపం, దీనా! ఇంక నీవు నాకు కనబడవు కాబోలు" అంటూ, ఒంటరిపాటుగా కూర్చుని ఏడవడం మొదలుపెట్టింది.

ఇంతలో మళ్ళీ తపతప మంటూ తప్పటడుగుల శబ్దం విలబడింది. ఎలుక మళ్ళీ మనస్సు మార్చుకొని కథ చెప్పటానికి వస్తోందేమో నని పాప ఉత్సాహంగా చూసింది.

వైవిధ్యంలో తూర్పుదిశగా ఒక పట ప్రకటన ఉంది. దానికి పదిగజాల దూరంలో ఒక చక్కని ప్రవాహం గలగల ప్రవహిస్తున్నది. కుటీరమునకు అటుయిటు రెండు గున్న మామిడి చెట్లున్నాయి. కుడివైపు మామిడి చెట్లక్రింద నున్న తిన్నే మీద పరశురాముడు తపస్సులో మునిగి నిశ్చలమయిన సరస్సులాగ ఉన్నాడు.

అక్కడికి ఆస్త్రవిద్య శిష్యులతో ఉండుకు కర్ణుడు వచ్చాడు. దూరంనుంచే పరశురాముణ్ణి చూచాడు. గుండెలలో ఆనందం, దిగులు పెన గొన్నాయి. ఇలాంటి అవతార పురుషుడికి శిష్యుణ్ణి కావడంకంటే భాగ్యం ఏమింది అనుకున్నాడు. కాని అతని! శిష్యుణ్ణి అడడం ఎలాగ? పరశురాముడు బ్రాహ్మణికి తప్పితే యితరులకు విద్య చెప్పడు. నూతనక్రతుడనంటే అసలే

చేరనియ్యడు. తాను ఏదో విధంగా విద్య శిష్యులతోపడమే ముఖ్యం. విద్య నేర్చిన తరువాత ఒక వేళ తన కులం తెలిసివా కాళ్ళమీద పడి తుమారైనా వేడినే ఊరుకోక పోతాడా అనుకున్నాడు కర్ణుడు. మొత్తంమీద తాను బ్రాహ్మణుడనని అబద్ధం చెప్పడానికి నిశ్చయించుకున్నాడు.

పరశురామునివద్ద శిష్యులలో యితరవాడు లేడనిపించుకున్నాడు కర్ణుడు. ఈ శిష్యుడు లేనిచే పరశురాముడు ఒక్కతూగం ఉండలేడు. సంధ్యావందనం చేస్తే కర్ణుడు దిగ్గర ఉండాలి. నిత్యాన్ని హోత్రానికి పరికరాలు కర్ణుడు కూర్చునే సమృతం. కర్ణుడు చేతితో నేకరించిన కిందములములే మధురంగా ఉంటాయి తుదకా గురువుగారికి కూర్చుంటే, నిలబడితే, పడుకుంటే పతి అవస్థలను కర్ణుడే వుండాలి.

కుటీరం అగమమీద చిత్రాసనం పరుచుకొని కర్ణుడి తొడమీద తల పెట్టుకొని పరశురాముడు పడుకున్నాడు. నిత్యాసమైన గట్టిగా పీల్చి పురువుగారి నిద్రకు భంగం కలుగుతుందని కర్ణుడు బహుభాగరూపకలో మెలగుకున్నాడు. సర్వం బహునిశ్చబ్దంగా ఉంది. అడవిలోని పక్షులుసహా ఋష్యుత్తముని కనుకూలించి కూత లిడడం మానివేశాయి. ఆ నిశ్చబ్దాన్ని భేదించుకొని ఒక తుమ్మెద వచ్చింది. కొంతసేపు దూరందూరంగా తిరిగి క్రమంగా సమీపించడం ప్రారంభించింది. కర్ణుడు చాలా విచారించాడు. గురువుగారి నిద్రకు భంగం కలుగుతుందని. తుమ్మెద ఎగిరిగి కర్ణుడు కూర్చున్న దిగ్గర వాలింది. సమయం దొరికిందని తొడతో అడిమిపట్టేడు. శబ్దం ఆగి పోయింది. గురువుగారు చక్కగా నిద్రిస్తున్నారు. కాని భృంగం తప్పించుకుపోడానికి దారిదోరకక కర్ణుడి తొడిగలకడం ప్రారంభించింది. రక్తం చిమ్మి, ఓడి, ధారగట్టి క్రమంగా తొడలోంచి ప్రవహించడం మొదలెట్టింది. గురువుగారు దిగ్గన లేచారు. సర్వం ప్రశాంతంగా పరిశీలించారు. శిష్యుని ఎగాదిగా చూచారు.

గు : నాయనా! నీ కులమేది?
శ : స్వామి! వింతగా నడుగుచున్నారేమి!
గు : నీ కులం నిజం చెప్పు.
శ : నూతనక్రతుడను.
గు : బిడ్డా! మొదట అబద్ధమే చెప్పితిని.
శ : తమింపుడు. విద్యయందు గల మమకారంచేత.

గురువుగారి మనస్సులో శిష్యుడేమిట తన ఆశయములకు చాలనే పు యుధం జరిగింది. ప్రాణంతో సమానమయిన శిష్యుని వదలుకోడమా! శిక్షించడం మరి అసమృతం. మరి తన నూత్రాలు మనో నిశ్చయాలకు ప్రియి చెప్పింపిందా? కర్ణుడు తామసులలో సజ్జనుడు కావచ్చును కాని కేవలం సాత్వికుడుకాడు. అస్త్రాన్ని మారణయంత్రాలు. అవి మనోదుర్బలులు తామస పురుషులు పాల బడరాదు. జగత్కల్యాణం కోరి స్వార్థం లేని పురుషులు తప్పని పరిణామ సమయాలలో మాత్రమే ఉపయోగింపవలసింది. అందుచేతనే సనాతనంగా అవి ఋషులు ఆధీనంలోనే ఉన్నాయి. ఋషులు మొగమాటం పెట్టుకొని తామసపురుషులకు అస్త్రోపదేశం చేయడం వల్లనే తాను దిగ్విజయయాత్ర చేసి రాజకుటుంబాలలో బ్రహ్మరేజువైన ప్రతేక పెట్టకులని వచ్చి నది. అలాంటి పరిస్థితులలో ప్రియశిష్యుడని మన్నించడమా, జగత్కల్యాణం ముఖ్యమా, శిష్యుడు ముఖ్యమా; తనశిష్యుడు కోసం, తన స్వార్థంకోసం సహకాయములను, పత్నీపూర్ణి ాడుచెయ్యడమేనా? అయినా కన్న బిడ్డలాంటి వాడిని, మోకరించి, చేతులు మొగిలదీసడమైన సంతోషధారగా కన్నీరు కార్చి తుమారైనా వేడే కర్ణుణ్ణి శిషించడం ఎలాగ? శిషించడానికి మనస్సు ఒప్పులేదు. ఆలోచించాడు పరశురాముడు. పోనీ వాడే పోయాడు. మనం యిచ్చిన విద్య మనం లాగుకుంటే చాలు అనుకున్నాడు.

మొఖాన్ని లేసి కోపాన్ని రూపించి కర్ణునితో గంభీరంగా చెప్పేడు. "కర్ణా! నన్ను మోస చేశావు. బ్రాహ్మణుడనని అబద్ధం చెప్పావు. మోసగించి ఆస్త్రవిద్యనేర్పావు. నీలాంటి మోకారి అస్త్రాన్ని దుర్వినియోగం చేస్తాడు. నీ ఆనీతికి శిషించాలని ఉంది. కాని మూలాంటిసాత్వికులకు ప్రత్యక్షకారం కూడదు. ఇదిగో విను; నీవు నావద్ద నేర్చిన ఆస్త్రవిద్య ఈ తూణం లగా యతు సంకరరంగంలో నీకు జ్ఞప్తికి రాదు. పో!" అన్నాడు.

కర్ణుడు చేసేదిలేక నిన్నుబుచ్చుకొని యింటికి పోయాడు.

తప్పదారిని ప్రారంభించిన పని విషాదంగానే ముగుస్తుంది.

వినోదాలు

నీతకు ఐదేళ్ళూ రాగానే బళ్ళో వేశారు. నీతకూడా చక్కగా చదువు కొందామనే బడికి వెళ్ళింది. బడినుంచి ఇంటికి రాగానే తల్లిసంతోషంతో నీతను బుజ్జగించింది. బడికి వెళ్ళితే బాగుంటుంది అని నీతకు అనిపించే మాదిరిగా, బడివిషయాలు అడుగుతూ "నీతా! మీ మాస్టరు మంచిదేనా! బాగా పాఠాలు చెప్తాందా?" అని అడిగింది.

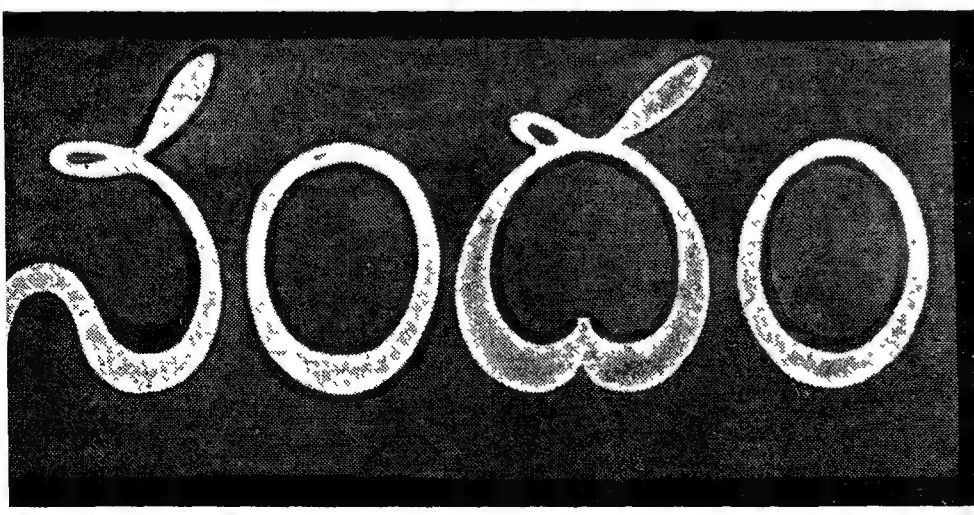
నీత: - "మాస్టరు మంచిదే గాని, మా మాస్టరుకు ఏమీ రావ మ్యూ; చివరికి క తరువాత వచ్చే అక్షర మేమిటోకూడా తెలియదు. నన్నే అడిగి తెలుసుకొంది. ఇంకా తక్కిన పిల్లల్నికూడా అడిగి నేర్చుకొన్నవే మర్చిపోయి మళ్ళీమళ్ళీ అడిగి నేర్చుకొంటుంది"

* * *
రాముడు రోజూ ఏదో చిలిపి తగవు ఎవళ్ళతోటో ఒకళ్ళతో తెచ్చుకొంటూ, రోజూ కొట్లాడి తగవులు తెచ్చుకొంటూంటే, వాళ్ళ అమ్మ బుద్ధి చెప్తూ,

"అబ్బాయి! అల్లా ఇట్టే పోట్లాటలు తెచ్చుకోరాదు. ఎవళ్ళతోటీ కొట్లాటలకు దిగరాదు. ఇకనుంచి ఎవళ్ళమీ వైనా కోపం వచ్చినప్పుడు, ఒకటినుంచి నూరుదాకా అంకెలు లెక్కపెట్టుకో! కోపం తగ్గిపోతుంది. కొట్లాటలు రావు." అని బుద్ధిచెప్పింది. రాముడు మళ్ళీ మన్నాడు, చొక్కా చిరిగి, ధూళి రేగుతూ, దెబ్బలాడివచ్చిన వైఖరితో తయారయ్యాడు.

తల్లి: - "ఏరా! మళ్ళీ ఎవళ్ళతోటో దెబ్బలాడివచ్చావా? నూరుదాకా అంకెలు లెక్కిపెట్టుకోమని నేను చెప్పలా?"

రాముడు: - లెక్కిపెట్టటం మొదలెట్టానమ్మా. కాని పదిదాకా వచ్చే లోపలే ఆ కిష్కిగాడు కలబడి కొట్టాడు. మరి వాడు నూరూ పూర్తి అయేదాకా ఆగందే, నేను మాత్రం ఎల్లా లెక్కిపెట్టేదీ?"

రెండు రత్నాలు

పిల్లల కథలు

"నే రా వ"

అనగనగా ఒక వర్తకుని దిగ్గర ఎక్కువవెంకల రెండు రత్నాలు ఉండేవి. అతడు దూరదేశములకు వెళ్ళాలని నిశ్చయించుకుని తనదిగ్గర ఉన్న రెండు రత్నాలను తన స్నేహితునిదిగ్గరకు తీసుకొని వెళ్ళి "ఈ రెండు రత్నాలు జాగ్రత్తగా దాచు, నేను త్వలోనేవచ్చి మళ్ళీతీసుకుంటాను" అన్నాడు.

కొంతకాల మైనతరువాత ఆవర్తకుడు తన ప్రయాణాన్ని ముగించుకొని అతని స్నేహితుని దిగ్గరకు వెళ్ళి "నా రత్నాలను ఇవ్వు" అని అడిగేడు. "ఏదత్నాలు? నీవు నాకనలు రత్నాలు ఏమీ ఇవ్వలేదు" అతడు బదులు చెప్పేడు.

ఆవర్తకుడు మర్యాద రామన్న దిగ్గరకు వెళ్ళి "స్వాయాధిపతి! నా రత్నాలను తీసుకొన్న దొంగను శిక్షించు"మని అడిగేడు. మర్యాద రామన్న ఆవర్తకుడు చెప్పిన సంగతులు విని వారిద్దరినీ ఇండ్లకు పంపిన వేసేడు.

మర్యాదరామన్న ■ వర్తకుని దిగ్గరనుంచి, అతడు తీసుకున్న

రత్నాలటువంటివి 98 రత్నాలు తీసుకొనివచ్చి, వానిని వర్తకునిస్నేహితుని దిగ్గరకు పంపించి, "నీవంటే నాకు చాలా నమ్మకము. ఈ హారములో ఉన్నవన్నీ 100 రత్నాలు. కాని ఈ దారము వాడుకచేత నన్నబడింది. మళ్ళీ ఒక క్రొత్త దారమునకు ఇవన్నీ గ్రుచ్చి రెండు రోజుల్లో ఇవ్వ"మని చెప్పాడు.

అతడు ఇంటికి వెళ్ళినతరువాత ఆ రత్నాలను లెక్కపెట్టేడు. కాని అవి 98 మాత్రమే ఉన్నాయ్. అవే గ్రుచ్చి పంపితే న్యాయాధిపతి తనను చెరలో పెట్టాడు—బహుశా ఆ రెండురత్నాలు దారిలో పోయిఉంటాయ్! అనుకొని తనదిగ్గర ఉన్న రెండు రత్నాలను వాటితో కలిపి క్రొత్తదారానికి గ్రుచ్చి మర్యాదరామన్నకు ఇచ్చేడు.

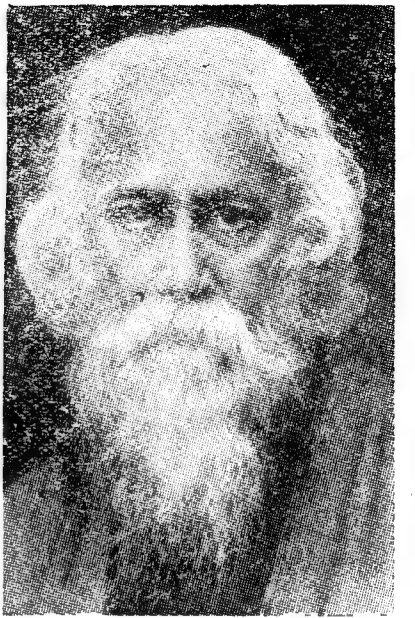
మర్యాదరామన్న తన ఉపాయం చేత దొంగను కనుగొని అప్పడే దొంగిలించిన "రెండురత్నాలు" కూడ దొరకినాడుకు చాలా సంతోషించి, దొంగను శిక్షించి, రెండు రత్నాలు వర్తకునికి ఇచ్చివేశాడు.

బాపూజీ భావాలు :

సత్య, సాందర్యాల సన్నిహిత సంబంధం

అమరేంద్ర

అద్ది ఒక అపూర్వ సంఘటన. అద్భుతదృశ్యం. అప్పటికి బాపూజీ గురుదేవులు ఒకరి నొకరు కలుసుకుని ఎంతో కాల ముంది. కంట పడ గానే ఒకరి నొకరు ఎంతో ఆ ప్రియంగా గాఢంగా కాగిలించుకున్నారు. ఆ వృద్ధమూర్తుల సమావేశాన్ని కర్ణాటా చూస్తూ కవిశోకిల శో జనీ దేవి పులకించి పోయింది. ఆసన్నివేశాన్ని ఇల్లా వర్ణించింది "సత్యం సాందర్యం పరస్పరా లింగనం చేసుకున్నాయి!"

అవును. బాపూజీ సత్యసాధకుడు. గురుదేవ్ సాందర్యోపాసకుడు. బాపూజీ సత్యానికి మూర్తి కావం. గురుదేవ్ సాందర్యానికి ప్రతినిధి. సమ కాళికులైన ఈ మహామహుల పరస్పరానురాగం సత్యసాందర్యాల సన్నిహితసంబంధానికి ప్రబల నిదర్శనం!

నిజం—సత్యదూరమైన సాందర్యం నిరర్థకం. అదేవిధంగా సాందర్యస్వరూప సోకని సత్యం నీర సం. అందువల్లనే సత్యసాందర్యాల సమన్వయమే ఆదర్శశిల్పానికి మొదటిసూత్రం. ఈ విషయాన్ని గురించి ఎందరో కవులూ, రచయితలూ, విమర్శకులూ చాలాచాలా రాశారు. అవి అందరికీ తెలిసినవే.

సత్యంకోసం జీవించి సత్యంకోసం మరణించిన బాపూజీ సాందర్యాన్ని గురించి, జీవితం లోనూ, కళలలోనూ సత్యసాందర్యాల సంబంధాన్ని గురించి వివిధంగా తలపోశారో తెలుసుకోవటం చాలా ముఖ్యం. ఎందుకంటే బాపూజీ కొవ్వొత్తి సృష్టించకపోయినా ఆయన ఉత్తమ కవి. ఆయన జీవితమే దివ్యమైన కావ్యం. మహా కవుల ప్రశ్నోత్తరాలైన సానుభూతి, చిత్త శుద్ధి, హృదయవైకల్యమూ బాపూజీజీవితం లోని ప్రతిఘట్టంలో దేదీప్యమానంగా గోచ రిస్తాయి. బాపూజీ సత్యాన్ని, సాందర్యాన్ని ఈ విధంగా వివరిస్తున్నారు

ప్రతి వస్తువుకీ రెండు స్వరూపాలున్నాయి. ఒకటి బైటికి కనిపించేది. రెండవది లోపల

దాగినది. వస్తువుల బాహ్యస్వరూపం సాదర్యం. వాటి ఆంతర్యం సత్యం. సాందర్యం సత్యానికి సహకారి. మరుగుపడిన మానవాత్మను ప్రకటించటమే కళలన్నిటికీ ఆదర్శం. దాగిన ఆంతరంగిక సత్యాన్ని వెలువరించటమే సాందర్యానికి విధి. ఈ విధమైన ఆత్మప్రకాశానికి సాయపడగలిగి నంతవరకే కళల విలువ, ఉపయోగము.

కాని, ఈ శోజుల్లో కళారాధకుల మని చెప్పుకునేవాళ్లు చాలామంది వున్నారు. వారి రచనల్లో ఉన్న తిశోసం పరితపించే ఆత్మ లేదు. ఆధ్యాత్మిక-చింతకాని, అకాంతికాని వాళ్ళ రచనల్లో కనబడవు.

ఆత్మయొక్క నిజస్వరూపాన్ని కనుగొనటానికి తోడ్పడటమే కళలపరమావధి. నేను బాహ్యసాధనాల సాయంతోకూడానే ఆత్మసాక్షాత్కారాన్ని పొందగలను. కనకనే నా జీవితంలో నిజమైన శిల్పం వుందని చెప్పుకోగలను. నాగడి గోడలకి బొమ్మలు లేవు. నాగడికి ప్రకృత్యకూడా అవసరంలేదు. కప్పు లేకపోతే హాయిగా ఆకాళంలో ప్రకాశించే లక్షల నక్షత్రాలకేసి చూస్తూ వుండొచ్చు. దివ్య సాందర్యం తో నిండిన నక్షత్రాల కాంతితో ఏ మానవశిల్పం, ఏ మానవకావ్యం తులనాగలదు? దీన్ని బట్టి నేను శిల్పానికి విలువ లేదనటంలేదు. ప్రకృతిలో గోచరించే సాందర్య మూర్తుల తో పోలిస్తే కృషితో కూడిన మానవశిల్పాలన్నీ అసమగ్రమైనవేనని నా అభిప్రాయం. మానవాత్మ తనని తాను తెలుసుకోటానికి వేసి ముందడుగు లో తోడ్పడటమే ఈ శిల్పాలన్నిటికీ ఆదర్శం.

నాకు సత్యంలోనే సాందర్యం గోచరిస్తుంది. నేను సత్యం ద్వారా సాందర్యాన్ని కనుగొంటాను. సాధారణంగా అందరికీ సత్యం లో సాందర్యం గోచరించదు. సత్యాన్ని చూసి చాలమంది బెదిరిపోతారు. కాని సత్యం లో సాందర్యాన్ని సందర్శించగలిగినప్పుడే నిజమైన శిల్పం అవతరిస్తుంది.

నిజమైన కళారాధకుడి దృష్టికి ఒక సత్యాన్ని ప్రతిబింబించే అందం లేని ముఖంకూడా సుందరంగానే కనిపిస్తుంది. సత్యదూరమైన సాందర్యం నిరర్థకం.

ఒక్కొక్కప్పుడు బైటికి అందంగా కనిపించని స్వరూపాందారా సత్యం ప్రకాశిస్తూవుంటుంది. సోక్రటీసు తన దేహానికి వన్నె తెచ్చిన సత్య సాధకుడు. కాని అతనికంటే అందవికారి గ్రీసు దేశంలో మరొకడు లేడు. ఆయనప్పటికీ నా దృష్టికి సోక్రటీసు సుందరంగా కనిపిస్తాడు. జీవిత మంతా ఎవతెగని సత్యాశ్వాసకుని వేదించిన సోక్రటీసు బాహ్యస్వరూపం అందవికారమైనప్పటికీ అతని నిజస్వరూపం సాందర్యశోభితమని నా అభిప్రాయం.

సత్యాన్ని ఆసత్యమూ, మంచిని చెడు అవ్వడూ అంటి పెట్టుకునే వుంటాయి. కళారాధకుడి మనస్సులో కూడా నిజమైన దృష్టితోపాటు వక్రదృష్టికూడా వుంటుంది. కళారాధకుడు సత్యమైన దృష్టిని ప్రసరించగలిగినప్పుడే నిజంగా సుందరమైన శిల్పాన్ని సృష్టించగలుగుతాడు. ఇటువంటిదృష్టి జీవితంలో అరుదు. ఇటువంటి సృష్టి శిల్పంలో అరుదు.

ఒక సూర్యాస్తమయంలోని శోభా, నక్షత్రాలమధ్య వెళగొండే నెలవంక అందమూ, వాటివెనక దాగిన సృష్టికర్తని గురుకు లేవాలి. అల్లాగురుచేయగలగటమే వాటి సాందర్యంలోని సత్యం. సృష్టికేంద్రంలో దాగిన సత్యాన్ని చాటించకపోతే ఈ సూర్యాస్తమయ సాందర్యంలోవున్న గొప్పతన మేమిటి? నెలవంక అందాన్ని చీకడుదీనై చూసే సమయంలో ఈ సాందర్యానికి కారకుడైన సృష్టికర్త శిల్ప విన్యాసాన్ని ధ్యానించటంలో నా ఆత్మ నిమగ్నమవుతుంది. సృష్టికర్తనీ, ఆయన కారు జ్యాన్మీ ఈ సృష్టి అంతటిలోనూ సందర్శించటమే నేను కోరేది. సృష్టికర్తని స్మరింపజేయని సాందర్యాన్ని నేను అవగోహంగా భావిస్తాను. ఆత్మని ముందుకు సాగనివ్వకుండా అడ్డు తగిలే సాందర్యం కేవలం భ్రాంతి.

ముందు సత్యాన్ని సాధించు. సాందర్యమూ, సౌజన్యమూ తరవాత వాటంతట అవే సిద్ధిస్తాయి. ఇదే జీససు సందేశం (Sermon on the Mount). నా దృష్టిలో జీసస్ ఉత్తమశిల్పి. సత్యాన్ని సందర్శించి ప్రబోధించాడు. మహామదీకూడా గొప్ప కళారాధకుడే. అరేబియా

సాహిత్యాని కంటటికి అలంకారప్రాయమైనది కొరాఫ్—(ఇది చాలామంది పండితుల అభిప్రాయం) ఎందుకల్లనంటే, ఇద్దరూ గొప్ప సత్య సాధకులు కావటంవల్ల చక్కటి శైలి వారికి సహజంగానే నీడించింది. ఇదే నేను కోరే సత్యం. ఇదే నేను కోరే సాందర్యం. వీటి శోసమే నేను జీవిస్తాను. వీటిశోసమే ప్రాణ సమర్పణ చేస్తాను. ఈ విషయంలో కూడా సామాన్య ప్రజలని మరిచిపోకూడదు. అందరికీ సాందర్యంలో సత్యాన్ని కనుగొనే దృష్టి అలవరచటం కష్టం. వారి కళ్ళముందు సత్యాన్ని సాక్షాత్కరింపజేయటమే మన కర్తవ్యం. ఆకలికి అల్లాడే ప్రజలకి ఏదీ ప్రయోజనకారిగా వుంటుందో అదే నా దృష్టికి అందంగా కనబడుతుంది. మనం ఈనాడు ప్రజానీకానికి జీవితావసరాలని అందజేయగలిగితే అందచందాలు, రూపవిన్యాసాలూ తరవాత సాధించవచ్చును.

పంగితమన్నా, ఇతరకళలన్నా నాకు ప్రేమ. కాని సాధారణంగా అందరూ వాటి పట్ల చూపేటంత శ్రద్ధ నాకు లేదు. వీటిని అరం చేసుకోటానికి ప్రత్యేకమైన శిక్షణ కావాలి. ఇటువంటి శిక్షణని కోరే కళల విలువను నేను గుర్తించలేను.

జీవితమే అన్ని కళలనీ మించిన శిల్పం. ఏమనిషి జీవితం సత్యసాధనలో పరిపక్వమై ఆదర్శానికి చేరువగా వుంటుందో అతనే నా దృష్టిలో ఉత్తమశిల్పి. ఉత్తమశిల్పినికి సాధు జీవనమే ప్రాతిపదిక.

సామాన్య ప్రజానీకానికి అందుబాటులో వుండే సాహిత్యాన్నే శిల్పమే నేను కోరేది.

కన్నీరు కుడిచి ఓదార్చగలిగినదే నిజమైన శిల్పం. పరిశుద్ధమైన హృదయమే నిజమైన సాందర్యానికి నిలయం.

వెనుగొండ రేకుపనివారల సమాకార సంఘం శ్రీ తంగిరాల కృష్ణానందతిలక్

ప్రభువు గోదావరి జిల్లాలో నర్సాపురం నిడదవోలు రోడ్డున పెనుగొండ అనే పట్టణం గలదు. యిది వైకుంఠపురి దేవత ఆయన కన్య కావరమేశ్వరి ఆలయం. యీ పట్టణంలో ముఖ్యమైన వృత్తులలో, యినపకసతో గృహాపకరణము, గృహాలంకారములకు వుపకరించే వస్తువులు చేసే పరిశ్రమలగొప్పది. యింకా అనేకం ధాన్యంమిలులు, గొప్పవ్యాసార్థ గలదుగాని కొన్ని జిల్లాలకు కేంద్రగా యీ యినప కేకు వస్తువుల పరిశ్రమే గొప్పది. యీ పరిశ్రమ అన్ని వర్ణములవారికీ తరతరాలు పడి వస్తూన్నందున వీరు చేసే వస్తువులు సీమవస్తువులను మించివుండును.

యిక్కడ తయారు అయే గృహాపకరణములు బొంబాయిలు, లాంతర్లు, బెడ్రూము లెట్టు, బకెట్లు, ముగ్గుగొట్టములు—ఒక టేమిటి ప్రతీ వస్తువు యినమయితో చేయవలసినవన్నీన్నీ గృహాలంకారములు పనికి వచ్చేవి నూటుకేనులు, బ్రంకుపెట్టులు, క్యాఫుపెట్టులు మొదిలుగాగలవి. యీ పరిశ్రమ ఏ యింటి కా యింటినద్ద

స్త్రీ పురుషులు పిల్లలుకలసి చేసుకొనుటకు వీలయినది. పెద్దవాడు ముడిరేకు కత్తిరిస్తే భార్య అతుకుతుంది. పిల్లలు దానికి వలయు చిల్లరపని చేస్తారు.

ఇంకొక పద్ధతి ఏమంటే కొందరు సాపు కార్లు కార్కానాలు ఏర్పరిచి ప్రేత్రికేటరుగా గవర్నమెంటులో రిజిస్టరయి కార్మికులను నెలజీతాలపై పెట్టుకొని వ్యాపారం సాగించే పద్ధతి గలదు. యినమకు యుద్ధంవచ్చినాక కంట్రోలు, కోటాలు ఏర్పరుచుటచే ఏ కుటుంబమున కా కుటుంబం స్వతంత్రంగా చేసుకొనుటకు ముడి సరుకు సంపాదించ లేక కార్కానాలలో పనివారుగా కూడా చేరవలసి వచ్చినది. యీ పారిశ్రామికులకు మరొక వృత్తి తెలియక పోవుటచే ఏదో కాడికి యజమాని వద్ద కార్కానాలో పని చేయకపోతే కుటుంబపాపణ జరిగే విధానం లేకపోయింది.

పైని చెప్పిన గృహాపకరణ, గృహాలంకార ము లే కాదు వ్యవసాయపనిముట్లు—పొరలు,

గొడ్డళ్లు, తోలికలు, కత్తులు యావత్తున్నా తయారుచేస్తారు. బందులు, గొలుసులు, ప్రతీది, వాసంమేకులు దగ్గరనుంచి చేస్తారు. యంత్ర సామగ్రివుంటే తీగమేకులుకూడా చేస్తారు. యుద్ధం రావడం, యినమకు కంట్రోలు. కోటా ఏర్పాటు కావడం ప్రజలకు కావలసిన వస్తువులు మార్కెట్టులో లభించకపోవడం, కార్మికులకు రెండో వృత్తి తెలియక పోవుటచే తప్పనిసరిగా యెదోకాడికి యజమాని వద్ద కార్కానాలో స్త్రీ పురుషులు పని చేయడం కట్టినించి ప్రేత్రికేటరుగా కూడా కార్కానా యజమానియే రిజిస్టరు కావ తో యిక పెట్టుబడిదారితో యంత్రంమంచి అవకాశం ఏమి కావాలి? ప్రభుత్వం నుండి కంట్రోలు లేటుకు ముడి సరుకు తీసుకు రావటం, గతిలేక వచ్చిన పని వార్ల చేత రోజుకు గం రిలు. తక్కువ, జీతాలు మజూరీలు, చిల్లరచిల్లరగా వుప్పుక్రింద, పప్పుక్రింద సరిగుచ్చటం ఆ సరుకు ప్రజలకు కంట్రోలు లేటుపై 10 రెట్లు బ్లాకుకు అమ్మడంమూలాన కార్కానాయజమానులు, వ్యాపారులు, మేడ మీద మేడ చేయడం కార్మికులు పెంకుట్టి యిప్పియటాకుయిట్లు—అదియిప్పి గ్రామాంతరం పిమ్మట పాటిమన్నుకూడా అమ్ముకొని గోతులు పూడ్చుకోలేక గోతులలోనికి వస్తూవున్న కార్మికు గుడినెలు నేటికీ పెనుగొండలో చూసవచ్చును.

ప్రజల కా వస్తువులు సక్రమంగా దొరకుటలేదు. కార్మికునిస్థితి ఈ ఆఫోగతి అయినది. అప్పుడు కార్మికులంతా యినపవస్తువులవృత్తిచేసే సహకారసంఘంగా ఏర్పడిరి. దీనిలో మొం బర్లు అంతా కార్మికులు సుమారు 1000 మందివరకు యీ కార్మికుల యీకాలో వున్నారు. సంఘంగా రిజిస్టరు అయినది. 1947 లో. ఏమి లాభం? కోటా లేదు. ఏదో బ్రహ్మాండంమీద అగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటువారు 58 గురు పని వాండ్రుకు సరిపడ్డ (15 రోజులకు) కోటా వ్యవసాయ పనిముట్లు చేసేందుకు యిచ్చిరి. సంఘమువారు యిప్పటికి రెండునెలలు సుంచి యిచ్చిన కోటా పనిముట్లు చేసే అక్కడవుంచిరి. వీరికి అమ్ముటకు హక్కులేదు. డిపార్టుమెంటు వారు వీరికి మజూరీలు యిచ్చి సరుకు తీసుకు వెళ్ళక 2000 పా రలు వగైరాలు నిల్వవుంకి పోయింది. 3 వ నెల కోటాకు సోల్సురకం తిరుటలేదు.

గ్రామాలచెంబడి తిర్ది పాతడబ్బాలు కొని జల్లేడలు, కిర్నూయిల్లుబుడ్లుచేస్తున్నారు. యీ సంఘమునకు ప్రభుత్వం దోహదంచేసే దబారీ వాడిని తొలగించి కొనుగోలుదారనకు వృత్తి దారనకు సరమైన న్యాయమైనధరలు కిట్టును. యీ సొసైటీ పేరు ధనం యిప్పుడు5000. యీ రెండుమాసాలలో కార్మికులు 600 రూ.లు లాభం సంపాదించి 8000 వేల రూపాయలు విజవగల్గిన పనిచేసిరి.

ఆర్థిక పారిశ్రామిక వ్యాపార విషయాలు

మద్రాసు పారిశ్రామికాభివృద్ధి సంఘ సూచనలు

మద్రాసు రాష్ట్రంలో ఏ ఏ క్రాంతి పరిశ్రమలను స్థాపించవలెనో ఆలోచించి సూచనలు చేయుటకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఒక సంవత్సరము క్రిత నొక సంఘమును నియమించెను. ఆ సంఘ సూచన లిప్పుడు క్లుప్తముగ ప్రకటింపబడినవి. ఆ సంఘమునకు శ్రీ యన్. పార్థసారథిగారు అధ్యక్షులు. శ్రీ యతులు కుమారస్వామిరాజు, ఆర్. సూర్యనారాయణరావు, పశ్చింరాజు, మహమ్మద్ ఇస్మాయిల్, డా. నారాయణస్వామి నాయుడు, బి. సందీపరెడ్డి, సామ్యూల్ ఆరల్ గారలు ఇతర సభ్యులు.

రాష్ట్రపారిశ్రామికాభివృద్ధికి ఈ సంఘము స్పష్టముగ పథకమును తయారుచేయలేదు. మన రాష్ట్రములో స్థాపించుటకు వీలగు, స్థాపించ నవుపరమగు పరిశ్రమల నన్నిటినిమాత్రము ఏకరువుపెట్టినది. ఈ వివరములు మన ప్రభుత్వ మునకే గాక, పారిశ్రామికవేత్తలకు, ఇతరులకు ఎంతకాలమునండియో తెలిసినవే. మన రాష్ట్రములో ముఖ్యముగ పరిశ్రమ లన్నియు స్థాపించ వలెనని ప్రతి పాక్షకు యోచనచేయున్నాడు. ఆ విషయములనే పునరుద్ఘాటించుటకు ఒక సంఘము సవత్సరకాలము తీసికొన నవుపరమలేదు. ఫలాన ప్రాంతములో, ఫలానపరిశ్రమను ఈ గడువులోపల స్థాపించవలెనని, ఆ పరిశ్రమకు అవుసరమగు యంత్ర సాగుగి, నిపుణులు ఎక్కడ, ఎట్లు లభింతురో, ఆ పరిశ్రమ ఉత్పత్తికి ఎంత వుండవలెనో, దానికి ప్రభుత్వ మెట్టి సహాయము చేయవలెనో మొదలగు ముఖ్యవిషయములను గురించి ఈ సంఘము క్రద్ద వహించియుండునచో బాగుండెడిది ఈ సంఘ మి విషయమును పరిశీలించి నట్లేదు.

మన రాష్ట్రాభివృద్ధిసంపదనుగురించి సంపూర్ణ పరిశోధన ఇంతవరకు జరుగలేదు భూగర్భ కాస్త్రాశాఖవారు, ఈ విషయమున క్రద్దగైకొనుట లేదని, ప్రభుత్వముకూడ ఉదాసీనత వహించుచున్నదని ఇదివర కెన్నేనిసార్లు ఫిర్యాదు చేయబడినది. ఈ సంఘముకూడ దానినే పునరుద్ఘాటించినది. అది విషయముగా, ఏ ఏ ప్రాంతములలో ముందుగా, ఎంత త్వరగా జరుగవలెనో ఈ సంఘము సూచించలేదు. బహుశః ఈ పథక నిర్ణయము ప్రభుత్వమే చేయవలెనని వీరు భావించి యుండవచ్చును. అయినచో ఈ సంఘము చేసిన కృషి యేమో, ఇదివరకు యదరేరింగిన విషయములను కేవలము పుణరుద్ఘాటించుట తప్ప, తెలియదు. ఈ సంఘసూచనలు క్లుప్తముగా ప్రకటింపబడియుండుటచే, వీరు సూచించినవివరములన్నియు మనకు తెలిసియుండకపోవచ్చును.

ఫలానప్రాంతములో ఫలాన పరిశ్రమను స్థాపించవలెనని ఈ సంఘము కొన్ని సూచనలు చేసినది. వీయే సందర్భములను పరిశీలించు దృష్టిలోనుంచుమని ఆ సూచనలు చేయబడినచో కాని అవి మాత్రము అసంతృప్తికరముగానే యున్నవి. ప్రతి క్రాంతిపరిశ్రమను మద్రాసుపట్టణములోనే స్థాపించవలెనని ఈ సంఘ అభిప్రాయ మైనట్లున్నది. రాష్ట్రములలోను, దేశములలోను అన్ని ప్రాంతములందును పరిశ్రమలు సమముగా స్థాపించబడినచో, అన్ని ప్రాంతములు అభివృద్ధి చెందుటకు వీలుండును. పరిశ్రమలన్నిటిని ఒకే పట్టణమున కేంద్రీకరించుకొనువిధానము లాధదాయకము కాదని పారిశ్రామికవేత్త తేనాడో గుర్తించిరి. కాని ఈ ప్రాథమిక సూత్రమునే ఈ సంఘము నిర్మించినది. ఇప్పటికే ఫ్యాక్టరీలతో నిండి వున్న మద్రాసుపట్టణములోగాని, కొయ్యలతూరలోగాని మోటారుఫ్యాక్టరీని స్థాపించవలెననుట ఏమి సమంజసము? ఈ పట్టణములలో ఆపరిశ్రమకు వలయు ముడిపదార్థములు, నిపుణులగు కార్మికులు నులభముగ దొరకు ననియో?

పారిశ్రామికాభివృద్ధికి మన రాష్ట్రములోగల

కార్మికుల పనులలో పండిట్ నెహ్రూ, మాలానా ఆజాద్ ప్రభృతుల ఉరేగింపుచేస్తున్న ఉత్సవం

అవకాశములను ఈ సంఘము మరొకమారు జ్ఞప్తికి తెచ్చినది. ఇకముందె నను అక్రద్దవహింపక తగు పథకములను వెంటనే ఏర్పాటుచేసుకుని, మన రాష్ట్రప్రభుత్వము పారిశ్రామికాభివృద్ధికి పూనుకొనుట అవుసరము.

పారిశ్రామికముగను, వ్యావసాయకముగను వెనుకబడియున్న ప్రాంతముగు రాయలసీమ అభివృద్ధిగురించి ఈ సంఘము ఆలోచించినట్లు లేదు. ఈ సంఘములోని రాయలసీమ సభ్యులు, ఇతర సమయములందు తమ ప్రాంతముపై జాతు ప్రత్యేకాభిమానమును ఈ సంఘనివేదికలో చూపకుండుట శోచనీయము.

నేషనల్ ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్

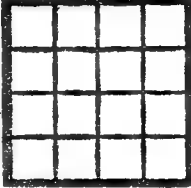
ఇండియన్ నేషనల్ ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ ప్రథమవార్షిక సమావేశం గతవారం బొంబాయిలో జరిగింది. ఈ సంఘము గత సంవత్సరమే సర్వార్ వల్లభాయ్ పటేల్ అధ్యక్షమున, కాంగ్రెస్ లోని కార్మికనాయకులచే సాపింపబడినది. ఇంతవరకు భారత కార్మికుల జాతీయ సంస్థగా వున్న ఇండియన్ ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ యధికాలములో కమ్యూనిస్టుల, వారి పక్షపాతుల వశమైపోయినది. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వములు అధికారములోనికి వచ్చినప్పటి నుండియు కమ్యూనిస్టులు ప్రభుత్వములకు ఇబ్బందులు కలిగించవలెనని ఆలోచించుచుండిరి. కమ్యూనిస్టులు తమ నాయకత్వమున నున్న కార్మికులను రెచ్చగొట్టి, లేనిపోని కోర్కెలను కోడచూ, సమ్మెలను చేయించుచు, ప్రభుత్వమును ఇబ్బందిపెట్టుటకు పూనుకొనిరి. కమ్యూనిస్టు కాగిలినండి కార్మికులను తప్పించక పోయినచో, పారిశ్రామిక అకాంతి ప్రబలిపోవునట్లుండెను. అందువలన కాంగ్రెస్ లోని కార్మిక నాయకులందరు పూనుకుని ఇండియన్ నేషనల్ ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ ను ఏర్పాటు చేసిరి. కార్మికులు కమ్యూనిస్టుల విధ్వంసాత్మక ప్రచారమునకు బలికాకుండకాపాడి, పారిశ్రామికాభివృద్ధిలోపాటు కార్మికాభ్యున్నతికి కూడ కృషి చేయుటయే ఈ సంఘ ఉద్దేశ్యము. ఈ సంఘము ప్రారంభించబడి ఇప్పటి కొక సంవత్సరమైనను, దేశమంతటా దాదాపు తొమ్మిది లక్షలమంది కార్మికులు ఈ సంఘము అనుబంధ సంఘములలో జేరిరి. ఈ నాడు భారతదేశమున నున్న కార్మిక సంఘలన్నిటిలోను ఇది పెద్దసంస్థ. అస్సాం తోటలలోని కూలీలకు, బొంబాయి రాష్ట్రములోని వస్త్ర కార్మికులకు ఈ సంఘము మంచి సేవ చేసినది. దేశమంతటా ఈ సంఘ కాఖలు, అనుబంధ సంఘములు ఏర్పడుచున్నవి. బొంబాయిలో జరిగిన వార్షిక సమావేశమునకు పండిట్ పారివరనాథశాస్త్రి అధ్యక్షతవహించి నాడు. కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు డా. రాజేంద్ర

బడిదారులకు పంచిపెట్టవలెనని ఈ సంఘము అభిప్రాయపడుచున్నది. ఈ సూచననే గనుక భారత ప్రభుత్వము, పారిశ్రామికవేత్తలు అంగీకరించినచో మనదేశములో పారిశ్రామిక అకాంతి యనునది లేకట్టుటకు అవకాశమేవుండదు. కార్మికుల జీవితభీమును గురించి, వారి జీతములలో కొంతభాగమును విధిగా కూడాపెట్టించుటను గూర్చి, వారికి గృహ సౌకర్యములు, ఫ్యాక్టరీలో అన్ని వసతులు కలిగించుటనుగూర్చి ఈ సంఘము క్రద్దవహించును. ఈ సంఘమునకు కాంగ్రెస్ నాయకులతోను, ప్రభుత్వములతోను ఎక్కువ సంబంధమున్నది కాబట్టి కార్మికుల సౌకర్యములకు అవుసరమగు కా స న ము లు త్వ ర లో చేయించుటకు ఈ సంఘము పూనుకొనవలెను.

భారతదేశములో ఇప్పటికే మూడు రకముల ట్రేడ్ యూనియన్ ఉద్యమము లున్నవి.

ఇవి ఒకటి కమ్యూనిస్టుల అధ్యక్షమునను, ఒకటి కాంగ్రెసు అధ్యక్షమునను, మరొకటి రాయస్టుల అధ్యక్షమునను కలివహరిస్తున్నది. రాయస్టు అధ్యక్షమునకన్న ఇండియన్ లేబర్ ఫెడరేషన్ ఇప్పుడు నామమాత్రముగ యున్నది. కమ్యూనిస్టుల అధ్యక్షముననున్న ఇండియన్ ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ కులకుబడి త్వరత్వరగా నశించుపోవుచున్నది. వీని రెండిటి సానమును ఆక్రమించుకొనుటకు నేషనల్ ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ సర్వవిధముల ప్రయత్నించుచున్నది. ఈ ప్రయత్నములు చాలవరకు జయప్రదము కావచ్చును. కాని, సోషలిస్టులు వేరొక ట్రేడ్ యూనియన్ ఉద్యమమును ప్రారంభించి నేషనల్ ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ కు బలము చిక్కకుండ జేయవలెనని ప్రయత్నించుచున్నారు. సోషలిస్టుల ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ ఇంతవరకు స్థాపించబడకపోయినను త్వలలో స్థాపించబడు సూచనలు లేకపోలేదు. సోషలిస్టు సంఘములు, కాంగ్రెస్ సంఘములు దాదాపు ఒకేరకపు ఆశయములతో పనిచేయును. కాని సోషలిస్టులు ప్రతికూల పక్షములో నుండుటచే ప్రభుత్వచర్యలను విమర్శించి, కార్మికులను తమవైపుకు త్రిప్పుకొనుటకు వీలుండును.

వజిల్, గెలుపు సులభము

ప్రస్తుతపు పోటీ	రు. 5,000	లోగడ పోటీ
N 66	9 మొదలు 24 వరకుగల అంకెలను ఈ కర్ణలో నుంచుడు. వాడిన అంకె తిరిగి వాడ గూడదు. అడ్డంగాను నిలుపుగాను హరిజాం టల్ గాను, ఎటుకూడినా మొత్తం 66 సంఖ్య రావలెను.	ఫలితములు L 58
	ఎంట్రిలు పోస్టు చేయవలసిన ఆఖరు తేది 5-6-48	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> 9 22 16 11 19 8 14 17 12 15 21 10 18 13 7 20 </div>

ఫలితములు 15-6-48 బహుమతుల జాబితా పోటీదారులందరికి పోస్టులో పంపబడును.
1, 2 బహుమతులు గెలిచినవారికి తెలిగ్రాండ్వారా తెలియచేయబడును.
అయిదు బహుమతులు రు. 2,000; 1,000; 800; 650; 550
1-వ బహుమతి మద్రాసు, రిలయన్సు బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియాలో సీలంచేసి డిపాజిటుచేసిన "ఆల్ కరెన్సీ" సోల్యూషన్ తో అన్నివిధాల సమానంగా వుండే సోల్యూషనుకు యివ్వబడును. 2-వ బహుమతి, సగము సరియైన జవాబులకు అనగా, మొదటి రెండువరుసలు నిలుపుగాగాని అడ్డంగాగాని సరిపోయినచో, యివ్వబడును. 3-వ బహుమతి, నాలుగోవరకు సరియైన జవాబుకు అనగా మొదటి వరుస సరిపోయినచో, యివ్వబడును. 4-వ బహుమతి, మొదటి రెండు నెంబర్లు సరిపోయినచో యివ్వబడును. 5-వ బహుమతి, మొదటి నెంబరు సరిపోయినచో యివ్వబడును.
★ మాకు చేరిన సొమ్ము నికరము రు. 5,000 లకు తక్కువగావుంటే బహుమతుల విలువలు తదనుగుణముగా తగ్గించబడును.
ప్రతి 15 రోజులకు పోటీలు జరుపబడును. వివరములు ఉచితంగా తెలుపబడును.
ప్రవేశ రుసుముతో సాదా కాగితమీద ఎన్ని జవాబులైన పంపవచ్చును. ప్రవేశ రుసుము 1 జవాబుకు రు. 1/- 6 జవాబులకు రు. 5/- మాత్రమే మీ అడ్డను, సోల్యూషనుల సంఖ్య. కవరుమీద మణియార్డరుకూపనుమీద ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి బహుమతుల జాబితాకు మీ అడ్డను కవరుగూడ పంపండి. అన్ని విషయములలో మా తీర్పు భాయము. ఇతర రూల్సు మామూలు.
లక్ ఆండ్ కో, పరం 1564 గవర్న మెంటు రిజిస్టర్డ్. మద్రాసు 17.
48/27 ఈశ్వరం వీధి.

ప్రజా ప్రభుత్వ పు బాధ్యతలు, మంత్రుల కర్తవ్యములు

శ్రీ దిగవల్లి వేంకటశివరావు

ప్రజా ప్రభుత్వ మనగా ప్రజలందరికీని బాధ్యత ప్రభుత్వమనియు కేవలము ధనవంతులకే గాక, దరిద్రులకు, రైతులకు, కూలివారికి గూడ వోటు హక్కు కలుగుట, అనగా తమ యభిప్రాయానుసారముగా ప్రవర్తించి తమ తేమలాభములకొరకు ప్రభుత్వము నడుపగల ప్రతినిధుల సెన్సుకొని వారి చేపరి పాలన చేయుచుంటున్న యనియు ప్రజలెల్లరు గ్రహించు నట్లు చేయవలెను.

ఈ ప్రభుత్వము తమదే యనియు పూర్వము తమపై స్వార్థిచేయుచుండిన నిరంకుశాధికారము — కల్తెలు తప్పించుట, మేజిస్ట్రేటులు, పోలీసువారు, ఇన్స్పెక్టరు తమకు సేవకులై మెలగవలసియున్నదనియు ఇందుకు వ్యతిరేకముగా ప్రవర్తించినచో వారిని తాము దండింప వచ్చుననియు ప్రజలు తెలుసుకొననట్లు చేయవలెను. దేశముయొక్క భాగ్యభోగ్యములెల్ల జనసామాన్యము అనుభవించుటకు హక్కు కలదనియు విద్యావైద్యసహాయములు చేయుట, అజ్ఞానము బాపుట, దారిద్ర్యము మాన్పివని ప్రభుత్వవర్గమును కోరుటకు తమ కధికారము కలదను సంగతి నీ ప్రభుత్వమంతయు ప్రజలకు స్పష్టముగా చెప్పవలెను. దేశము నావరించి యున్న ఈ గాఢమైన అవిద్యాంధకారము, ప్రజల నావరించి యున్న అధికారులను జూచిన భయము పోయిన గాని, ప్రజలకు కలిగిన స్వల్ప అధికారములు, ఈ వోటుహక్కులు, వారు తమ లాభములు కొరకు వినియోగించుకొని బాగుపడ జాలరు. అవి యన్నియు ధనికులకే లాభము కలిగించును గాని బీదలకు లాభింపవు. కూలివాడు ఎప్పటికిని కూలివాడుగానే యుండునుగాని ప్రభుత్వమును నడుపగల రాజకీయహక్కుల పొందుగా ఆభివృద్ధి గాంచజాలడు. అందువలన నేటి మంత్రుల పుట్టితై నను తమ ధర్మము ను గురై రిగి దేశ సమస్యలెల్ల పరిశీలించి ప్రజల తేమలాభములకు వలసిన సంస్కరణలెల్ల చేయుటయేగాక అవి అమలు జరుగుచున్నదీ లేనిదీ కనిపెట్టి చూడవలెను. ఇట్లు తల్లి శిశువును సంరక్షించునట్లు మంత్రులు ప్రజలను కాపాడి పరిశీలించవలెను. లేచో నీ నోరులేని ప్రజలు ముఱు అజ్ఞానమున, భయమున మునిగి కైకరాతేక అగాధములో పడిపోవుదురు.

కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము చేయవలసిన మొదటి పని యీ ప్రజల అవిద్యాంధకారమును తొలగించుటకు తన సర్వశక్తుల నుపయోగించుట. తమకు కొన్ని హక్కులు కలవను జ్ఞానము ప్రజలకు కలిగింపవలెను. ఇది చేయనిచో నీ ప్రభుత్వము వలసి లాభము ప్రజలు పూర్తిగా పొందజాలరు. జిల్లాలోని వివిధకాఖల అధికారులెల్లరు వేలకు వేల రూపాయలు జీత బత్తెములుగా పుచ్చుకొని ప్రజలపైన నిరంకుశాధికారము చలాయించుచు, దర్బారులలోని నవాబులవలె ప్రవర్తించుచున్నారు. ఉద్యోగహోదాలలో నుండు భారతీయులుగూడా 'దొర' గారని పిలిపించుకొనుచు, పాటకపు జనముయొక్క కష్టముఖములు తెలిసికొని వారి బాధలు నివారణ చేయకపోవుట యట్లుండ వారితో మాటలాడక వారిని తమ బంగళాదగ్గరకుగూడ రానియ్యక, వారి బిళ్ళెబంట్రోతులను కాపలాయించి, మానవ్రతులై అధికార కోగపడిత బధిగాంధక శివములవలె నుండు పద్ధతి యింకను జరుగుచునే యున్నది. వీరిని జూచి ప్రజలు భయపడుచునే యున్నారు. ప్రజలకు తేమము కలుగవలె నన్నచో నీ దుష్టవిధానము పోవలెను. ఈ యుద్యోగులెల్లరు తమ పర్యటనములందు తమ తమ కార్యాలయములు చేయు పనియు, అందు వలన ప్రజలు పొందగలగిన సహాయమునుగూర్చి తెనుగున ప్రతి గ్రామములో కూడా ఉపన్య

సింపవలెననియు, ప్రజలకు ప్రశ్నలన్నిటికిని వీరు తెనుగున సమాధానము జెప్పవలెననియు, ఇందుకొర కొక దినచర్యపు పుక్ ముంచవలె ననియు దానిని పై యధికారులు తనిఖీచేయు చుండవలెననియు, జీతవృద్ధులందు ప్రమాదము లందు నీ దినచర్య పు పుక్ములను బట్టి వీరు చేసినట్లు కనబడు ప్రజాసేవయే వీరి యర్హతకు సాక్ష్యముగా గైకొనబడునట్లు ఉద్యోగనిబంధన లను మార్చవలెను. అట్లు చేసినగాని నిరంకుశ సంప్రదాయమునందు మెలగిన ఈ 'కొర' లు ప్రజలకు నిజముగా సేవజేయరు. నేటి వార్షిక నివేదికలవలె కేవలము బూటకపు కార్యక్రమముల వివరణ గాకుండా నిజముగా వీరు పరిగా పనిచేసి ప్రజాసేవ చేయుచున్నారో లేదో కనిపెట్టి చర్య గైకొనటకు మంత్రులు వీరిపనిని తనిఖీ చేయుటకు ప్రశ్నోక్తముగా కొందగు ద్యోగులను నియమించవలెను. అంతటితో టిప్పిజెండక శక ప్రజలయొక్క తేమలాభములకొరకు పనిచేయు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ కమిటీలకును, బాధ్యతతో వర్తించు ఇతర ప్రజాసంఘములకును గూడ ప్రభుత్వకాఖలందలి అన్ని వ్యవహారములను

కాశ్మీర్ జాతీయ మహాసభ యోధులు

తనిఖీ చేయుటకు, సంస్కరణములను గూర్చి నూచించుటకు తగు అవకాశ వివర్యవలెను. అట్లు చేయబడిన నూచనలను మన్నించి ఆ సంస్కరణ ములు చేయవలెను. ఇట్లు చేసినచో మంత్రులు నిర్ణయించు ప్రజాసేవ చక్కగా నెరవేరగలదు.

కాంగ్రెసు సంఘముల గూడ చాలాబాగ్రత్తగా ప్రవర్తించవలెను గాని తొందరపడరాదు. నేటి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘముల గూడ సంస్కరింప బడవలెను. విలసనగా, దీనిలో స్వార్థపరులు చేరగా పార్టీలు బయలుదేరి పూర్వపు జస్టిస్ పార్టీలను తలదన్నుచున్నవి.

నేడు మన కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమువారు పాచ్చుగా కాసన నిర్మాణము లో సిమెన్టులై వారు. ఇది చక్కగానే యున్నది. కాని వెంటనే తీరిక చేసుకొని తక్కిన రాష్ట్రము లందు వలెనే పరిపాలన కాఖలన్నియు వెంటనే సంస్కరించి పరిపాలించుట యావశ్యకము. మరియు ఇతర సంస్కరణలను గూడ తక్షణము చేయవలెను.

నేటి ప్రాథమికపాఠశాలలందు పనిచేయు ఉపాధ్యాయులు విద్యాగంధము లేక, నీతి నియ మములు లేక, వేరే మార్గమున బ్రదుకలేనిచో బడిపంతులు ఉద్యోగము చేయుటకు వచ్చి ఇన ప్సెక్టర్లకు పిండివంట భోజనము లిడి లంచమిచ్చి బ్రదుకువారుగా నున్నారు. చాలామంది పంతు లులకు వర్గక్రమము రాదు. ఇటీవల విద్యాధి కారి 'స్టేతం' గారు ప్రకటించిన నివేదికలో

చెప్పబడిన ప్రాథమికపాఠశాలలందలి ఘోరా న్యాయములందావంతయైన కలిశయోక్తి లేదు. ఆలోచనములవలన మన ప్రాథమిక విద్యావిధా నము పుచ్చిపోయి మన విద్యార్థులు పాడగు చున్నారు. దానిని వెంటనే సంస్కరించుట మన మంత్రుల కర్తవ్యము. నేటి పంతుళ్ళ యొక్కయు పంతులమ్మలయొక్కయు శక్తిసామ ర్థ్యములను వెంటనే పరిక్షజోపి జూచి తగని వారిని తీసివేసి మంచివారిని నియమించుట అత్యం తావశ్యకము. భారతదేశ ప్రభుత్వమును చేయ వలసిన పౌరులను తయారు చేయవలసిన విద్యా విధానమును వెంటనే నిర్ణయించి ఆ ములు లో పెట్టవలయును. ఎన్ని కాసనములు చేసిన ను సంస్కరణములు గావించినను ఇది చేయనిదే మనము బాగుపడము.

ప్రభుత్వ వైద్యాంశములందు బీదజనులకు మందుల పేరు చెప్పి ఏదో రంగు నీళ్ళ నిచ్చి పంపుటయు, వీరి కొరకు కొన్న పాలు అధి కారలు త్రాగుటయు, వీరి కేర్పడిన వైద్యసహాయము ధనికుల వితులకు లంఘనములపద్ధతియు, వెంటనే నిర్మూలించవలెను సహకార కాఖ లోను, వ్యవసాయపారిశ్రామికకాఖలందును ప్రజాసేవ పేరున జరుపబడుచున్న కపట నాట

లలో దిగి పాడుకాకుండా మాధ్యస్థ తీరాడన పద్ధతి ప్రారంభించవలెను. సంవత్సరము పాడు గున పనిలేని కాలమును వ్యర్థ పరచు రైతులకు, వారి కుటుంబములకు తీరిక వేళలందు పని కలి పించి వారి యాదాయమును వృద్ధిపరుపగల పాడి పంటలకు సంబంధించిన పరిశ్రమలు, అనుగత గృహపరిశ్రమలు చేతిపనలు నెలకొల్పవలెను.

దేశములోని ముడిపదార్థములను ఖనిజ జంతు వృక్షసంబంధపు టుక్కులను పాడిపంటలను పుట్టి నవి పుట్టినట్లు విదేశీములకు ఎగుమతి చేసి అధికవెలలకు వానినే తయారు వస్తువులుగా దిగుమతి చేసికొను పద్ధతి మాని నిర్మాణకాలము చేతను, మానవ పరిశ్రమవలనను, యంత్రసాహాయ్యమునను సరకుల నెల్ల కొంచెముగనో గొప్ప గనో నిర్మాణస్తువులుగా మార్చి ఎగుమతిచేయుచు మనము సులభముగా చేసికొనలేని వస్తువులను మాత్రమే దిగుమతి చేయవలెను. ఇందులకు వల సిన కారానాలు యంత్రాలయములు స్థాపించి నడుపవలెను.

అర్ధోత్పత్తి యందు వాణిజ్య వ్యవసాయ పరి శ్రమలందు సమష్టి కృషి సమష్టి ప్రయత్నము సమష్టి లాభమును గల సహకారపద్ధతులను ప్రజల యందు వ్యాపింపజేయవలయును.

దేశప్రజల జనసత్వముల నభివృద్ధి గావించి జీవనాధారసాఖ్యము, ఆరోగ్యము కలిగింప వలెను. ఇతర దేశములందువలెనే ఆరోగ్య నూత్రములను, రోగనివారణోపాయములను బోధింపవలెను. రోగనివారణ వైద్య సహాయము గావించవలెను. జబ్బుపడి లేచిన వారికి విశ్రాంతి గృహములను ఉచితజీవనోపాధియు కలిగింపవలెను. అనాథులకు, అశిశువులకు, వృద్ధు లకు, దరిద్రులకు, బాలబాలికలకు, ప్రమాతి స్త్రీలకు, వ్యాధిగ్రస్తులకు దారిద్ర్యమున మర జింప కుండుటకు వలసిన జీవభృతి, ఉపకార వేతనములు ఇతర సహాయమును గావించ వలెను.

ఈ సంస్కరణల నెల్ల చేయుట లో మన మంత్రులు తమ క్రింది యధికారులు తాము నిర్ణయించిన విధానముల నెల్ల చక్కగా నెరవేర్చు చున్నారో లేదో అందలి లాభములు జనసామాన్యములు పొందగలుగుచున్నారో లేదో కూడా కనిపెట్టు చుంపవలెను.

భారతప్రశస్తి

స్త్రీల ఆరోగ్య భాగ్యానికి లోహిద్ర

కేసరికుటీరం లిమిటెడ్, మద్రాస్
ఒరిస్సా, నైజామిదామినియపు, ఆంధ్రప్రదేశ్
తమిళనాడులకు ఏజెంట్లు :
సీతారామ జనరల్ ట్రోర్సు,
విరంపురం, నకింద్రాబాదు, రెజిస్టర్. మమర
(Jai Hind Publicities)

యుగసంది

(6-వ పేజీ తరువాయి)

నన్నెలా దూకుంటో ఆ దెబ్బలను చూడాలి. ఈ దేశ ఇంటికి చేరకుంటానని మావాళ్లు అనుకుంటూ ఉంటారు. "నెల్లగా అన్నాడు నీవ గొంతుకలాశి. .. "వాళ్లని అనుకుంటూనే ఉండెను. ఏం పోయింది "

16

అనా శరీరాన్ని నిలపించే భారం ఒక విశాల మయిన కొండమీద ఉంది. దానికి దగ్గరలోనే ఒక చర్మి ఉంది. పసుపు పచ్చని రాతి కట్టడం ఆకుపచ్చని కప్పుతో, తెల్లని పరిండాలతో, న బడుతుంది ముఖద్వారా మీద ఇటాలియన్ పద్ధతిలో "క్రీస్తు పునఃజన్మనాన్ని" చిత్రించే శిల్పం ఉంది. దానికి సగ్గా ముందు ఒక గుండ్రటి పైనుడి విగ్రహంఉంది—శిరస్సాగ్రంతో గుండ్రటి అవయవాలతో స్వల్పంగా కనిపిస్తూ, ఆ చిర్మివెనక రెండు వరుసలగా ఆ గ్రామం వ్యాపించింది. తాటాకు కప్పులమీద పొగగొట్టాలు అక్కడక్కడ పైకి లేచి కనపడుతుంటాయి. ఈ భవనంకూడా చర్మిలాగే, అగ్రాండ్ల పద్ధతిగా పేరుగాంచిన పద్ధతిలో కట్టబడి ఉంది. దీనికికూడా పసుపురంగు పేసి ఉంది. ఆకుపచ్చని కప్పు, తెల్లటి పరిండాలూ ఉన్నాయి. ముఖద్వారానికైన త్రికోణాకారంగా ఉన్న పలకమీద ఒక దాలు కత్తిచెక్కి ఉన్నాయి చనిపోయిన ఓడికస్తోవ్ ఇష్టానుసారంగా రెండు కట్టడాలనూ ఒకడే శిల్పి నిర్మించాడు. ఓడికస్తోవ్ అర్థంలేని కొత్త కొత్త నిర్మాణాలంటే అసహ్యం. పురాతన మయిన ఆ తోటలోని కెద్ద చెట్టు ఇంటికి రెండుపక్కలా కమ్మి ఉన్నాయి ఎత్తైన వైకా చెట్లవరకు మధ్యనించి ఇంటిదగ్గరకు తీసుకుపోయే దారి ఉంది.

మన స్నేహితులు లోపలికి పోయేసరికి సేవ కల దుస్తులు తొడుక్కున్న ఇద్దరు ఎదురు పడ్డారు. ఒకడు తొడిమిరగా గుమాస్తాకోసం పరుగెత్తాడు. గుమాస్తా లావుగా ఉన్నాడు. నల్లటికోటు తొడుక్కున్నాడు చటుకుని వచ్చాడు. వారిద్దరినీ తివాషీపరిచిన మేడమెట్ల మీదుగా ఒక గదిలోకి తీసుకువెళ్ళాడు. అందులో రెండు పక్కల వేసి ఉన్నాయి. ప్రసాధనానికి అవసరమయిన వస్తువులన్నీ అమర్చి ఉన్నాయి. ఇంట్లో అన్నీ ఒక క్రమాన్ని అనుసరించి నడుస్తాయని వారికి స్పష్టమయింది. అన్నీ పరిశుభ్రంగా ఉన్నాయి. చక్కని మందమయిన గుండ్రం అంతటా వ్యాపించి ఉంది—మహామండ్రల అతిథి మందిరాలలో ఉండేలాగ.

"అనా శరీరాన్ని తిమరిని ఒక అరగంటలో దుడ్డుచేయనున్నాను," అన్నాడు గుమాస్తా, "ఈలోగ తమకు ఏమన్నా కావల్సి ఆహ్వానించండి."

"అహానించరలనవని ఏమీలేవు," అన్నాడు బజరోవ్, "నాకు కొంచెం వోడ్కా మీద క్రమించి ఒక గ్లాసుతో తేచ్చి పెడితే."

"చిరం" అన్నాడు గుమాస్తా కొంచెం కల వరపడుతూ. తరవాత నల్లిపోయాడు. వెదుకుంటే అతని జోళ్లు కిక్కిరమన్నాయి.

"ఎంత గొప్ప వంగడమోయి!" బజరోవ్ అన్నాడు. "మీ కుటుంబాల్లో అల్లాగే కాదు అంటారు? ఆమె గొప్ప మహిళలే అంతే. అంతకంటే చెప్ప వలసింది ఏమీలేదు "

"మంచి మహిళలే," అక్కడీ వెటకారంగా అన్నాడు, "మొదటి పరిచయంలోనే మనలోటి మర్యాదస్థుల్ని తన ఇంటికి వచ్చి ఉండ మని ఆహ్వానించింది!"

"అందులో నన్ను! ఆవహ్నయే వైద్యుడినీ, సామాన్యవైద్యుణ్ణికొడుకునీ, పల్లెటూరి మత ప్రవక్త మనమడిసి.. నీకు తెలుసునా? మా తాత ఒకమత ప్రవక్త, మహామహదయన స్వేరా స్పీకలంటివాడన్నమాట," బజరోవ్ కొంత సేపు ఆగి పెదవులు ముడిచి అన్నాడు. "ఏమయినా గుళుంగా బ్రత కడం అంటే ఆమెకు ఇష్టం, కాదు? మనం సాయం కాలపు దుస్తులు వేసుకోవాలేమో?"

ఊరికక్కడీ భజాలు మడుచుకున్నాడు.

కాని అతనకూడా ఏదో అస్థిమితికి గానే ఉన్నాడు

అగ్రాండ్ల గడిచిన తర వాత గజ శోవ్, అక్కడీ ఇద్దరూ అగిధిమందిరంలాగే వెళ్ళాగ అని బాగా విశాలమయిన ఎడయిన గది ఎంకో ధనం వెచ్చించి ఆంకిరించెది. అయినా ఆ అలంకారంలలో చక్కని అభిరచి వ్యక్తమవుతోంది. గోడలపక్కని మడలగా బరువయిన విశా మయిన క్రస్తామాను అమర్చబడి ఉంది. ఒంగార పువ్వుల అతికన కంచుమపువ్వు రంగు కాగితం వాటిమీద అంటిం చాగు ఓడికస్తోవ్ అసామానతా మాస్కోనింగ్, తనకు స్నేహితుడు, ప్రతినిధి అయిన ఒక సారా వర్తకుని ద్వారా తెప్పించాడు ఒక గోడకు ముగ్గురాగంగా వేసి ఉన్న సోఫా కి వైన పల్లని జాట్లగల ఒక షగవాడి చిత్రచటం, కొంచెం రంగు తగినది వ్రేలడు తోంది. అతిథులవేపు కొంచెం కొరకార చూస్తున్నట్లు ఉంటుంది. "అది కీ రిశ్మయన గృహయజమాని అయ్యంటాడు," అన్నాడు బజరోవ్ అక్కడీవో మెల్లగా "మనం పొడిపోతే మంచి దేమా..?" ఇతలో గృహయజమానురాలు వచ్చింది. ఒక పచ్చని ఆభరణమయిన దుస్తు వేసుకుంది నున్నగా చెవుల వెనకకు దువ్విన జాట్లమాలాన్ని ఆమె నవనలదే స్వచ్ఛమయిన ముఖానికి బాలికారూపం వచ్చింది

"మీరు మాటప్రకారం వచ్చిరంగకు ధన్యవాదాల" అంటూ ఆమె ప్రారంభించింది, "మీరు కొన్నాళ్లు మా ఇంట్లో ఉండాలి. ఇక్కడ అంత పొడుగా ఉండదు. మా చెల్లెలికి మిమ్మల్ని పరిచయం చేస్తాను. ఆమె పియానో బాగా వాయిస్తుంది. బజరోవ్ గారికి విషయమయి అంత కుతూహలం లేదనకుంటాను కాని కిస్సోవ్ గారూ! నే ననుకోడం సంగీతంలో మీకు మంచి అభిరుచి ఉందని మా చెల్లెలుకాక ఇంట్లో మా ముఠి పేతల్లి ఒకతై ఉంది మా ఇంటిపక్కనా రొకరు అప్పుడప్పుడు కేకాటక వస్తూంటారు. అంతే. రండి ఇంక కూర్చుందాం "

ఓడికస్తోవ్ సతి ఇదంతా కంగనం చేసి నట్టుగా స్వప్తంగా ఉచ్చిస్తూ చెప్పింది తరవాత అక్కడీవేపు తిరిగింది అక్కడీ తల్లిని ఆమె తల్లి ఎరగంట. నికోలై ప్రెల్జేవిచ్ ఆమె ప్రేమిం న రోజుల్లో ఆ కథనంతనీ ఆమెతల్లితో చినువుగా చెప్పేదటకూడాను. చచ్చిపోయిన తన తిల్లినిగురించి అక్కడీ కొంచెం ఉత్సాహంగా చెప్పాడు. ఈలోగా బజరోవ్ బొమ్మల పుస్తకాన్ని తిరగవేస్తూ కూర్చున్నాడు "ఇంత పెండ్లదనీల్లా అయిపోయానేమిటి!" అనుకున్నాడు తనలో.

ఒక చక్కని వేటకుక్క లోలోకి రంగెడు కంటూ వచ్చింది దాని మెడలో నీలిరంగు పట్టి కట్టిఉంది పొదాలతో నేలను తల్లీ తూచింది. దానివెనక కర్రమీదవిళ్ళ పడుచు ఒక తెనచ్చింది. నల్లటిజాట్టు, చామనచాయగలది ఆమె ముఖం గుండ్రంగా ఉన్న అస్థాదకరంగా ఉంది. ఆమె కళ్లు చిన్నగా నల్లగా ఉన్నాయి. ఆమె చెక్లలో ఒక పువ్వుల బుట్ట ఉంది.

"మా కాట్యా," అంది ఓడికస్తోవ్ సతి, తలతో ఆమెవేపు చూచిస్తూ. కాట్యా కొంచెం తల వంచి వారిని సంభావించింది. తన అక్కగారి పక్కని కూర్చుని పువ్వులు ఏరడం ప్రారంభించింది ఆ వేటకుక్కపేరు ఫిఫీ అది ఇద్దరు అతిథుల దగ్గరకు తోక అడిస్తూ వెళ్ళి తన చల్లని ముక్కుని వాళ్ళ చేతులకు తాకించింది.

"ఆ పువ్వులన్నీ నవ్వే కోళావా?" అంది ఓడికస్తోవ్ సతి.

"అవును" అంది కాట్యా.

"పిన్ని టీ తాగడానికి వస్తుందా?"

"ఆ "

కాట్యా మాట్లాడేటప్పుడు పూర్వయాన్ని కరిగించే చిరనభవ్య నభవ్యులుంది, కమ్మగా నను నిస్సరో, చమత్కారంతోమందా కనురెప్పల క్రిందనించి నవ్వుపుట్టిచే తీక్షితతో చూస్తంది. ఆమెలో ఏదీ పరిపూర్ణంగా వికసించలేక— ఆమె ముఖమీది నిగనిగ, ఆమె లేతగులాబీ రంగుచేతుల, తెల్లని అరచేతులు, మడుచుకున్న భుజాలు—వీడికూడా.... ఆమెకు అస్త

మానూ చెక్కులు ఎర్రబడుతుంటాయి, ఊపిరి సిగంగా అడగు ఓడికస్తోవ్ సతి బజరోవ్ వేపు తిరిగింది. "మ్యాగ్నోకోం మీరు బొమ్మల పుస్తకాలు తీగ వేస్తున్నాను కాదు యానీ నీ వాసిల్వ్! మీ కంపా వాటిమీద దృష్టి లేక మీగకూడా ఇలా మాడగ్గా గంకి, ఏదో ఒక విషయాన్ని గుంచి తర్కదాం "

బజరోవ్ దగ్గరగా వెళ్ళాడు. "భక్తిం చదానికి వెనుకూన్న దేన్ని నిర్ణయించారు?" అన్నాడు

"మీ ఇష్టంవచ్చిన విషయం నేనమాత్రం తర్కంగాకే దిగితే చాలా గట్టిగా వాదిస్తాను గుమండి "

"మీరా!"

"—పుగ మీకు వింతగా కనిపిస్తున్నట్టుండే. ఏం?"

"ఎంతకంతకంటే నేను గ్రహించినంతవరకూ, మీ స్వభావం చాలా నిదాన మయినది గట్టిగా వాదిండాడానికి చటుకుని ఉండేపడే స్వభావ మయి ఉండాలి.

"నన్ను తొందరగా అర్థం చేసుకోడానికి మీకు నావకాకం ఏది? మొదటి విషయం, నేను చాలా తలతిక్కమనిపిసి, ఓర్పు తక్కువ. మీరు కాట్యాని అడగాలి. రెండో విషయం, ఏ భోంజిలో పడితే అల్లా లాక్కుపోతుంది నా మనస్సు.

బజరోవ్ అనా శరీరాన్ని వేపు చూశాడు. "అయిండవచ్చు. మీకే బాగా తెలియాలి. వీదన్నా చచ్చలోకి దిగాలని ఉండన్నమాట మీకు—తే తప్పకుండా మీ బొమ్మల పుస్తకంలో నాకొక పర్యతాలవేపు చూస్తున్నాను నేను నాకు వాటిమీద అంత దృష్టి ఉండదని అన్నార మీరు మీ రెండుకన్నారంటే, నాకు కళ్ళ అంటే సానుభూతి లేదని మీ అభిప్రాయం, నిజానికి లేదకూడా. కాని ఈ పర్యవృత్త్యాలు నేను మీ గర్భ కాస్త్ర దృష్టితో చూస్తుండ వచ్చు—అసలు ఇరవతాలు ఎల్లా నిర్మాణ మపుతయో మొదలయిన విషయాలలో నాకు అభిరుచి ఉండొచ్చు "

"క్షమించండి భూగర్భ కాస్త్రజ్ఞుడిగా మీరు వానికి సంబంధించిన పుస్తకం తీస చదివి తెలుసుకుంటారానని, ఒక చిత్రలేఖనంవేపు చూడరనుకుంటాను."

"ఆ చిత్రపటం ఒక్కసారి చూసేసరికి పుస్తకంలో పటలేజీలలో వర్ణించినదంతా తెలుసుకోవచ్చు "

అనాశరీవా ఒక క్షణంపాటు మాట్లాడలేదు.

"అయితే మీకు కళ్ళమీద ఏ మాత్రమూ అభిమానం లేదా?" మోకేలిని బల్లమీద ఆవిరి ఆమె అంది, "అన్నంంలోనే తన ముఖాన్ని బజరోవ్ ముఖానికి దగ్గర గా తెచ్చింది. "ఆ అభిమానం లేకుండా ఎల్లా ఉన్నా?"

"ఏం? అదసలు ఎందుకో, నాకు ఎందుకో అడగరా?"

"అధమం మనుష్యులతత్వాలు పరిశీలించడానికి; గ్రహించడానికి ఉపయోగిస్తుంది."

బజరోవ్ చిరునవ్వునవ్వాడు. "అదీవీతంలో అనభవంవ్వారా తెలుసుకోవచ్చు. తరవాత కళ్ళుల్ని ప్రత్యేకంగా పరిశీలించినందువల్ల ఏమీ లాభం లేదని నేను మీకు నిశ్చయంగా చెప్పగలను. మనమ్య లందరూ ఒకలాగే ఉంటారు, దేహంలోనూ ఆత్మలోనూకూడా. మనవరిలోనూ ఒకమెదడు, ఒక కాలేయం, ఒక గుండె, రెండు ఊపిరితిత్తులు ఒక మాదరిగానే ఉంటాయి తరవాత వైతికస్వభావం అందరిలోనూ ఒకలాగే ఉంటుంది. కొద్ది తేదాలున్నా వాటిని తొక్కచెయ్యనక్కరలేదు ఒక మానవ శక్తిని కరిగి సేచాలు, మానవజాతి.క్షణాలు తెలుసుకోడానికి, అరణ్యంలో చెట్లలాగే లోకంలో మనష్యులను. నిపుణకాస్త్రజ్ఞుడు ప్రతి జున్నిచెట్టుని ప్రత్యేకంగా పరిశీలించాలని అవకాశం "

పువ్వులు ఒకటొకటిగా నడుతున్న కాట్యా విచిత్రా కనలేల్లి బజరోవ్ వేపు చూసింది. అతని సవేగమయిన నిర్లక్ష్యమయిన చూపులు తనవేపు తిగగానని ఆమె కెక్కులు చెవుల వరకూ ఎర్రబడ్డాయి. ఆ శరీరాన్ని తల ఊపింది.

"అరణ్యంలో చెట్లు," అతని మాటలు మళ్ళీ ఉన్నరించి, "అయినే మోతకారం మాట్లాడుతూ వెలియిన భృకు, మంచినాభృకు చెడవాభృకు ఏమీ తేదాతేన్నమాట "

"కాదు, ఒక తేదా ఉంది—అరణ్యంలో ఆనాగో స్థితి కన, ట్టుగా త్తయ పీసినన్న మ పి ఊరతి అల, మీవీ నావీ ఉన్న స్థిలో ఉండవు. కాకింకరగృహలు ఏ కారణాలవల్ల వస్తాయో అసలు కొంతెవకూ బానే తెలుసును. వైతికరగృహి చెడ్డంసాగ్రంకల్ల కను ది—చిన్నననించి మనష్యుల బుర్రలోకి ఎక్కుగిన్న మాధ్యంకల్ల, పనా జలో ఉన్న దోషాలల. అంతే సమాజాన్ని ప స్కరించండి. అప్పుడు రుగ్మ తలంపెవు "

"అయితే మీ అభిప్రాయం," అనాశరీవా అంది, "సంఘాన్ని సంస్కరించిట్టుయితే ఇంక మారులుగాని, దుర్భాగ్యులుగాని ఉండరని "

"అది అయినా కాక పోయినా, సక్రమంగా నిర్ణయించిన సమాజంలో ఒక మనిషి మూర్ఖమయినా, తెలివయినవాడయినా, దుర్భాగ్యుడయినా, మంచి వాడయినా ఒకటే "

"అవును. అర్థమయింది. నా రందరికీ కాలేయం ఒకలాంటిదే ఉంటుంది."

"సరిగ్గా అదే నా అభిప్రాయం "

ఓడికస్తోవ్ సతి అక్కడీని ఉక్లేశించి అడిగింది, "మీ అభిప్రాయం ఏమిటండి, అక్కడీ నిగలావి?"

"యవగనీతో నేను ఏకీభవిస్తాను." అని సమాధానం చెప్పాడు అతను.

కాట్యా తన కనురెప్పలక్రిందనించి అతన్ని చూసింది

"మిమ్మల్ని చూస్తే నాకు చాలా వింతగా ఉండండి," అంది ఓడికస్తోవ్ సతి, "కాని మనం ఇంకా మాట్లాడుకోవాలి మా పిన్ని అప్పడే టీకి వస్తాన్నట్టుంది. తరవాత మాట్లాడుకుందాం!"

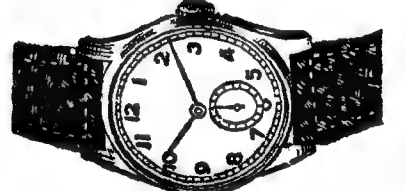
అనా శరీరాన్ని పిరల్లి, వా—రాజకుమారి, పల్లని చిన్నమంషి. ముఖం మడుచుకుపోయి ఉంటుంది—ముడిచిన చెయ్యిలాగ. నెరసిన కను బొమల క్రిందనించి అపహాసంగా చూస్తాయి కళ్లు ఆమె లోలోకి వచ్చి, అతిథులకు తల వంచకుండానే, విశాలమయిన ఒక మెత్తని కర్చిలో కూలబడింది. ఆ కుర్చీలో ఆమె తిప్ప ఇంకవరూ కూర్చోకూడదు. కాట్యా ఆమె కాళ్ళోంది ఒక బల్ల అమర్చింది. కాని ఆమెతల్లి ప్రేమవేపు చూడయినా లేదు. ఆమె కిష్టకున్న పసుపురంగు కాలువాకింద ఆమె తీరిమంతా వణకతోంది. ఆమెకు పసుపు రంగంకంటే ఇష్టం ఆమె లోకికి కూడా ముదురు పసుపురంగు పట్టి ఉన్నాయి.

"నిద్ర ఎల్లా పట్టింది పిన్ని?" అని అడిగింది ఓడికస్తోవ్ సతి కొంచెం గొంతుక పెద్ది చేసి.

"మళ్ళీ కుక్క ఇక్కడికివచ్చింది!" అని ఆమె గొణింది సమాధానంగా. ఆ కుక్క తన వేపు రాబోతుందని గ్రహించి "ఉక్" అని కేక వేసింది.

(22 వ పేజీ చూడుడు)

రాత్రి అమర్చిన రిస్టావాతి రూ 40/8

స్విచ్ మేడ్. వరిగా దుంబావును. ప్రతిదీ ఏళ్ల గ్యారంటీ, గుండ్రం లేక చతురంక్రొమియంకేసు రూ. 20/8 మేరికం రూ. 25/-. ఇల్లవరువు అకారం క్రొమియంకేసు రూ. 30/-. రోల్లగోల్డు (10 వంగ గ్యారంటీ) రూ. 55/- 15 రాత్రి క్రొం కేసు రూ. 88/- 15 రాత్రి రోల్లగోల్డు రూ. 75/- రిక్తాంగ్యులర్, వంపుగలది లేక బాసు అకారము క్రొమియం కేసు రూ. 42/- మేరికం రూ. 41/- రోల్లగోల్డు (10 వంగ గ్యారంటీ) రూ. 50/- రోల్లగోల్డు 15 రాత్రి రూ. 51/- అకారం దైంపిను ధర రూ. 18/-, రూ. 22/- పెద్దనైపు రూ. 25/- పోస్టేజీ ఉచితము ఏరెండు కొనువారికైనా పోస్టేజీ ఉచితము

H. DAVID & CO, Post Box No 11424 CATURTA

కులాసాకబుర్లు

అప్పుడూ: ఇప్పుడూ

శ్రీ జి. యన్. సూరి

“గోకాలము మేలు, వచ్చుకాలముకంటె” అంటారు పండితులు. ఇంత చక్కగా చెప్పలేకపోయినా, ఇదే భావాన్ని వెలిబుచ్చుతారు పామరలు. సాధారణంగా, మధ్యాహ్నంతిరిగిన ప్రతివాడి ధోరణి ఈ విధంగానే ఉంటుంది.

వీరి దృష్టిలో సర్వమూ ఊహించిపోతున్నది. అంతా పరిణానికి దారి తీస్తున్నది; ఏ విషయమూ మనుషులకే ఉండదు; బలం తగ్గిపోతున్నది; ధర్మం నశిస్తున్నది; అవినీతి ప్రబలుతున్నది; ప్రపంచం ముందుకు సాగవలసిన దానికి బదులు శీఘ్రగతిని వెనుకకు నడుస్తున్నది. ఇదీ వారి భావం. ఇదీ వారి వాదం.

కదలిక, మార్పు, సజీవతలు. జడత్వము సజీవ నిరీవలతలు. ప్రపంచంలో ఏదీ ఎల్లకాలం ఒకేవిధంగా ఉండదు. ఉండకూడదు గూడాను. అట్లా ఉన్నదీ అంటే స్పష్టి నిలచి పోయిందన్నమాట. నశించిన వచ్చేవరకూ కారీకంగాను మానసికంగాను వ్యర్థము పెరుగుతున్న ఉంటారు. పరిస్థితులలో సంధించే మార్పులకు అనువుగా ప్రవర్తించ గలుగుతార; అవలంబించే ఆచారాలను, ఆలవాట్లను అందుకు సరిపోయేట్లు సర్దుకుంటారు. ఏ విధానమైనా, పూర్వంనుంచి అమలులో ఉన్నది కాబట్టి మంచిదై ఉండాలనే ఆలోచన ఎప్పుడూ గుర్తించదు. అన్నిటిలోను పాతవి రోతగాను, కొత్తవి వింతగాను కనబడుతవి.

వయస్సు మళ్లుకున్న కొద్దీ పెళ్లగుడల ఆగి పోతుంది. శరీరంలో పాలు మెడడుకూడ, జవ తగ్గిపోయి, బిరుగు ఎక్కుతుంది. అప్పటికి అను సరికున్న ఆచారాలూ ఆలవాట్లూ తప్ప అందుకు భిన్నంగా ఉండే కొత్తవాటిని సులభంగా అవలంబించలేక పోతారు. అవలంబించలేక పోవటం వలన ఈ కొత్త విషయాలన్నీ లోకవిరుద్ధమైనా, చెడుగాను కనబడగలవు. ప్రతివిషయంలోను పూర్వపరికృత తమనాడే ఉన్నదని గట్టిగా నమ్ముతారు. తమ తరువాతతరంవాళ్ళు వట్టి పనికిమాలినవాళ్ళని భావిస్తారు. వాళ్ళు ఏమీ చేసినా తప్పుగానే తోస్తుంది.

మనసులో సంభవించే మార్పు ‘గత కాలము మేలు వచ్చుకాలము కంటె’ అనే భావానికి మూలకారణమని శాస్త్రజ్ఞులు అంటారు. మానవ పరిణామం తిరోగమించినదనలానికి ఆధారాలు ఏవీ లేవని రుజువుచెతారు. ఆతేకం తెచ్చుకోకుండా నిష్పక్షికంగా ఆలోచించి చూస్తే ఇది నిజమని ఒప్పుకోక తప్పదు. ఈ సందర్భంలో ఒక సంభాషణ జ్ఞాపకం వస్తుంది.

ఒక నడివేసంగిలో పగలు రైలు ప్రయాణం చేయవలసివచ్చింది. మేము ఎక్కిన పెట్రెలో ముగ్గరే ప్రయాణీకులం. ముగ్గరిలో ఒకడు మిలిటరీ ఆఫీసరు. ఒక చిన్నలాగుతప్ప మిగతా దుస్తులన్నిటినీ ఒంకెకు తగిలించి, సైన్లులో ఛాను కింద పడుకుని గుర్రకపెడుతున్నాడు రెండవ పెద్దమనిషి పెన్నను పుచ్చుకున్న డిప్యూటీ కలెక్టరు. జరితలపాగను మేకుకు తగిలించాడు. సిల్క్ షాటును నూటుకేసుమీద భద్రంగా ఉంచాడు. తడితువ్వలును పెట్టమీద వేసుకొని మడిచిన కేఫరుతో విసురుకుంటూ, అబ్బా అయ్యో అంటున్నాడు అప్పడప్పుడు. పక్కతరుచుకోటానీకూడ ఓపిక లేక ఎదురు సీటులో కిటికీకి చేరగిలబడి కూర్చున్నాను నేను.

“ఇవ్యాళ వడగాలి మరి ఎక్కువగా ఉన్నది; నూటరెండుమాడు డిగ్రీలైనా ఎండ ఉండవచ్చు” అన్నాను ఏమీ తోచక.

అక్కడే జరిగింది పొరబాటు. అమాంతం లేచి కూచున్నాడు కలెక్టరుగారు. “ఇదీ ఒక ఎండబయ్య! మా చిన్నతనంలో ఎంతా కాలమే ఎంతాకాలం. రోళ్ళు పగిలిపోవటం నేను కళ్ళారా చూశాను. పట్టలూ పసిపిల్లలూ ఎక్కడవాళ్ళక్కడ రాలిపోయేవాళ్ళు. ధర్మామీటర్లు బ్రద్దయ్యేవి. అట్లా ఉన్నా మేం ఈ

కాలంవాళ్ళమాదిరి జంకేవాళ్ళం గాము. గోజా మిట్టమధ్యాహ్నంపూట బడికి పోవటానికి, నాలుగు మైళ్ళు, కాలికి జోడు లేకుండా, వెల్లిన గొడుగు లేకుండా నడిచేవాడిని” అన్నాడు జంకా గొంకూ లేకుండా.

“అవునండీ. మా తాతగారుగూడ ఇట్లాగే చెప్పేవాడు. మీ తరంవాళ్ళే వేరు” అన్నాను కొంచెం ప్రోత్సహిస్తూ.

“అప్పటికి ఇప్పటికీ ఏమీ సంబంధం లేదు. మా కాలపు విద్యార్థులే వేరు. ఎంత శ్రద్ధాభక్తులతో చదివేవాళ్ళు! ఒక్కదురుభ్యాసమైనా ఉండేవా? అంటూ కోట జేబులోనుంచి చుట్ట ఒకటి బయటికి తీసి కాలానుక తిరిగి అందుకున్నాడు. “ఏం పొగాకు ఇప్పుడు వచ్చేది? మా చిన్నతనంలో మొదటిరకం చేబోలు పొగాకు కానీకీ ఆరు కాడ లేవ్వేవాళ్ళు. ఒక్కసారి వెలిగిస్తే ఆరగంటదాకా కాలేది. మా నాడు పరిక్షలకు చదవటానికి టీలు గిన్న తాగే వాళ్ళం కాదు. మరి అంత నిద్ర తూగుతుంటే కొంచెం నశ్యమాత్రం వేసేవాళ్ళం.”

“పాపం మీ విద్యార్థిదశలో ఎంతో కష్టపడి ఉండాలి. అప్పటికే అంటున్న భార్యను గారాబంచేస్తూ, పిల్లలను సమదాయస్తూ మూడేళ్ళయినా తప్పిలేసేగాని మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్ష వ్యాసయే వాళ్ళు గారని మా తాతయ్య అనే వాడు.” అని దైర్యం చేసి నేనూ సిగరెట్టు ముట్టించాను.

“అసలు అప్పుడు పరిక్షలే వేరు. ఇప్పటి మాదిరి మార్కులకోసం వాళ్ళు చుట్టూ పిళ్ళ చుట్టూ తిరగేవాళ్ళమా! ఛా! అయిదాతల్లు తప్పినా చివరకు సాధించేవాళ్ళం. అప్పటి ఫోర్స్ ఫారంవాడికి వచ్చిన చదువూ, లోకజ్ఞానం ఇప్పటివి య్యే ప్యాసయినవాడికి లేవు. ఇంతింత లాటి కాయలు ఇప్పుడు కాలేదీకీ తయారవుతున్నారు వట్టి చచ్చురకం.”

మాటల సందట్లో కలెక్టరుగారి చుట్టూ మాడు సార్లు ఆరిపోయింది. వినుకుపుట్టి కిటికీలోనుంచి విసిరి పారేశాడు. మర్యాదకోసం నా సిగరెట్టు పెట్టెను అందించాను. ముఖమాటం లేకుండా ఒకటి తీసి వెలిగించాడు.

“సరకు లేకపోయినా దర్జాకు లోటులేదు. అంగకనే నాలుగు డబ్బులు సంపాదించుకోక తగినవాడు నాటికి ఒక్కడూ కనబడడు. పైగా ప్రతివాడికీ పెద్ద ఉద్యోగాలు కావాలని తాపత్రయం కాలాలంటే ఊరికే వస్తాయా మరి? నా విషయం మాడు. ఇరవయ్యేయేట మెట్రిక్యులేషను, ఇరవై ఆయిదోట బి. య్యే ప్యాసయినా వెంటనే తాలూకా ఆఫీసులో పాతికరూపాయలమీద గుమాస్తాగా చేరాను. ఇక రివెన్యూ ఇన్స్ పెక్టరు, సబ్ మాజిస్ట్రేటు, అసిస్టెంట్ మాజిస్ట్రేట్ దారు, తాశీల్దారు, డిప్యూటీ కలెక్టరు వరకూ సాగా అయినాను రిజిస్టరులో ఎంత తగించి వేసినా వయసులిమిలో దాటటాన రిటైరు కావలసివచ్చిందిగాని లేకపోలే జిల్లా కలెక్టరుగూడ అయ్యేవాడిని. దేవుడిదయ చక్కగా ఉండి ఒక లక్షాధికారిని అనిపించుకున్నాను. ఈకాలం వాళ్ళకు అలాంటి పట్టుదలే లేదుకదా!” అన్నాడు.

“నిజమేనండీ. అదీగాక మీ రోజులలో ఇంతమంది చదువుకున్న వాళ్ళుగాని, కులమత ఆంతులుగాని ఉండేవిగావు. కింద ఉన్న తాదే దార్జను సతాయిస్తూ, పై అధికార్లను కాక పడుతూఉంటే అటు ప్రమాదనేగాక ఇటు పై సంపాదనగూడ చక్కగా సాగి పోయేవి.” అన్నాను అమాయకంగా.

“అప్పటివాళ్ళ నీలే వేరు. ఏవో అనాది సిద్ధమూగా వస్తున్న మామూళ్ళు తప్ప, లంచాలంటూ పట్టేవాళ్ళు కొర. దేవుడిని, దయ్యమని, మంచని చెడ్డనీ గమనించేవాళ్ళు. ఇప్పటివాడిరి అవినీతి, వర్ణసంకరం మచ్చుకైన కనబడేదికాదు.”

“మీరు మాట్లాడుకుంటే మా తాతయ్య ఊరికే జాపకం వస్తాడు. ఆయన మీలాగే చెప్పేవాడు. పాపభీతి అధికంగా ఉండే దనేవాడు. కోర్టులలో తప్పుడు సాక్షులు ఇచ్చినప్పటికీ, దొంగ ప్రతాని పుట్టించినప్పటికీ, మామూళ్ళు పుచ్చుకొన్నప్పటికీ, హంగుకోసం ఉంపుడుకత్తెలను పెట్టుకుని సగం ఆస్తి వ్రాసి ఇచ్చినప్పటికీ దేవుడంటే భయమూ భక్తి చూపేవాళ్ళు.”

“దర్జాకోసం కొందరు అవిధంగా మరొకరిని చేరదీసినప్పటికీ భార్య అంటే ఎంతో గౌరవం చూపించేవాళ్ళు. ఇంటిమేనేజి మెంటు యావత్తూ ఆడవాళ్ళ మీద వదిలివేసేవాళ్ళం. సంతానంకోస మనో, కట్నాలకోసమనో కొందరు రెండవ భార్యనుచేసుకున్నా మొదటిభార్యకు ఎంతమాత్రం గౌరవభంగం కానిచ్చేవాళ్ళుకాదు. ఇప్పటివాళ్ళు చూడు. అంతలా ఆడపెత్తనం! విడాకులు! వర్ణాంతరవివాహాలు. ఛీ. ఛీ.”

ఇంత వరకు మాట్లాడి ఆ పెద్దమనిషి పైమేకుకు తగిలించిన కాఫీస్టాన్కు వంక చూసి టైం ఎంతయిందని నన్ను అడిగాడు. దురదృష్టవశాత్తూ నా చేతిగడియారం నిలిచిపోయిఉన్నది. వెంటనే ఆయన సిల్క్ షాటు జేబులోనుంచి గడియారం బయటికి తీశాడు. చిన్నముఖుల సంచిత, వెల్లుల్లాయడ కేస్ లో బంధించి ఉన్న గడియారం రెండుగంటలు చూపింది. ఏమీ అనకుండా ప్లాస్టు దించి, నూటుకేసు లోని వెండిగ్లాసులో తా నింత పోసుకుని, ప్లాస్టు మూతలో నా కింత పోసి ఇచ్చాడు.

“అంతా దగా, అంతా మోసం. ఇప్పటి గడియారాలన్నీ అంతే. సంవత్సరమైనా తిన్నగా పని చెయ్యవు. నా గడియారం మాడు. నేను తాళి వారుగా ఉన్నప్పుడు ఏవో పోరంబోక మంజూరు చేసే సందర్భంలో వెజంటుగా వచ్చింది. రోజూ పొద్దుళ్లే తక్కువెట్టి పన్నెండు చుట్లు కీ ఇస్తాను. సంవత్సరాని కొకసారి క్లీనింగ్ ఆయి లింగు చేయిస్తాను. అంతే. పదిహేనేండ్లనుంచి వార లేకుండా పనిచేస్తున్నది.” అన్నాడు.

“మా తాతయ్య దగ్గరకూడ ఈవిధంగా ప్రాప్తించిన వాల్టరు వనకలం ఉండేది. దానిని ఒక తోలకనచం తొడిగి, ప్రతివారమూ వేడి నీళ్ళలో అభ్యంగన్నానం చేయించి, దస్త్రుకు పెట్టటానికైనా ఇంకొకళ్ళకు ఇవ్వకుండా ఇరవయ్యేళ్ళు వాడాడు. ఏటా ఒక కలం పాడుచేస్తూ ఉంటే నన్ను మీలాగే అనేవాడు” అన్నాను.

“అసలు పూర్వం వచ్చిన సరకు ఇప్పుడు రావటంలేదు. అంతా గుల్ల సరకు దిగుమతి అవుతుంది. అందాకా ఎందుకు ఈ కాఫీమాడు. నేను ఉద్యోగం చేసేరోజుల్లో పాలు అర్ధరూపాయ ఉండే, ఏమి ఘుమఘుమలాడే! ఇప్పుడంతా కల్తీ. అంతా..”

ఇంతలో నేను దిగిపోవలసిన స్టేషన్ వచ్చింది

“ఇకనేను శలవ తీసుకొంటాను. నను స్టార్” అన్నాను.

“మంచిది. బాబూ! ఈకాలంవాడివైనా అన్నీ మా లక్షణాలే. వెల్లిరా.” అన్నాడు. బ్రతుకుదేవుడా అని బయటపడ్డాను.

ఇంతకూ చెప్పవచ్చిందేమిటంటే, బుద్ధిలో వచ్చే మార్పుపోపాలు ప్రపంచంలోకూడ మార్పు వచ్చినట్లు కనబడుతుంది. ఇదంతా నిజమేగాని పచ్చెళ్లయినతరువాత ఈ విషయంలో ఎవరైనా సుమృదులగునక కదిలిస్తే “గతకాలము మేలు వచ్చుకాలముకంటె” అని నిక్కచ్చిగా చెప్పి వేస్తాం.

భారతరాజకీయాలు

(8 వ పేజీ తరువాయి)

రిప్పడా మాటలను బహుళ: పునర్విమర్శించు కొందురు.

ఈ క్రాంత నిర్ణయము ప్రకారము పాకిస్తాన్ లోని అల్పసంఖ్యకుల సంరక్షణకొరకు కృషి చేయుచున్న సుహృద్భక్తి, రాజ్యాంగపరిమిత సభ్యత్వము పోవచ్చును. ఇది పాకిస్తాన్ లోని ముస్లిం పేతరులకు కొంత దెబ్బయే అయినను, భారతమునెలలకు మాత్రము మంచి గుణపాఠము కా గలదు. తాము నమ్ముకొనియుండ వలసిన ధృమికే తాము ద్రోహ మొనర్చితిమని వారిపట్ల కైనను గ్రహించగలరు. విధ్వంసాత్మక విధానము ఆత్మవిహాళమునకే దారి తీయునని

గ్రహించి, ఇకముందైనను వారు పూర్వపరముల గుర్రెరిగి వ్యవహరించెదరుగాక.

బరోడాలో ప్రజాప్రభుత్వము

బరోడా సంస్థానములో బాధ్యతాయుత ప్రజాప్రభుత్వ స్థాపన విషయమై మహారాజుకు, ప్రజామండలి నాయకులకు ఇప్పటికి సంపూర్ణ సమాధానము కుదిరినది. డా. జీవరాజ్ మెహతాను దివాన్ గా (ప్రధాన మంత్రిగా) నియమించుటకు మహారాజు అంగీకరించినాడు. డా. మెహతా త్వరలోనే ప్రధాని పదవిని స్వీకరించును జూన్ 10 వ తేదీలోగా ఆయన తన సహచరులను ఎన్నుకొనును. అదే సమయమునకు మహారాజు ఇంగ్లండునుండి తిరిగి వచ్చి ఈ మంత్రివర్గమును అధికారములో స్థాపించును. ప్రధాని నియామకమును గురించి ప్రజామండలి నాయకులతో సమాధానము కుదిరిన తర్వాత మహారాజు ప్రయాణమై ఇంగ్లండు వెళ్ళినాడు.

బరోడా సంస్థానములో బాధ్యతాయుత ప్రజాప్రభుత్వ స్థాపన విషయమై చాల రోజుల నుండి ఆందోళన జరుగుచున్నది. దాదాపు రెండు నెలలక్రితము ఒక ప్రకటనచేసియుండెను. ఆ ప్రకటన ప్రజామండలికి సంకృప్తికరముగ లేదు. ప్రకటనలోని కొన్ని హాంకములను విపులీకరించుచు మరికొన్ని అధికారములను ప్రజల పరమొనర్చుచు మహారాజు మరియొక ప్రకటన చేసెను. కాని దివానుకు తొలగించి ప్రజామండలి నాయకులచే నిర్ణయింప బడిన వానిని దివాన్ గాను, ప్రధానిగాను నియమించువిషయమున ప్రజామండలికి, మహారాజుకు సమాధానము కుదరలేదు. సంస్థాన దివాన్ ను తొలగించి ఆ పదవిని డా. జీవరాజ్ మెహతాకు యివ్వవలసిందని ప్రజామండలి నాయకులు కోరిరి. ఇందుకు ఇదమితమని జవాబివ్వకుండ మహారాజు తన రాజీతో కలసి పయనమై ఇంగ్లాండు వెళ్ళి పోయెను. ప్రజామండలికి ఇది అగ్రహకారణమయ్యెను. మహారాజువర్యుని నిరసిం చుచు, ఆయన వెంటనే తిరిగి వచ్చి వేసి, ఈ విషయము నిర్ణయింపవలసిందని ప్రజామండలి అధ్యక్షుడు శ్రీ చునీలాల్ మెహతా కొక శ్రీముఖ మంపెను. పాపము, ఇంగ్లాండు చేరిన మహారాజు తిరిగి రాక తప్పినదికాదు.

ఇంగ్లండు నుండి తిరిగివచ్చిన తర్వాత మహారాజు ప్రజామండలి నాయకులతోను, తన అధికారులతోను భారత ప్రభుత్వ సంస్థానశాఖతోను ము సాగి లో విక్రాంతి పుచ్చుకుంటున్న సర్దార్ వల్లభాయీ పటేల్ తోను సంభాషణలు జరిపెను. గత 20 రోజులనుండి ఈ సంభాషణలు నిరంతరము జరుగుచునే యుండెను. చిట్టచివరకు, ఎట్టికేలకు ప్రజాభిప్రాయమును మన్నించుటకు మహారాజు అంగీకరించెను.

భారత సంస్థానములలో, అనేక విషయములలో బరోడా సంస్థానము ముందంజ వేసినది. తదితర సంస్థానము లన్నిటిలోను బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము స్థాపింపబడుట, సంస్థానములు సంశ్లిష్ట రాష్ట్రములతో కలసిపోవుట, ఫిటామాలాగా ఏర్పడుట జరిగిన తర్వాత కూడ బరోడాలో బాధ్యతాయుత ప్రజాప్రభుత్వ స్థాపన కొరకు ప్రజామండలి రెండు పార్టీయములు మహారాజుకు శ్రీముఖమంపవలసినచుట విచారకరము. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును స్థాపించుటకు ముందు మహారాజు తన భరణమును సాలునకు 25 లక్షల నుండి, 40 లక్షల రూపాయలకు పెంచుకొనట, విదేశములలో ధనమును విస్తరించుట, దుబారాగా ఖర్చుచేయుట మొదలగుపనులు మహారాజు వంటి వాడు చేయదగినవిగా లేవు. మహా గుజరాత్ రాష్ట్రము ఏర్పడుటకు బరోడా సంస్థాన మొక ప్రతిపంధకము. గుజరాత్ రాష్ట్రస్థాపన కొరకు బరోడామహారాజు తన సంస్థానమును సంశ్లిష్ట బంధాయి రాష్ట్రముతో కలిపివేయవలెనని వాదించుచున్నవారికి మహారాజు ఇప్పుడనుసరించుచున్న విధానము అసంతృప్తి కల్గింపకపోదు. ఇప్పటికైనను మహారాజు తన నడవడిని సరిదిద్దుకొని, ప్రజాభిప్రాయము ప్రకారము నడుచుకొనట మంచిది.

గ్రంథ పరిచయము

‘శ్రీ నిర్వచనకాదంబరి’

(ప్రథమ భాగం)

రచయిత: శ్రీ వెలిది శేషయ్య కామ్రే, గొల్లంబోడేశ్వరీపురం పోస్ట్, పశ్చిమగోదావరి జిల్లా. వెల రూ. 1-8-0

సుప్రసిద్ధ సంస్కృతకవి బాణుడు, ఏడవ శతాబ్దంలో ‘కాదంబరి’ ని రచించాడు. శృంగా రము, అద్భుతముదానిలోని ప్రధానరసములు, కుకనాసహితోపదేశము, కపింజలహితోపదేశము, మహాశ్వేతవృత్తాంతము కాదంబరిలోని ముఖ్య ఘట్టములు. మహాశ్వేతవృత్తాంతమే ఈ ప్రథమ భాగంలోని కథావస్తువు. ఈ గ్రంథకర్తకు బాణుడు అదర్శకవి. ఇంతకుపూర్వమే ‘పద్య కాదంబరి’ అనే గ్రంథాన్ని ఈయన వ్రాసి యున్నాడు తిరిగి అదే కావ్యాన్ని ప్రస్తుత రూపాన ఆంధ్రీకరించాడు. ఈపుస్తకపు రచన యావత్తూ కందపద్యాలలో నడిచింది. మూడు ఆశ్వాసాలలోను అక్కడక్కడ సీసపద్యాలు తప్ప మరొక వృత్తాన్ని కవి ఉపయోగించలేదు. గ్రంథకర్త కందపద్యాన్ని నడిపించటంలో చూపిన నైపుణ్యం ప్రశంసనీయంగా ఉన్నది. వండితులుకొనివారికి కూడ సులభంగా అర్థమయ్యేటట్లు రచన జరిగింది.

* * *

‘అష్టావక్రచరిత్రము’

రచయిత: శ్రీ బులుసు వెంకటేశ్వర్లు. రామరావుపేట, కాకినాడ. వెల రూ. 1-8-0

ఈ గ్రంథాన్ని ఆధునిక పద్య కావ్యమని గ్రంథకర్త వర్ణించాడు. కాని దీనిని ఆధునిక రచన అనటానికి ఏవిధమైన అవకాశమూ కనబడదు. మహాభారత ఆరణ్య అనుశాసనిక పర్వములలోని అష్టావక్రుడనే బ్రహ్మచర్యా శ్రమధర్మనిర్వాహకుడి గాథ ఈ గ్రంథానికి కథావస్తువు. రచనా విధానం భగవత్ ప్రార్థన, గురుస్తుతి, కందార్థాలు, వర్ణనలు, మొదలైన పూర్వపు ప్రబంధభక్తి. పాండిత్యప్రకరణలు వెల్లడిగావటానికే ఎక్కువ ప్రయత్నం చేసి నట్లు తోస్తుంది. అందువల్లనే దీనిని కాలేజీ విద్యార్థులకు పఠనీయగ్రంథంగా నియమించినట్లున్నది. పునర్ముద్రణలో గూడ సవరణ జట్టికను చేర్చడం శోననీయక. ప్రబంధ భోరణికి అలవాటు పడినవారు ఈ గ్రంథాన్ని మెచ్చుకొగలరనే విషయం దీనిలో ఉదహరించిన పండితాభిప్రాయాలవల్ల తెలియనవుతున్నది.

* * *

‘బిడాల శాస్త్రీ’

రచన: శ్రీ గునుపూడి సుబ్బారావు. నర్సాపురం. ప. గో. జిల్లా. వెల రూ. 1-0-0

తిట్టుకవిత్వానికి చెందిన దీ పుస్తకం. “కవితా కన్యకు నడిబజారలో తార్చడానికి వెనుదీయని నికృష్టజీవనానికి పాల్పడుతున్న” కొందరు కవులను చిత్రించటమే ఈ పద్యరచనకు ముఖ్యోద్దేశమని కవి తొలిపలుకులో వివరించాడు. ఈ ప్రయత్నంలో రచయిత కవితాకన్యకు నడిబజార నుంచి సందుగొందులలోకి తీసుకొని వెళ్లినట్లు కనబడుతుంది. పతిశ్రీల క్రిడావర్ణన, పశుప్రాయమైన విరహ వేదనలను బీభత్సంగా వివరించటమే గాక పక్షులు, జంతువుల క్రిడలను కూడ శ్రద్ధతో పరిశీలించి ఆసక్తితో వర్ణించడం జరిగింది. గ్రంథకర్త అనుభవాలు, అభిరుచులు ఈ పుస్తకంలో ఎంతవరకు వ్యక్తమయినవో చెప్పటం కష్టం. పద్యాన్ని చక్కగా నడిపి హాస్యసాన్ని ఓప్పించగల శక్తి ఉన్న ఈ గ్రంథకర్త కేవలం సభ్యమైన హాస్యభోంజిలో గ్రంథరచన చేస్తే ఎక్కువ ప్రయోజనం ఉంటుంది. గాని ఈ

లాంటి బిడాలశాస్త్రీలను సృష్టించడంవల్ల కీర్తియశస్సులుగాని, సారస్వతసేవగాని సిద్ధించదు.

* * * ‘కృష్ణ కాంత్’ * * *

రచన: శ్రీ బంకింబాబు. అనువాదం: శ్రీ. నూరి. అరుణప్రచురణ, గవర్నరుపేట, బెజవాడ. వెల రూ. 1-8-0.

బంకించంద్ర చట్టోపాధ్యాయ బెంగాలీనవల రచయితలలో ప్రసిద్ధి కెక్కినవాడు. ‘కృష్ణ కాంతుని మరణశాసనం’ అనే ఈ నవల ఇంతకు పూర్వమే తెలుగులోకి అనువదించ బడినది. ఇది కొత్త అనువాదం. కృష్ణకాంతరాయ అనే జమిందారుకు ఒక విధ వ్రాస్తాడు. ఆవిలో వల్ల లాభం పొందని పెద్దకుమారుడు, రోహిణి అనే సాందర్భవతి అయిన విలేంతువును నిజమయినను దొంగిలించి, తాను సృష్టించిన విధాన అక్కడ చేర్చుచుని ప్రేరేపిస్తాడు. మొదట దొంగిలించినా, రోహిణిలో పరివర్తన కలిగి సర్దుబాటు చేయా లనుకుంటుంది. ఆ ప్రయత్నంలో పట్టుపడి, జమిందారు

తమ్ముడి కొడుకైన గోవిందలాల్ చేత వదలించబడుతుంది. గోవిందలాల్ రోహిణిని ఒకరి నొకరు ఆకర్షిస్తారు. కృష్ణకాంత్ చచ్చిపోతాడు. భార్యను వదలి గోవిందలాల్ రోహిణితో జీవాంతరం పోతాడు. అనవసరంగా అక్కడ ఆమెను అనుమానించి కుపాతతో కాల్చి చంపుతాడు. మామగారి సహాయంవల్ల ఖైదు తప్పకుండా భార్య మరణించే సమయానికి ఇంటికి తిరిగి వస్తాడు. అదైన సమయమిస్తాడు. టూకీగా కథ ఇది. నవల మొత్తంమీద ఒక్కపాత్రకయినా ప్రపంచజ్ఞాన మున్నట్లు కనబడదు. కథలో సహజత్వం తక్కువ. తర్జుమామాత్రం రసవంతంగానే నడిచింది.

* * * ‘ధ్రువ జ్యోతి’ * * *

శ్రీ శరచ్చంద్ర చట్టోపాధ్యాయ. అనువాదము — శ్రీ నూరి. అరుణ ప్రచురణ, గవర్నరుపేట, బెజవాడ. వెల రూ. 1-8-0.

తెలుగులో వెలువడిన నవలలలో అధికభాగం అనువాదాలే లేక అనుకరణలే అని నిరాశేపంగా చెప్పవచ్చును. వాటిలో గూడ

దిగి నున్న కొండ కనుమ దారి బట్టినచో విశేష త్రయస్థము లేకనే కాబూల్ పట్టణము చేరుకోవచ్చును. కాబూల్ లో మొగల్ బాబరు భరత భూమిపై దాడి వెడలటకు గట్టి ప్రయత్నములు చేయుచున్నాడు. స్వజనములోనివాడగు బాబరు నెట్లైన కలిసికొని యువకారము పొందవచ్చునని కొండంత యాత్రతో ముకరాబ్ ఖానుడు తల్పించు వదలక కొల్పించునై రాతులైదు గురితో తక్షణమే బయలుదేరెను. ఏనుగుగా “ఆలస్య మమృతం విషమ్” అన్నారు, పెద్దలు ఒక తూటాంకి మాంసమైనచో వ్యవహారము చాల విషమించ వచ్చును.

కాబట్టి ముకరాబ్ ఖానుని ముందిరకొని మొగల్ రాతులు దక్షిణపు కొండకనుమను చేరువారై యాత్రణమే హజారత్ కోటనుండి నిర్గమించిరి. వీరినికూడ మట్టనలెనని దొంగరాతులు శిలామయములైన కొండదారులపడి తమ గుట్టములను పందెపుగట్టులు లట్లు తటిమి రివున బోనిచ్చుచుండిరి. దొంగల నాయకు డెక్కిన నల్లగుట్టముతో తోడిదొంగల గుట్టములు పరువెత్తలేకున్నవి. అవి తురుష్క వాయుమనకు చాల వెనుకబడినవి. చావు బ్రతుకు లీ పందెముతోనే యున్నచో యన్నట్లు ముందు ముకరాబ్ ఖానుని యరబ్బిగట్టుటను, వెనుక వాని యనుచరులను, వారికి చాలా దూరములో నల్లగుట్టముపై నానుకుడును వానివెంట దొంగ రాతులను హుటాహుటినీ స్వారి సాగించుచుండిరి.

అంతలో ముకరాబ్ ఖానుని రాతులలో నొకని గుట్ట మొక విడిరాతిపై యడుగువె చెను. పట్టు లేక ఆ రాయి దొరెను. రాతితోపాటు గుట్టమును రాతును పుచ్చకాయలకలె దొర్లి సేల గూలిరి. వానికి తోడ్పడుటకు కాడుకదా— వానినిగూర్చి యోచించుటకైన తడవు లేక పోయెను. మిగిలిన నలుగురు రాతులతో ముకరాబ్ ఖానుడు గుట్టమునకు రెక్కలున్నట్లు ఎగిరిపోవుచుండెను. జారిపడిన యావ్యకుని లొడ్డు లానుగు సవరించి తీసుకొనుటకు కూడ దొంగలకు వ్యవధానము చిక్కక, వారలా రాతును, గుట్టమును కూడ త్రొక్కుకొనుచు పోయిరేగాని తొలమైన నాగలేదు. ఈ చోరుల దృష్టి ముందు డేగవలె నెగిరిపోవుచున్న మొగల్ ఖానుని వైచే ఉన్నది. అతని శరీరముపై ఉజ్వలముగా మెలయుచున్న పారసీక కవచమును, అరుణ వర్ణ శోభితములైన యతని యుడుపులును, శిశోవేషనమును కూడ “ఇదిగో! ఇదిదే హజరత్ ప్రభువు — మొగల్ యోధాగ్రేసరుడని చెప్పక చెప్పుచుండెను. జాజికాయ రంగు గల

బెంగాలీ రచనలు మరింతగా మన రచయితలను ఆకర్షించినవి. వీటిలో చాలాభాగం పాశ్చాత్య నవలలతో పోల్చి చూసే ఉత్తమ తరగతికి చెందిన వనటానికికూడ వీలులేదు. ఈ మాత్రపు కథలను మనవాళ్ళు వ్రాయలే రనటము సమంజసం కాదు. అలాంటప్పుడు ఎందు కింత శ్రమపడి వీటిని అనువదిస్తారో చెప్పలేము. ఈ ‘ధ్రువ జ్యోతి’ కథానా ముకుడునిగీస్ బాబు. లోక మరమ్మతు తలపెట్టిన అమాయకుడు. ఒక పతికు రాని ఉద్ధరించే ప్రయత్నములో నిశ్చేపవంటి సంసారం పొడుచుకుంటాడు. అనవసరంగా అనుమానపడి భార్య పుట్టింటికి వెళ్ళిపోయి, భర్త సర్వస్వము లాక్కుని అతడికి నిలువ నీడ లేకుండా చేస్తుంది. ఆవిడ ఆడబిడ్డ సమాధానం కుదర్చటానికి ప్రయత్నించి విఫల అవుతుంది. ఈ నిశ్శిశు మనీష్ అనే తమ్ముడుంటాడు. అతడు శుభ అనే కన్యకుక్రమిస్తాడు. ఈవిడ ఒక ప్రఖ్యాత డాక్టరు కుమార్తె. ఆయితే ఆ డాక్టరు ని మ్మరణం గా భార్యను, పిల్లలను విడిచి ఉంటాడు. నిశ్శిశు గాయం తగులుతుంది. చివరకు అన్ని సంసారాలు కలుసుకుంటాయి. మనీష్ కు శుభకు వివాహం అవుతుంది. కాని నిశ్శిశు రాజకీయనే రానికి ఆరెప్పుచేస్తారు. బంధువు లందరు కలిసి ఆతడిని విడుదలచేయటానికి పూనుకుంటారు. దానితో కథ అయిపోతుంది. అనువాదం రసవంతంగానే ఉన్నది. కాని పాత్రపాటలోను, కథావస్తువులోను సహజత్వం తక్కువగానని పిస్తుంది. భూతద్వందో గాని చదువటానికి వీలు లేనట్లు ముద్రించారు. ఈ విషయంమీద ప్రాధుపుచ్చటానికి వీలైన పుస్తకమే.

‘రవి’

అతని గుట్టము తూనిగవలె నెగురుచు పోవుట చూడజూడ అగుట్ట మతనికి తగినదే యనిపించుచున్నది. ఇరు కత్తలవారునూ కొండకనుమ దిగి, సముతలమైన లోయ ప్రవేశించిరి. అపుడు మొగల్ ఖానుడు తన వెంట వచ్చుచున్న యనుచరులను మరలి పొమ్మనెను. అతడి ట్టనుటకు చాల కారణము లున్నవి. దొంగలు తనవద్దనున్న రత్న మాళిచి వెంబడించుచున్నారు. వాండ్రకి రాతులక్కరలేదు. వీర లెటువోయినను చోరులకు అభ్యంతరము లేదు. వీరు మామూలు దేశవాలీ గుట్టముల నెక్కినచ్చుచున్నారు. ఇది ముకరాబ్ ఖానుని యరబ్బి జాజితో సాటిరావు. దాని యంతరడిగా నివిపోజాలవు. వీని జట్టుకొఱకు ఖానుడు తన జాజిగుట్టముయొక్క శీఘ్రగమనమును బలవంతముగా నిరోధించుచున్నాడు. ఈ పల్లె గుట్టములను వదిలించుకొనిన చోఖానుని జాజిహాయముయొక్క కల్లము బిగించి పట్టనక్కరలేదు; యధేచ్ఛగా పోనీయవచ్చును. ఇంతదూరము బహువిధముల నాలోచించి ఖానుడు తన రాతులకు సెల విచ్చి యధేచ్ఛగా పొమ్మనెను. (సశేషము)

ఆంధ్రవాఙ్మయ చరిత్ర

కర్త: కళాప్రహర కీ॥ శే॥ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు

సరికొత్తపద్ధతిని, సంగ్రహరూపంలో నడచిన సమగ్రసమాఖ. వెయ్యేండ్ల వాఙ్మయ చరిత్రకూ విశుద్ధదర్శనం.

పాతచరిత్రల నన్నిటిని అవలోడనచేసి, సరిగా సమన్వయించి క్రోడీకరించిన సిసలయిన చరిత్ర. కాసాలాలోనూ వాటిలోనూ అవ్యక్తస్వరూపంలో ఉండిఉండి, నన్నయ ధర్మమూ అని ఒక్క ఊపున దివ్యాకారంతో వైటబడి, నానాటికి నవనవో జ్వలంగా వికసించిన మన వాఙ్మయం పోయిన పలుపాకడలను పోడిమితో చూపెట్టబోలిన ఉత్తమాత్మను గ్రంథము.

వెల రూపాయలు 2.
తపాలాఖర్చు 0-6-0.
ఆంధ్రగ్రంథమాల,
తపాలాపెట్టె 212, మద్రాసు.

యుగసంధి

(19-వ పేజీ తరువాయి)

కాట్యాయ ఫిఫీరి పిలిచి తలుపు తెరిచి అవతరికి తంపిచేసింది.

ఫిఫీరి అహంకారంగా అవతరికి పరుగు తిరిగింది— తన్నీ విహారానికి కాట్యాయ తీసుకపోతున్నావేమో అనుకుంది. కానీ అవతరి వదలి తలుపు మూసుకుపోయింది. కాట్యాయ మళ్ళీ అవతరికి వెళ్ళడానికి సిద్ధంగా ఉంది.

“టీ కుపాటికి సిద్ధమయి ఉండాలి” అంది ఓకే స్టాప్ సరి, “అంటే వెడవాం. పిన్నీ టీ కోసం లోపలికి వస్తావా?”

కాట్యాయ తన ఆహ్వానంలోనించి తేచింది. మూడు నిమిషాలే. అందరూ ఆమె వెంకటాద్రి భోజనశాలలోకి వెళ్ళారు. ఒక చిన్న బాసెట్ కుర్రవాడు బుద్ధగర్భిణిని ఒక కుర్చీ ఇవతరికి లాగాడు. కుర్చీకి దిగి పిల్లల మెట్లను వేసి ఉన్నాయి. అది ఒక్క రాకుమారి కోసమే. ఆమె అంగులూ కూర్చుంది. రాజచిహ్నం చిత్రించిన ఒక ప్రత్యేక పాత్రలో కాట్యాయ టీ పోసి ముందు ఆమెకు అందించింది. ఆమె అంగులూ కొంచెం తేనె కలపుకుంది (ట్రీజర్ కుంచదార కలపుకోడం అవసరమైనదని, పాపం నీకూడా ఆమె అభిప్రాయం. కానీ తన దబ్బు ఆమె దేకే కర్పణచెయ్యాలి.) బొంగురు గొంతుతో చుట్టూ అడిగింది, “అయితే ఇవాళ యుగరాజు ఏం చేశాడు?”

ఎవరూ ఏమీ సమాధానం చెప్పలేదు. ఆమెను గౌరవంగా చూస్తున్నా, ఎవరూ లత్యం చెయ్యకపోయినా అక్కడే ఆసక్తిగా ఉంది.

“ఆమె గొప్ప కుటుంబంలో పుట్టిన మూలాన్ని,” అనుకున్నాడు బజర్వా.....

టీ అయిపోయినా, అనా డ్రీమ్స్, బయటికి పోయామని అంది. కానీ కొద్దిగా వాతావరణం ప్రారంభించింది. రాకుమారి కుర్చీ నుండి వారంతా అహ్వానమందిరికి వెళ్ళారు. పేకటకోంఁచే పారుతున్న పెద్ద మనిషి కన్నాడు. ప్రాఫీరి పాటోన్ అని పేరు. లావుగా ఉంటాడు, కళ్ళు పాటి నొడికాళ్ళు చాలా అడవిగా ఉంటాడు అల్ప సంకోచం. సంతా బజర్వాతోనే మాట్లాడుతూ అనా డ్రీమ్స్, అక్కడ ఉద్దేశించి వాతావరణం నా ఫిఫీరిని ఆటే ఆడదామని అంది. బజర్వా సరే నన్నాడు. ఫలెటూరి వైద్యుడి నిధులలో ఇలాంటి టిఫిన్ ఉంటాయా క తను నేర్చుకోవాలి అని అంది.

“అక్కడే ఉన్నాను,” అంది అనా డ్రీమ్స్. “ప్రాఫీరి పాటోన్ నేనూ కలిసి మిగిలి టిఫిన్ చేస్తాం కాట్యాయ, అక్కడే డిక్షనరీకి విధిగా వాయిదా వేసింది. ఆయనకు సంతోషం చేసాడు. వేమకూడా వింటాం.”

ఇప్పుడు లేకపోయినా కాట్యాయ పిగానో క్షణం అను వెళ్ళింది. అక్కడే సంగీతం చేస్తూ ఉన్నా, అయిదుడు కూడా ఆమెతో వెళ్ళారు. ఓడిక స్టాప్ సరి తన గర్భిణినించి సంపాదించి అతనికి అందించింది. అతని కంఠం లో ఇన్న ప్రతియొక్కడికి అనుభవం చేసిందిగానే, అతనిలో ఏదో బాధాకరమైన ఉద్వేగం పొంది ఒకటి చేసింది—వేమకూడా డ్రీమ్స్ ప్రభుత్వం లాగా. కాట్యాయ పిగానో వెయ్యే అంది. అక్కడే వేళు చూడకండానే వెళ్ళి గొంతుతో అడిగింది:

“ఏం వాయిదామంటావు?”

“మీ ఇంకా,” అక్కడే నిశ్శబ్దంగా సమాధానం చెప్పింది.

“ఏ రకమైన సంగీతం మీకు ఇష్టం?” కాట్యాయ మళ్ళీ అడిగింది, వెకటి కోరికతోనే. “కాస్ట్రోయ సంగీతం,” వెకటిలాగే అక్కడే జవాబు చెప్పింది.

నారసింహలేఖ్యము

అంగుల చిహ్నం వదిలి. మేమూ, నిక్కాక, నిక్కాక. కుక్కవల్లమును పొంది అంగులం కాంచి పిల్ల వల్లవి కలిగియు వరప్రసాదము—

20 ఆ. రవ్వ. 3-4.0 పోస్టేజీ 10 ఆ.

పి.సి. ఏ డి.కె.పె. వెబ్సైట్ నెలగా జరిగింది. 7 నిమిషాల పేజీ, ముద్రాణం.

“మోజాల్ల సంగీతం మీకు నచ్చుతుందా?”

“అమోజాల్ల అంటే నాకు ఇష్టం.”

కాట్యాయ మోజాల్ల రాసిన ఫోటోని అనే గీతాన్ని వాయిదించింది. కొంచెం అతి జాగ్రత్త చూపించినా ఆమె చాలా బాగా వాయిదించింది. నిట్లాగా కదలకండా కూర్చుంది. ఆమె దృష్టిని సంగీతం రాసిన కాగితం మీద కేంద్రీకరించింది. పెదవులు దగ్గరగా ముడుచుకుంది. వాయిదాచేసి అయిపోయిన తరువాతగానీ ఆమె ముఖం ఒకరించేలేదు. ఆమె జాట్లు చెదిరి పోయింది. ఒక నల్లటి ముంగురు ఆమె కనుబొమల మీద వారింది.

ఆ గీతంలో అఖర భాగం అక్కడే హృదయంలో బాగా నాటుకుంది. ఆ భాగంలో విశ్వింఖలమయిన మార్పులకు తమ గతంలో హృదయాన్ని ముగ్ధం చేసాయి—వివాదమయిన బాధ, అంతులేని నైరాశ్యం అందులో పలికి చుట్టూని వ్యాపిస్తాయి... మోజాల్ల సంగీతం అతనిలో రేకెత్తించిన భావాలు, కాట్యాయకు, అనుబంధం ఏమీ లేదు. ఆమెను చూస్తూ అతను ఊరికే అనకున్నాడు.

“ఆ అమ్మాయి బాగానే వాయిదాచే! అంత అందరికారంగా లేదు కూడా!”

గీతం అయిపోయిన తరువాత కాట్యాయ, తన వేళ్ళని డియానో వెటర్నాడమంచి తియ్యి కుండానే “ఇంక చాలా!” అని అడిగింది అక్కడే ఆమెకు శ్రమ కలగజేయడం తనకు ఇష్టం లేదన్నాడు; మోజాల్లని గురించి మాట్లాడడం ప్రారంభించాడు; ఆ గీతాన్ని ఆమెయే ఏరుకుంటే, ఎవరన్నా బాగుంటుందని ఆమె కుందో చెప్పమని అడిగాడు కాట్యాయ అతని కృత్యంగా ఒక్కొక్కమాటలో సమాధానం చెప్పింది. ఆమె తనలోకి మడిచుకుపోయింది, నిశ్శబ్దంలోకి పుగురు మడుచుకుపోయినట్లాగా అలా మడుచుకుపోయినప్పుడు, ఆమె తొందరగా యిల్లకి రాదు. ఆమె ముఖం అహ్వానం పెట్టిగా మూగంగా కనిపించేలా ఉంది. ఆమె నిశ్శబ్దంగా, కొంచెం సంకోచం చూపింది. కొంత దీనికి ఆమెకు అక్కరగాని చూస్తే కలిగే భయ భావం కారణం—అక్కరగా ఆమెకు విద్యా బుద్ధులు గలిగింది కానీ అక్కరమాత్రం ఈ భయభావం కాట్యాయకు ఉన్నట్లు తెలియదు. అక్కడే సవరించే సేదతో ఫిఫీరి పిలవలసి వచ్చింది, చిరునవ్వు నవ్వుతూ చూపు ప్రదర్శించడాకోసం అక్కడికి అతను మెడమీద వెల్లగా తిరిగిరాడు.

కాట్యాయ మళ్ళీ తలవ్రేలు గుచ్చడం ప్రారంభించింది.

ఈజాగా బజర్వా పేకటలో ఓడి పోతున్నాడు. అనా డ్రీమ్స్ పేకట అక్కడే తాగా అడుగుంది ప్రాఫీరి పాటోన్ కూడా బాగానే ఆసక్తిగా బజర్వా ఓడిపోయిన సామ్యు అంత ఎక్కడ కావాలిగా, అతనికి నిరాశ కలిగించడానికి చాలా చాలు. సామం కాల భోజనం చేస్తుండగా అనా డ్రీమ్స్ వల్ల కృతకాస్త్రీ పులింది మాట్లాడడం ప్రారంభించింది.

“రేపు మనం కొంచెం అలా తిరిగిందాం,” అంది ఆమె అతనితో “అరణ్యపుష్పా, వాటి జాతుకూ అటికే పేర్లు మీరు నాకు నేర్పాలి.”

“మీకు అటికే పేర్లు ఎందుక?” బజర్వా అడిగాడు.

“పతి విషయంగానూ ఒక క్రమ పద్ధతి ఉండాలిగా,” అంది ఆమె.

“అనా డ్రీమ్స్ ఎంత అక్కరమయిన పని పోయి,” అన్నాడు అక్కడే తన తన స్నేహితుడూ ఏకాంతంగా తను గదిలో కూర్చున్నప్పుడు.

“అవును” అన్నాడు బజర్వా, “మెడకున్న అడవి కొంత లోకాన్ని చూపిందిగా.”

“అంటే నీ అభిప్రాయం ఏమిటి! యంగ్ గన్ నాటికే!”

“మంచి అంగులనే అన్నానోయి నేనూ, అక్కడే నిజాలోనికే! మంచి అంగులనే ఆమె తన జూబ్లీ క్యూర్రా లన్నీ కూడా అక్కరగా నిర్వహిస్తున్నట్లు తోస్తుంది. కానీ అసలు అదృష్టమయినది ఆమె కాదు, ఆమె చెల్లెలు.”

“ఏమి, ఆ నల్ల కిల్లా?”

“ఆ నల్లటి కిల్లే ఆమె తనకే. ఎవరూ పుచ్చించింది, మానంగా సంకోచిస్తూ ఉంది,

నీ ఇష్టం ఇంకేమయినా అను. ఆమెను సంస్కరించుచు, వికసితమయ్యే అంశాలను చూసి వ్యక్తి తయారుచెయ్యవచ్చు; ఆ రేడో ఆమెనుట్టుకు—కొంచెం పాతబడ్డ ఫలహారం.”

అక్కడే సమాధానం చెప్పలేదు. ఇద్దరూ పడుకున్నారు—ఇద్దరి మనస్సుల్లోనూ చిత్రమయిన ఊహల రేకెత్తాయి.

అనా డ్రీమ్స్ కొంచెం వింత క్రవ్యత్వం కలిగి ఆమెకు నెవిమిదా దురభిప్రాయం లేదు. దేన్ని గురించి గట్టి విశ్వాసాలకూడా లేవు. అంతే ఆమె ఎప్పుడూ తికమకలు పడలేదు. దేనికోసమూ అతిగా పాకలాడలేదు. చాలా విషయాలను ఆమె స్పష్టంగా గ్రహించింది.

ఆమెకు అనేక విషయాలు మోజా కలిగింది. కానీ నేటికీ సంతృప్తిగా ఉన్నట్లు కలగలేదు. అయితే ఆమె సంతృప్తి సంతృప్తిని కాంక్షించలేదు. ఆమె తెలివి ఎప్పుడూ తెలుసుకోవాలని కడతూ పురుగుతుంది, కానీ నిర్లక్ష్యం గా నూ ఉంటుంది. తనలోని సంగీతం నెప్పుడూ ఆమె ముచిపోవడానికి ప్రయత్నించదు. కానీ అని అతను వైమోచించి తీక్షణంగా నూ కావు. ఆమెకు ఎండలే లేకపోతే, క్షేమమేలేకపోతే, చూశా ఆమె ఈ మధనంలో మునిగిపోయి ఉంటుంది. ఉద్వేగాలకు లొంగిపోవడమంటే ఏమిటో ఆమెకు తెలిసిఉండదు. కానీ ఆమెకు జీవితం గుళుంగా గడిచిపోతోంది—అప్పుడప్పుడు ఆమెకు కొంచెం వికసితమవుతున్నా.

జాతా తరవాత రోజు ఒక గురుకులు నేకుండా ఆమె జాగ్రత్తగా గడుపుకుంటూ పోతోంది. ఎప్పుడూ కొందరపడకు—ప్రకారం తం గా ఉంటుంది ఎప్పుడో గాని తన బుద్ధిపూర్వకం అప్పుడప్పుడు చిత్రించిన ప్రకారంతో ఆమె కళ్ళకు రుక్మా కలలు నృత్యం చేసే పోకుంటాయి కానీ అది మాయమయిపోయిన తరువాత ఆమె సుఖంగా సాగిపోతుంటుంది. అని పోగా యాని విచారించదు. ఆమె ఊహ సంప్రదాయ సిద్ధాంతం నైతికమార్గమైన అతికమిస్తూనే ఉంటుంది. కానీ అప్పుడు కూడా ఆమె అక్కడ కమయిన ప్రకారమయిన, వానకయిన తేరి రంలా రక్తం ఎప్పటిలాగే చల్లగానే ప్రసహిస్తుంటుంది. అప్పుడప్పుడు ముగ్ధంగా అనా డ్రీమ్స్ న్నాంచేసి ఉత్సాహంగా ఇవతరికి వచ్చిన తరువాత ఒంటరిగా కూర్చుని ఈ జీవితం లాని మార్పు, నైరాశ్యం, శ్రమ, కార్యం పోగిరింగి, తిరుగుకుంటూ ఉంటుంది....

ఆమె ఆమెతో అక్కడికి గా నాహాసం పుకుతుంది, అవేంతో బయటికి ప్రసహిస్తుంది. కానీ ఇంకా ఆర మాసిన ఓడికలోనించి చల్లగా తిరిగి వచ్చి తిరుగుతుంది అనా డ్రీమ్స్ మళ్ళీ తనలోకి మడుచుకుపోతుంది. ఆమెలో అందరూ అర్థ వాదం చేస్తుంది. అగ్రహం దివ్యమంది. ఆ సమయంలో ఆమెకు ఒకటి దృష్టిగా ఉంటుంది—ఎల్లా గయిగా ఆ భయంకరమయిన ఊహలలోనించి బయటపడాలి.

క్రమించడం అనభవంగానే గానీ అనేక స్త్రీల-నే ఆమె తనకి తెలియని జేన్నా ఆకాంక్షించింది. నిజానికి ఆమెకు ఏకీ అక్కర లేదు కానీ ఏకీ కానూ ఆమెకు అని పిలుస్తుంది. చురాయిని ఓకే స్టాప్ సరి ఆమె సహించలేకపోతుంది. (ఆమె లాభదృష్టి అతనిని వెళ్ళి చేసుకుంది. కానీ అందు మంచి వాడనే నమ్మకం లేకపోతే ఆమె అసలు వెళ్ళి చేసుకోదానికి ఒప్పుకునేది గాదు.) పురుషులంటే ఆమెకు ఒక అవ్యక్తమయిన ఏకాంతం వాళ్ళందరూ, మెటూగా, మరుగా, అవరి శుభ్రంగా, మెటూగా పట్టుకు పాకలాడే వ్యక్తులూగ అనుపిస్తారు ఆమెకు ఒకసారి, పరజేలాల్లో ఎక్కడో ఒక స్వీడకో యువకుడితో ఆమెకు పరిచయం కలిగింది ఉదారమయిన స్వరూపం, నిశ్శబ్దమయిన నీతికల కలవాడు. అతని రూపం ఆమె హృదయంలో దృఢంగా నాటుకుంది. కానీ ఆమె హృదయంలో దృఢంగా నాటుకుంది. ఆమెకు అనేక విషయాలు మోజా కలిగింది. కానీ నేటికీ సంతృప్తిగా ఉన్నట్లు కలగలేదు. అయితే ఆమె సంతృప్తి సంతృప్తిని కాంక్షించలేదు. ఆమె తెలివి ఎప్పుడూ తెలుసుకోవాలని కడతూ పురుగుతుంది, కానీ నిర్లక్ష్యం గా నూ ఉంటుంది. తనలోని సంగీతం నెప్పుడూ ఆమె ముచిపోవడానికి ప్రయత్నించదు. కానీ అని అతను వైమోచించి తీక్షణంగా నూ కావు. ఆమెకు ఎండలే లేకపోతే, క్షేమమేలేకపోతే, చూశా ఆమె ఈ మధనంలో మునిగిపోయి ఉంటుంది. ఉద్వేగాలకు లొంగిపోవడమంటే ఏమిటో ఆమెకు తెలిసిఉండదు. కానీ ఆమెకు జీవితం గుళుంగా గడిచిపోతోంది—అప్పుడప్పుడు ఆమెకు కొంచెం వికసితమవుతున్నా.

జాతా తరవాత రోజు ఒక గురుకులు నేకుండా ఆమె జాగ్రత్తగా గడుపుకుంటూ పోతోంది. ఎప్పుడూ కొందరపడకు—ప్రకారం తం గా ఉంటుంది ఎప్పుడో గాని తన బుద్ధిపూర్వకం అప్పుడప్పుడు చిత్రించిన ప్రకారంతో ఆమె కళ్ళకు రుక్మా కలలు నృత్యం చేసే పోకుంటాయి కానీ అది మాయమయిపోయిన తరువాత ఆమె సుఖంగా సాగిపోతుంటుంది. అని పోగా యాని విచారించదు. ఆమె ఊహ సంప్రదాయ సిద్ధాంతం నైతికమార్గమైన అతికమిస్తూనే ఉంటుంది. కానీ అప్పుడు కూడా ఆమె అక్కడ కమయిన ప్రకారమయిన, వానకయిన తేరి రంలా రక్తం ఎప్పటిలాగే చల్లగానే ప్రసహిస్తుంటుంది. అప్పుడప్పుడు ముగ్ధంగా అనా డ్రీమ్స్ న్నాంచేసి ఉత్సాహంగా ఇవతరికి వచ్చిన తరువాత ఒంటరిగా కూర్చుని ఈ జీవితం లాని మార్పు, నైరాశ్యం, శ్రమ, కార్యం పోగిరింగి, తిరుగుకుంటూ ఉంటుంది....

ఆమె ఆమెతో అక్కడికి గా నాహాసం పుకుతుంది, అవేంతో బయటికి ప్రసహిస్తుంది. కానీ ఇంకా ఆర మాసిన ఓడికలోనించి చల్లగా తిరిగి వచ్చి తిరుగుతుంది అనా డ్రీమ్స్ మళ్ళీ తనలోకి మడుచుకుపోతుంది. ఆమెలో అందరూ అర్థ వాదం చేస్తుంది. అగ్రహం దివ్యమంది. ఆ సమయంలో ఆమెకు ఒకటి దృష్టిగా ఉంటుంది—ఎల్లా గయిగా ఆ భయంకరమయిన ఊహలలోనించి బయటపడాలి.

క్రమించడం అనభవంగానే గానీ అనేక స్త్రీల-నే ఆమె తనకి తెలియని జేన్నా ఆకాంక్షించింది. నిజానికి ఆమెకు ఏకీ అక్కర లేదు కానీ ఏకీ కానూ ఆమెకు అని పిలుస్తుంది. చురాయిని ఓకే స్టాప్ సరి ఆమె సహించలేకపోతుంది. (ఆమె లాభదృష్టి అతనిని వెళ్ళి చేసుకుంది. కానీ అందు మంచి వాడనే నమ్మకం లేకపోతే ఆమె అసలు వెళ్ళి చేసుకోదానికి ఒప్పుకునేది గాదు.) పురుషులంటే ఆమెకు ఒక అవ్యక్తమయిన ఏకాంతం వాళ్ళందరూ, మెటూగా, మరుగా, అవరి శుభ్రంగా, మెటూగా పట్టుకు పాకలాడే వ్యక్తులూగ అనుపిస్తారు ఆమెకు ఒకసారి, పరజేలాల్లో ఎక్కడో ఒక స్వీడకో యువకుడితో ఆమెకు పరిచయం కలిగింది ఉదారమయిన స్వరూపం, నిశ్శబ్దమయిన నీతికల కలవాడు. అతని రూపం ఆమె హృదయంలో దృఢంగా నాటుకుంది. కానీ ఆమె హృదయంలో దృఢంగా నాటుకుంది. ఆమెకు అనేక విషయాలు మోజా కలిగింది. కానీ నేటికీ సంతృప్తిగా ఉన్నట్లు కలగలేదు. అయితే ఆమె సంతృప్తి సంతృప్తిని కాంక్షించలేదు. ఆమె తెలివి ఎప్పుడూ తెలుసుకోవాలని కడతూ పురుగుతుంది, కానీ నిర్లక్ష్యం గా నూ ఉంటుంది. తనలోని సంగీతం నెప్పుడూ ఆమె ముచిపోవడానికి ప్రయత్నించదు. కానీ అని అతను వైమోచించి తీక్షణంగా నూ కావు. ఆమెకు ఎండలే లేకపోతే, క్షేమమేలేకపోతే, చూశా ఆమె ఈ మధనంలో మునిగిపోయి ఉంటుంది. ఉద్వేగాలకు లొంగిపోవడమంటే ఏమిటో ఆమెకు తెలిసిఉండదు. కానీ ఆమెకు జీవితం గుళుంగా గడిచిపోతోంది—అప్పుడప్పుడు ఆమెకు కొంచెం వికసితమవుతున్నా.

జాతా తరవాత రోజు ఒక గురుకులు నేకుండా ఆమె జాగ్రత్తగా గడుపుకుంటూ పోతోంది. ఎప్పుడూ కొందరపడకు—ప్రకారం తం గా ఉంటుంది ఎప్పుడో గాని తన బుద్ధిపూర్వకం అప్పుడప్పుడు చిత్రించిన ప్రకారంతో ఆమె కళ్ళకు రుక్మా కలలు నృత్యం చేసే పోకుంటాయి కానీ అది మాయమయిపోయిన తరువాత ఆమె సుఖంగా సాగిపోతుంటుంది. అని పోగా యాని విచారించదు. ఆమె ఊహ సంప్రదాయ సిద్ధాంతం నైతికమార్గమైన అతికమిస్తూనే ఉంటుంది. కానీ అప్పుడు కూడా ఆమె అక్కడ కమయిన ప్రకారమయిన, వానకయిన తేరి రంలా రక్తం ఎప్పటిలాగే చల్లగానే ప్రసహిస్తుంటుంది. అప్పుడప్పుడు ముగ్ధంగా అనా డ్రీమ్స్ న్నాంచేసి ఉత్సాహంగా ఇవతరికి వచ్చిన తరువాత ఒంటరిగా కూర్చుని ఈ జీవితం లాని మార్పు, నైరాశ్యం, శ్రమ, కార్యం పోగిరింగి, తిరుగుకుంటూ ఉంటుంది....

ఆమె ఆమెతో అక్కడికి గా నాహాసం పుకుతుంది, అవేంతో బయటికి ప్రసహిస్తుంది. కానీ ఇంకా ఆర మాసిన ఓడికలోనించి చల్లగా తిరిగి వచ్చి తిరుగుతుంది అనా డ్రీమ్స్ మళ్ళీ తనలోకి మడుచుకుపోతుంది. ఆమెలో అందరూ అర్థ వాదం చేస్తుంది. అగ్రహం దివ్యమంది. ఆ సమయంలో ఆమెకు ఒకటి దృష్టిగా ఉంటుంది—ఎల్లా గయిగా ఆ భయంకరమయిన ఊహలలోనించి బయటపడాలి.

క్రమించడం అనభవంగానే గానీ అనేక స్త్రీల-నే ఆమె తనకి తెలియని జేన్నా ఆకాంక్షించింది. నిజానికి ఆమెకు ఏకీ అక్కర లేదు కానీ ఏకీ కానూ ఆమెకు అని పిలుస్తుంది. చురాయిని ఓకే స్టాప్ సరి ఆమె సహించలేకపోతుంది. (ఆమె లాభదృష్టి అతనిని వెళ్ళి చేసుకుంది. కానీ అందు మంచి వాడనే నమ్మకం లేకపోతే ఆమె అసలు వెళ్ళి చేసుకోదానికి ఒప్పుకునేది గాదు.) పురుషులంటే ఆమెకు ఒక అవ్యక్తమయిన ఏకాంతం వాళ్ళందరూ, మెటూగా, మరుగా, అవరి శుభ్రంగా, మెటూగా పట్టుకు పాకలాడే వ్యక్తులూగ అనుపిస్తారు ఆమెకు ఒకసారి, పరజేలాల్లో ఎక్కడో ఒక స్వీడకో యువకుడితో ఆమెకు పరిచయం కలిగింది ఉదారమయిన స్వరూపం, నిశ్శబ్దమయిన నీతికల కలవాడు. అతని రూపం ఆమె హృదయంలో దృఢంగా నాటుకుంది. కానీ ఆమె హృదయంలో దృఢంగా నాటుకుంది. ఆమెకు అనేక విషయాలు మోజా కలిగింది. కానీ నేటికీ సంతృప్తిగా ఉన్నట్లు కలగలేదు. అయితే ఆమె సంతృప్తి సంతృప్తిని కాంక్షించలేదు. ఆమె తెలివి ఎప్పుడూ తెలుసుకోవాలని కడతూ పురుగుతుంది, కానీ నిర్లక్ష్యం గా నూ ఉంటుంది. తనలోని సంగీతం నెప్పుడూ ఆమె ముచిపోవడానికి ప్రయత్నించదు. కానీ అని అతను వైమోచించి తీక్షణంగా నూ కావు. ఆమెకు ఎండలే లేకపోతే, క్షేమమేలేకపోతే, చూశా ఆమె ఈ మధనంలో మునిగిపోయి ఉంటుంది. ఉద్వేగాలకు లొంగిపోవడమంటే ఏమిటో ఆమెకు తెలిసిఉండదు. కానీ ఆమెకు జీవితం గుళుంగా గడిచిపోతోంది—అప్పుడప్పుడు ఆమెకు కొంచెం వికసితమవుతున్నా.

జాతా తరవాత రోజు ఒక గురుకులు నేకుండా ఆమె జాగ్రత్తగా గడుపుకుంటూ పోతోంది. ఎప్పుడూ కొందరపడకు—ప్రకారం తం గా ఉంటుంది ఎప్పుడో గాని తన బుద్ధిపూర్వకం అప్పుడప్పుడు చిత్రించిన ప్రకారంతో ఆమె కళ్ళకు రుక్మా కలలు నృత్యం చేసే పోకుంటాయి కానీ అది మాయమయిపోయిన తరువాత ఆమె సుఖంగా సాగిపోతుంటుంది. అని పోగా యాని విచారించదు. ఆమె ఊహ సంప్రదాయ సిద్ధాంతం నైతికమార్గమైన అతికమిస్తూనే ఉంటుంది. కానీ అప్పుడు కూడా ఆమె అక్కడ కమయిన ప్రకారమయిన, వానకయిన తేరి రంలా రక్తం ఎప్పటిలాగే చల్లగానే ప్రసహిస్తుంటుంది. అప్పుడప్పుడు ముగ్ధంగా అనా డ్రీమ్స్ న్నాంచేసి ఉత్సాహంగా ఇవతరికి వచ్చిన తరువాత ఒంటరిగా కూర్చుని ఈ జీవితం లాని మార్పు, నైరాశ్యం, శ్రమ, కార్యం పోగిరింగి, తిరుగుకుంటూ ఉంటుంది....

ఆమె ఆమెతో అక్కడికి గా నాహాసం పుకుతుంది, అవేంతో బయటికి ప్రసహిస్తుంది. కానీ ఇంకా ఆర మాసిన ఓడికలోనించి చల్లగా తిరిగి వచ్చి తిరుగుతుంది అనా డ్రీమ్స్ మళ్ళీ తనలోకి మడుచుకుపోతుంది. ఆమెలో అందరూ అర్థ వాదం చేస్తుంది. అగ్రహం దివ్యమంది. ఆ సమయంలో ఆమెకు ఒకటి దృష్టిగా ఉంటుంది—ఎల్లా గయిగా ఆ భయంకరమయిన ఊహలలోనించి బయటపడాలి.

క్రమించడం అనభవంగానే గానీ అనేక స్త్రీల-నే ఆమె తనకి తెలియని జేన్నా ఆకాంక్షించింది. నిజానికి ఆమెకు ఏకీ అక్కర లేదు కానీ ఏకీ కానూ ఆమెకు అని పిలుస్తుంది. చురాయిని ఓకే స్టాప్ సరి ఆమె సహించలేకపోతుంది. (ఆమె లాభదృష్టి అతనిని వెళ్ళి చేసుకుంది. కానీ అందు మంచి వాడనే నమ్మకం లేకపోతే ఆమె అసలు వెళ్ళి చేసుకోదానికి ఒప్పుకునేది గాదు.) పురుషులంటే ఆమెకు ఒక అవ్యక్తమయిన ఏకాంతం వాళ్ళందరూ, మెటూగా, మరుగా, అవరి శుభ్రంగా, మెటూగా పట్టుకు పాకలాడే వ్యక్తులూగ అనుపిస్తారు ఆమెకు ఒకసారి, పరజేలాల్లో ఎక్కడో ఒక స్వీడకో యువకుడితో ఆమెకు పరిచయం కలిగింది ఉదారమయిన స్వరూపం, నిశ్శబ్దమయిన నీతికల కలవాడు. అతని రూపం ఆమె హృదయంలో దృఢంగా నాటుకుంది. కానీ ఆమె హృదయంలో దృఢంగా నాటుకుంది. ఆమెకు అనేక విషయాలు మోజా కలిగింది. కానీ నేటికీ సంతృప్తిగా ఉన్నట్లు కలగలేదు. అయితే ఆమె సంతృప్తి సంతృప్తిని కాంక్షించలేదు. ఆమె తెలివి ఎప్పుడూ తెలుసుకోవాలని కడతూ పురుగుతుంది, కానీ నిర్లక్ష్యం గా నూ ఉంటుంది. తనలోని సంగీతం నెప్పుడూ ఆమె ముచిపోవడానికి ప్రయత్నించదు. కానీ అని అతను వైమోచించి తీక్షణంగా నూ కావు. ఆమెకు ఎండలే లేకపోతే, క్షేమమేలేకపోతే, చూశా ఆమె ఈ మధనంలో మునిగిపోయి ఉంటుంది. ఉద్వేగాలకు లొంగిపోవడమంటే ఏమిటో ఆమెకు తెలిసిఉండదు. కానీ ఆమెకు జీవితం గుళుంగా గడిచిపోతోంది—అప్పుడప్పుడు ఆమెకు కొంచెం వికసితమవుతున్నా.

జాతా తరవాత రోజు ఒక గురుకులు నేకుండా ఆమె జాగ్రత్తగా గడుపుకుంటూ పోతోంది. ఎప్పుడూ కొందరపడకు—ప్రకారం తం గా ఉంటుంది ఎప్పుడో గాని తన బుద్ధిపూర్వకం అప్పుడప్పుడు చిత్రించిన ప్రకారంతో ఆమె కళ్ళకు రుక్మా కలలు నృత్యం చేసే పోకుంటాయి కానీ అది మాయమయిపోయిన తరువాత ఆమె సుఖంగా సాగిపోతుంటుంది. అని పోగా యాని విచారించదు. ఆమె ఊహ సంప్రదాయ సిద్ధాంతం నైతికమార్గమైన అతికమిస్తూనే ఉంటుంది. కానీ అప్పుడు కూడా ఆమె అక్కడ కమయిన ప్రకారమయిన, వానకయిన తేరి రంలా రక్తం ఎప్పటిలాగే చల్లగానే ప్రసహిస్తుంటుంది. అప్పుడప్పుడు ముగ్ధంగా అనా డ్రీమ్స్ న్నాంచేసి ఉత్సాహంగా ఇవతరికి వచ్చిన తరువాత ఒంటరిగా కూర్చుని ఈ జీవితం లాని మార్పు, నైరాశ్యం, శ్రమ, కార్యం పోగిరింగి, తిరుగుకుంటూ ఉంటుంది....

వాడనే నమ్మకం లేకపోతే ఆమె అసలు వెళ్ళి చేసుకోదానికి ఒప్పుకునేది గాదు.) పురుషులంటే ఆమెకు ఒక అవ్యక్తమయిన ఏకాంతం వాళ్ళందరూ, మెటూగా, మరుగా, అవరి శుభ్రంగా, మెటూగా పట్టుకు పాకలాడే వ్యక్తులూగ అనుపిస్తారు ఆమెకు ఒకసారి, పరజేలాల్లో ఎక్కడో ఒక స్వీడకో యువకుడితో ఆమెకు పరిచయం కలిగింది ఉదారమయిన స్వరూపం, నిశ్శబ్దమయిన నీతికల కలవాడు. అతని రూపం ఆమె హృదయంలో దృఢంగా నాటుకుంది. కానీ ఆమె హృదయంలో దృఢంగా నాటుకుంది. ఆమెకు అనేక విషయాలు మోజా కలిగింది. కానీ నేటికీ సంతృప్తిగా ఉన్నట్లు కలగలేదు. అయితే ఆమె సంతృప్తి సంతృప్తిని కాంక్షించలేదు. ఆమె తెలివి ఎప్పుడూ తెలుసుకోవాలని కడతూ పురుగుతుంది, కానీ నిర్లక్ష్యం గా నూ ఉంటుంది. తనలోని సంగీతం నెప్పుడూ ఆమె ముచిపోవడానికి ప్రయత్నించదు. కానీ అని అతను వైమోచించి తీక్షణంగా నూ కావు. ఆమెకు ఎండలే లేకపోతే, క్షేమమేలేకపోతే, చూశా ఆమె ఈ మధనంలో మునిగిపోయి ఉంటుంది. ఉద్వేగాలకు లొంగిపోవడమంటే ఏమిటో ఆమెకు తెలిసిఉండదు. కానీ ఆమెకు జీవితం గుళుంగా గడిచిపోతోంది—అప్పుడప్పుడు ఆమెకు కొంచెం వికసితమవుతున్నా.

“ఈ వైద్యునిదృష్టి చాలా వింత మనిషి,” ఆమె తన మృతులపైనుండి మెత్తని తం గవ మిద, తల్పని పట్టు కలన తొడుక్కని పడకుని అనుకుంది. అంచందాల విషయంలో ఆమెకు తండ్రితోరుమలు కొన్ని వచ్చాయి చెడు మాంలలో పడినా, మెత్తని స్వభావం గల తన తండ్రితోరుడల ఆమెకు అమితమయిన అనురాగం ఉండేది. అతనికి ఆమె ఒక దేవతలాగ కనిపించేది. తనకు నమానగమస్సులతో ఆడినట్లు ఆమెతో స్నేహపూర్వకంగా వాస్తవమేదాడు. ఆమెకు తన విషయాలన్నీ దాచుకుండా చెప్పే వాడు, ఆమెను అసలు మన్నించేవాడు. ఆమె తల్లి ఆమెకు అసలు జ్ఞాపకం లేదు.

“ఈ వైద్యునిదృష్టి చాలా వింత మనిషి,” అని మళ్ళీ అనుకుంది ఒకటి జాపుకుంది. చిరు నవ్వు నవ్వుకుంది తలవెనక చేతులు ముడుచుకుంది తరవాత ఒక చచ్చురకపు శ్రావించి నర లూ రెండు మూడు పులుల తిగి నేసింది, తర వాత పుస్తకాన్ని కిందపారేసి నిద్రపోయింది, నిశ్శబ్దంగా, చల్లగా తన మెత్తని ముఖంలో పర్యవేక్షించింది.

మరువాడు ఉదయం ఫలహారం అయిన వెంటనే అనా డ్రీమ్స్ బజర్వాతో కృత్యం తీలవారం బయట దిరి వెళ్ళి

రాష్ట్రవార్తలు

మదనపల్లి సానిటోరియంకు.

లేడీ మౌంటబాటను రాక

దక్షిణ జిల్లాలో ఆహారమంత్రి.

జయరాందాస్ దౌలత్‌రామ్ పర్యటన

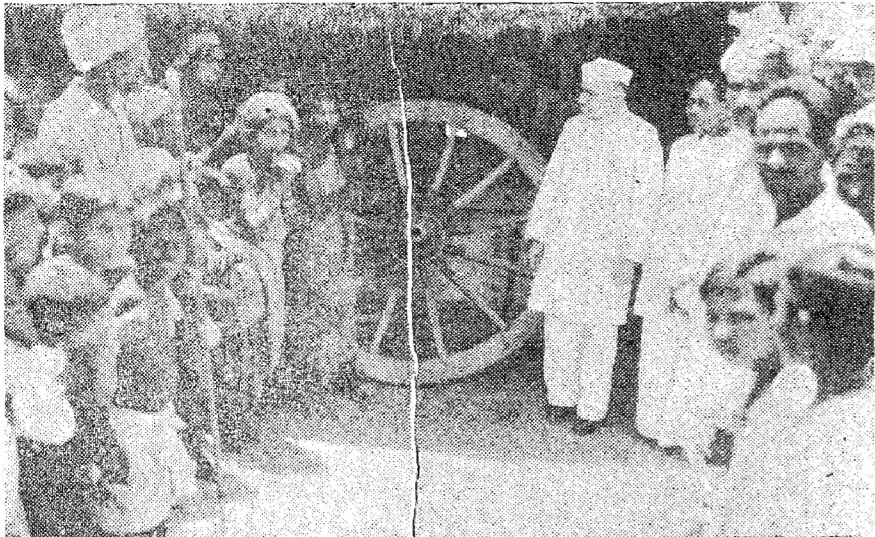
సానిటోరియం ప్రాథమిక పాఠశాల పిల్లలతో లేడీ మౌంటబాటకు.

డాక్టర్ బెంజమిన్ గారు వైద్యం చేస్తున్న ఒక పసివాని ఆరోగ్యం విషయం, మౌంటబాటకు సతి విచారిస్తున్నది.

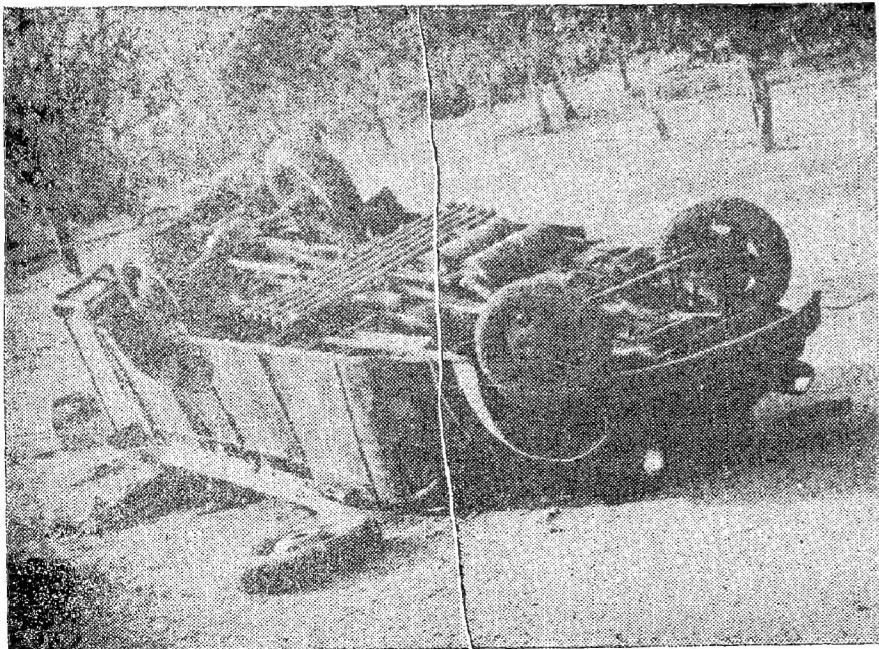
మౌంటబాటకు సతి క్షయగోసుల్ యోగక్షేమాలు కనుక్కొంటున్నది.

కథీరాంపేట (దక్షిణ ఆర్కాటు జిల్లా)లో, భారత ప్రభుత్వ ఆహారమంత్రి, తన పర్యటన సందర్భంలో, కేవలం విధానంపై, జానపదశ్రీల ఆభిప్రాయాలను తెలుసు కొంటున్నారు.

భారత ప్రభుత్వ ఆహారమంత్రి, జయరాందాస్ దౌలత్‌రామ్ గారు, మద్రాసు ఆహార మంత్రి రాజ్ గారితో కలిసి; అచ్చెరపాకం (చెంగల్పుట్ జిల్లా)లోని ధాన్యపుకొకీలను పరిశీలిస్తున్నారు.

నూజివీడు బస్సు ప్రమాదము, మే 19న తిరువూరునుండి నూజివీడుకు వస్తున్న బస్సు; నూజివీడుకు రెండు మైళ్లలో తలకిందలుగా పడిపోయింది కండక్టరు మరణించాడు, 14 మంది తీవ్రంగా గాయాలు తగలగానే.

కుడివాంచెరి (చెంగల్పుట్ జిల్లాలోని) కొన్ని ధాన్యపుకొట్లలో దాన్యాన్ని మంత్రి గారు నాశ్యం చేస్తున్నారు.